

សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Economiques

Royal university of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

ដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់

ក្រុមហ៊ុន APPLE

ស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៤ ដល់ថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤

ស្រាវជ្រាវដោយ

ណែនាំដោយ

និស្សិតឈ្មោះ កញ្ញា តា សំបូរសុជាតា

លោក អៀង សៀងហុន

កញ្ញា ទេព សុវណ្ណកេសី

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ គណនេយ្យ

ឆ្នាំចូលរៀន

២០២០

ជំនាន់ទី ១៩

ឆ្នាំសរសេរសារណា

២០២៤

សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Economiques

Royal university of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

ដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់

ក្រុមហ៊ុន APPLE

ស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៤ ដល់ថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤

ស្រាវជ្រាវដោយ

ណែនាំដោយ

និស្សិតឈ្មោះ កញ្ញា **គា សំបូរសុជាតា**

លោក **អៀង សៀងហុន**

កញ្ញា **ទេព សុវណ្ណកេសី**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **គណនេយ្យ**

ឆ្នាំចូលរៀន

២០២០

ជំនាន់ទី ១៩

ឆ្នាំសរសេរសារណា

២០២៤

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ក្នុងនាមយើងខ្ញុំឈ្មោះ **តា សំបូរសុជាតា** និង **ទេព សុវណ្ណកេសី** ជានិស្សិតថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនៃ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ជំនាញ គណនេយ្យ ជំនាន់ទី ១៩ ក្រុម A4B01 ឆ្នាំសិក្សា ២០២០-២០២៤ ដែលបានសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទ ដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុម ហ៊ុន Apple ។ សូមសម្តែងនូវការដឹងគុណ និងសេចក្តីគោរពយ៉ាងជ្រាលជ្រៅជូនចំពោះ៖

- **លោកអ្នកមានគុណ** នៃយើងខ្ញុំទាំងពីរ ជាទីគោរពស្រឡាញ់ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ដែលបានផ្តល់កំណើត ចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា អប់រំ ទូន្មានប្រៀនប្រដៅកូនៗ ប្រកបដោយព្រហ្មវិហារធម៌ និង មេត្តា ព្រមទាំងផ្គត់ផ្គង់លើការសិក្សាគ្រប់យ៉ាងដល់កូនៗ រហូតដល់បានបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនេះ
- **ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការខ លោកព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសខ ព្រមទាំង លោក លោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យ និង បុគ្គលិក** កំពុងបម្រើការងារទាំងអស់នៃ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ និង ចំណាយពេលបង្ហាត់បង្រៀនយើងខ្ញុំក៏ដូចជាមិត្តរួមថ្នាក់ទាំងអស់
- **លោក អៀង សៀងហុន** ដែលជាអ្នកដឹកនាំ និង បង្ហាត់បង្រៀន ព្រមទាំងដឹកនាំយើងខ្ញុំដើម្បីចងក្រងរបាយការណ៍សារណានេះឡើង ដោយអស់ពីកម្លាំងកាយចិត្ត ដោយបានបង្ហាញផ្លូវ ផ្តល់យោបល់ ក៏ដូចជាកែសម្រួល និង កែតម្រូវរហូតដល់របាយការណ៍សារណានេះចប់សព្វគ្រប់ទាំងស្រុង។
- **មិត្តរួមក្រុម** ដែលបានចូលរួមសាមគ្គីគ្នា ក្នុងសកម្មភាព ការតាក់តែង រៀបរៀង ស្រាវជ្រាវ ផ្តល់គំនិតថ្មីៗ ក្នុងការធ្វើរបាយការណ៍សារណានេះឲ្យទទួលបានផលសម្រេច

ជាចុងបញ្ចប់ យើងខ្ញុំទាំងទ្វេសូមគោរព និង ប្រសិទ្ធពរជ័យទៅដល់លោកអ្នកមានគុណទាំងទ្វេ សាកលវិទ្យាធិការ លោកព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសរង និងសិក្ស ព្រមទាំងលោក លោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ ឲ្យជួបតែ ជោគជ័យ រាល់ភារកិច្ច និង សេចក្តីសុខរាល់ទិវារាត្រី កុំបីអាក់ខានឡើយ។

អារម្ភកថា

ក្រោយទទួលបានការសិក្សាអស់មករយៈពេលបួនឆ្នាំ នៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ជំនាញគណនេយ្យកន្លងមកនេះ យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ **តា សំបូរសុជាតា** និង **ទេពសុវណ្ណកេសី** បានទទួលនូវចំណេះដឹងជាច្រើនតាមរយៈ ការបណ្តុះបណ្តាលដោយយកចិត្តទុកដាក់ពីលោកលោកស្រីដែលជា សាស្ត្រាចារ្យតាមមុខវិជ្ជានីមួយៗ និងការចែករំលែកនូវបទពិសោធន៍ល្អៗទាំងឡាយដែលពួកគាត់ធ្លាប់បានឆ្លងកាត់។ មុននឹងបញ្ចប់ការសិក្សាសកលវិទ្យាល័យបានផ្តល់ឱកាសដល់និស្សិតក្នុងការយកទ្រឹស្តីដែលបានសិក្សារួចទៅអនុវត្តផ្ទាល់ក្នុងវិស័យការងារផ្សេងៗតាមរយៈការស្រាវជ្រាវលើឯកសារផ្សេងៗ ឬការចុះធ្វើកម្មសិក្សានៅតាមស្ថាប័ន ឬក្រុមហ៊ុននានាដើម្បីសរសេរជាសារណា ឬរបាយការណ៍ចុះកម្មសិក្សាបញ្ចប់ការសិក្សា។ ដោយហេតុនេះយើងខ្ញុំទាំងពីរបានសម្រេចចិត្តជ្រើសយកនូវប្រធានបទអំពី “**ដំណើរការមិនបញ្ជីគណនេយ្យ**” មកសរសេរជាសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាបរិញ្ញាបត្រគណនេយ្យ។ ចំពោះប្រធានបទនេះ យើងខ្ញុំជ្រើសយកក្រុមហ៊ុន Apple មកសិក្សា ដែលក្រុមហ៊ុននេះជាក្រុមហ៊ុនមួយមានភាពល្បីល្បាញខ្លាំងក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យា និងមានការគាំទ្រខ្លាំងពីអតិថិជនជាច្រើន។

យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា សៀវភៅសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាមួយនេះ នឹងអាចជាជំនួយសម្រាប់និស្សិតជំនាន់ក្រោយដែលសិក្សាលើមុខជំនាញនេះ ក្នុងការធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងស្វែងយល់ឲ្យកាន់តែប្រសើរអំពីការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅក្នុងស្ថាប័ន ឬក្រុមហ៊ុននានា។

ជាចុងក្រោយ ទោះបីជាការសរសេរសារណានេះត្រូវបានធ្វើឡើង និងបានត្រួតពិនិត្យដោយយកចិត្តទុកដាក់ និងម៉ត់ចត់យ៉ាងណាក្តី ក៏អាចមាននូវចំណុចខ្វះខាត និងកំហុសឆ្គងទៅលើការប្រើប្រាស់ ពាក្យពេចន៍ អក្ខរាវិរុទ្ធ ខ្លឹមសារ ឬផ្នែកបច្ចេកទេសណាមួយជាក់ជាពុំខាន។ យើងខ្ញុំសូមអភ័យទោស បើមានកំហុសខុសឆ្គងទាំងនោះកើតមានដោយអចេតនានៅក្នុងសារណាមួយនេះហើយយើងខ្ញុំរីករាយក្នុងការទទួលយកនូវគំនិត និងការវិភាគទាំងឡាយក្នុងន័យស្ថាបនាពីសំណាក់អ្នកអានទាំងអស់ដើម្បីឲ្យសារណាមួយនេះមានភាពកាន់តែល្អប្រសើរឡើង។

មាតិកា

បញ្ជីអក្សរកាត់.....	vi
សទ្ទានុក្រម	vii
បញ្ជីតារាង	viii
បញ្ជីរូបភាព	ix
បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ	xi

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	១
២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	២
៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ	២
៤. ទំហំ និងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ	២
៥. សារសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	៣
៥.១. សារៈប្រយោជន៍ចំពោះអ្នកស្រាវជ្រាវ	៣
៥.២. សារៈប្រយោជន៍ចំពោះក្រុមហ៊ុន ឬសហគ្រាស	៤
៥.៣. សារៈប្រយោជន៍ចំពោះសង្គមជាតិ.....	៤
៦. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ	៥
៦.១. ប្រភពទិន្នន័យ	៥
៦.២. វិធីសាស្ត្រវិភាគទិន្នន័យ	៦
៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៦

ជំពូកទី១

ការរំលឹកច្រើន

១.១. លក្ខណៈទូទៅនៃគណនេយ្យ.....	៨
១.១.១. ប្រវត្តិសង្ខេបគណនេយ្យ.....	៨
១.១.២. និយមន័យគណនេយ្យ	៩
១.១.៣.គោលបំណងគណនេយ្យ.....	១០
១.១.៤.គណនេយ្យ និងតួនាទី	១១
១.១.៥. គណនេយ្យករ	១៤

១.១.៦. តួនាទីគណនេយ្យករ	១៥
១.១.៧. ផលប្រយោជន៍គណនេយ្យ	១៨
១.២. ប្រភេទគណនេយ្យ	២១
១.២.១. គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ	២១
១.២.២. គណនេយ្យគ្រប់គ្រង	២២
១.២.៣. គណនេយ្យពន្ធដារ	២៣
១.២.៤. គណនេយ្យសាធារណៈ	២៤
១.២.៥. គណនេយ្យរដ្ឋាភិបាល និង គណនេយ្យអង្គភាពមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ	២៥
១.៣. សមីការគណនេយ្យ	២៦
១.៣.១. ទ្រព្យសកម្ម	២៦
១.៣.២. បំណុល	២៦
១.៣.៣. មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ	២៧
១.៤. ឧបគណនេយ្យ	២៧
១.៤.១. ដំណើរការឧបគណនេយ្យ	២៩
១.៤.២. ការវិភាគប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម	២៩
១.៤.៣. ការកត់ត្រាប្រតិបត្តិការចូលក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិ	៣២
១.៤.៤. ការស្រង់ប្រតិបត្តិការចូលក្នុងសៀវភៅធំ	៣៣
១.៤.៥. ការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងមុនពេលកែតម្រូវ	៣៤
១.៤.៦. ការរៀបចំកែតម្រូវ	៣៦
១.៤.៧. ការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលកែតម្រូវ	៣៨
១.៤.៨. ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ	៣៩
១.៤.៨.១. របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល	៤០
១.៤.៨.២. របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ	៤១
១.៤.៨.៣. តារាងតុល្យការ	៤១
១.៤.៨.៤. របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់	៤៣
១.៤.៩. ការបិទបញ្ជី	៤៤
១.៤.១០. ការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលបិទបញ្ជី	៤៥
១.៤.១១. ការរៀបចំចុះត្រឡប់	៤៦

ជំពូកទី ២

ស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន APPLE

២.១. ប្រវត្តិសង្ខេបរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple	៤៧
២.២. ទិដ្ឋភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple	៤៨
២.៣. ចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple	៥០
២.៣.១. ចក្ខុវិស័យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple	៥០
២.៣.២. បេសកកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple	៥១
២.៤. អត្តសញ្ញាណក្រុមហ៊ុន Apple	៥៣
២.៤.១. នាមករណ៍.....	៥៣
២.៤.២. ស្លាកសញ្ញា.....	៥៣
២.៤.៣. អត្តន័យនៃរូបសញ្ញា.....	៥៣
២.៤.៤. មូលហេតុ.....	៥៣
២.៥. រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple.....	៥៥
២.៦. ទីតាំងភូមិសាស្ត្រទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple	៥៦
២.៧. ប្រព័ន្ធសូហ្វវែរ SAP	៥៧
២.៨. ផលិតផល និងសេវាកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple	៥៨
២.៨.១. ផលិតផល	៥៨
២.៨.២. សេវាកម្ម.....	៦៤
២.៩. ដៃគូប្រកួតប្រជែងចម្បងរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple	៦៨
២.៩.១. ដៃគូប្រកួតប្រជែងចម្បងក្រុមហ៊ុន Samsung Electronics	៦៩
២.៩.២. ដៃគូប្រកួតប្រជែងចម្បងក្រុមហ៊ុន Google	៧០
២.៩.៣. ដៃគូប្រកួតប្រជែងចម្បងក្រុមហ៊ុន Microsoft	៧១
២.១០. ដៃគូពាណិជ្ជកម្មសំខាន់ៗរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple.....	៧២
២.១០.១. ដៃគូពាណិជ្ជកម្មក្រុមហ៊ុន Foxconn	៧៣
២.១០.២. ដៃគូពាណិជ្ជកម្មក្រុមហ៊ុន TSMC	៧៤
២.១០.៣. ដៃគូពាណិជ្ជកម្មក្រុមហ៊ុន Corning Incorporated	៧៥

ជំពូកទី ៣

ដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន APPLE

៣.១. ប្រភេទប្រតិបត្តិការមានឥទ្ធិពលលើការកត់ត្រាគណនេយ្យ	៧៦
៣.១.១. ប្រតិបត្តិការចំណូល	៧៦
៣.១.២. ប្រតិបត្តិការចំណាយ	៧៨
៣.១.៣. ការបង់ពន្ធ.....	៧៩
៣.១.៣.១. ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសាជីវកម្ម	៨០
៣.១.៣.២. ពន្ធកាត់ទុក.....	៨១
៣.១.៣.៣. ពន្ធលើការលក់ និងការប្រើប្រាស់	៨២
៣.១.៣.៤. ពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម ឬ អាករលើតម្លៃបន្ថែម.....	៨២
៣.១.៣.៥. ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ	៨៣
៣.១.៣.៦. ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សរ៍	៨៤
៣.១.៣.៧. ពន្ធគយ.....	៨៤
៣.១.៣.៨. កាតព្វកិច្ចគយ	៨៥
៣.១.៣.៩. ពន្ធសេវាកម្មឌីជីថល	៨៦
៣.១.៣.១០. ឥណទានពន្ធ	៨៦
៣.១.៣.១១. ពន្ធចំណូលចុងក្រោយក្នុងករណីវិលត្រឡប់.....	៨៧
៣.២. ប្លង់គណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន	៨៧
៣.៣. នីតិវិធីនៃការកត់ត្រាគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple.....	៨៩
៣.៣.១. ការវិភាគប្រតិបត្តិការ.....	៨៩
៣.៣.២. ការកត់ត្រាប្រតិបត្តិការចូលក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិ.....	៩២
៣.៣.៣. ការចុះប្រតិបត្តិការចូលក្នុងសៀវភៅធំ	៩៤
៣.៣.៤. ការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បង	៩៦
៣.៣.៥. ការកត់ត្រាកែតម្រូវ	៩៧
៣.៣.៦. ការរៀបចំតារាងតុល្យការក្រោយពេលកែតម្រូវ.....	៩៨
៣.៣.៧. ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ.....	៩៩
៣.៣.៧.១. របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល	៩៩
៣.៣.៧.២. របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ	១០០
៣.៣.៧.៣. តារាងតុល្យការ.....	១០១

៣.៣.៧.៤. របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់	១០២
៣.៤. ការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ.....	១០៣
៣.៥. ការវិភាគចំណុចខ្លាំង និង ចំណុចខ្សោយ.....	១០៤
៣.៥.១. ការវិភាគចំណុចខ្លាំង.....	១០៥
៣.៥.២. ការវិភាគចំណុចខ្សោយ	១០៦

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

១. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	១០៨
២. ការផ្តល់អនុសាសន៍	១០៩

ឯកសារយោង

ឧបសម្ព័ន្ធ

បញ្ជីអក្សរកាត់

- COGS: Cost of Goods Sold (ថ្លៃដើមទំនិញលក់ចេញ)
- CPA: Certified Public Accountant (គណនេយ្យករដ្ឋទទួលស្គាល់)
- CRM: Customer Relationship Management (ការគ្រប់គ្រងទំនាក់ទំនងរវាងអតិថិជន)
- CSR: Corporate Social Responsibility (ទំនួលខុសត្រូវសង្គមរបស់សាជីវកម្ម)
- ERP: Enterprise Resource Planning (សហគ្រាសរៀបចំផែនការធនធាន)
- ESG: Environmental, Social, and Governance (បរិស្ថាន សង្គម និងអភិបាលកិច្ច)
- FASB: Financial Accounting Standards Board (ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលស្តង់ដារគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ)
- FI: Finanzwesen ជាភាសាអាល្លឺម៉ង់ (ភាសាអង់គ្លេស Financial Accounting គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ)
- GAAP: Generally Accepted Accounting Principles (គោលការណ៍គណនេយ្យមានការទទួលស្គាល់ទូទៅ)
- GASB: Governmental Accounting Standards Board (ក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដារគណនេយ្យរបស់រដ្ឋាភិបាល)
- GL: General Ledger (សៀវភៅធំ)
- HR: Human Resource (ធនធានមនុស្ស)
- ICAEW: Institute of Chartered Accountants in England and Wales (វិទ្យាស្ថានគណនេយ្យករ Chartered នឹង Wales)
- IFRS: International Financial Reporting Standards (ស្តង់ដាររបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ)
- IRC: Internal Revenue Code (ក្រមប្រាក់ចំណូលផ្ទៃក្នុង)
- KPIs: Key Performance Indicators (សូចនាករការអនុវត្តសំខាន់ៗ)
- PP&E: Property, Plant and Equipment (ទ្រព្យ រោងចក្រ និង បរិក្ខារ)
- R&D: Research and Development (ការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍន៍)
- SAP: Systems, Application and Products in Data Processing (ប្រព័ន្ធ កម្មវិធី និងផលិតផលក្នុងដំណើរការទិន្នន័យ)
- SG&A: Selling, general and administrative expenses (ការលក់ ទូទៅ និងចំណាយរដ្ឋបាល)
- VAT: Value Added Tax (ពន្ធលើតម្លៃបន្ថែមឬអាករលើតម្លៃបន្ថែម)

សទ្ទានុក្រម

- បុព្វលាភៈ គឺជាការទទួលបានផលកម្រៃពីការធ្វើកិច្ចការមួយចំនួនដូចជា៖ ការកាន់បញ្ជី បោះត្រាឯកសារផ្សេងៗ។
- ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី៖ គឺជាបណ្តាញនៃឧបករណ៍ដែលទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក កម្មវិធី និងសេវាកម្មដែលដំណើរការជាមួយគ្នា។
- ភស្តុភារ៖ ការចំណាយសម្រាប់ការបរិច្ចាគ ឬការបូជា ក្នុងបរិបទសាសនាឬការងារសង្គម។
- យុត្តាធិការ៖ តុលាការ ឬស្ថាប័នទទួល បន្ទុកខាងជំនុំជម្រះ។
- លទ្ធកម្ម៖ ជាប្រាក់ចំណូល ឬលទ្ធផលដែលកើតឡើងពីការប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម។
- សមកាលកម្ម៖ សំដៅដល់ការបន្ស៊ីសកម្មភាព ឬកាលវេលាឱ្យស្មើគ្នារវាងកុំព្យូទ័រ ឬឧបករណ៍ពីរ។
- សមាហរណកម្ម៖ មានន័យថាការច្របាច់ ឬ រួមបញ្ចូលគ្នា។
- សូហ្វវែរ៖ គឺជាសំណុំនៃកម្មវិធី ឬការណែនាំដែលប្រាប់កុំព្យូទ័រ ឬឧបករណ៍អំពីរបៀបអនុវត្តការកិច្ច។
- ហាតវែរ៖ សំដៅលើសមាសធាតុរូបវន្តរបស់កុំព្យូទ័រ ឬឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិក ដូចជាខ្សែក្បាល អង្គចងចាំ និងកន្លែងផ្ទុក។
- អន្តរកម្ម៖ គឺជាដំណើរការនៃអង្គភាពពីរ ឬច្រើនដែលមានទំនាក់ទំនង ឥទ្ធិពល ឬប៉ះពាល់ដល់គ្នាទៅវិញទៅមក។
- ឥណទាន៖ គឺជាប្រតិបត្តិការដែលបង្កើនប្រាក់នៅក្នុងគណនី ឬកាត់បន្ថយការចំណាយក្នុងគណនេយ្យ។
- ឥណពន្ធ៖ គឺជាប្រតិបត្តិការដែលបន្ថយប្រាក់នៅក្នុងគណនី ឬបង្កើនការចំណាយក្នុងគណនេយ្យ។

បញ្ជីតារាង

តារាងទី ១.១៖ គំរូតារាងទិន្នន័យប្រតិបត្តិទូទៅ.....	៣២
តារាងទី ១.២៖ គំរូតារាងសៀវភៅធំទូទៅ.....	៣៤
តារាងទី ១.៣៖ គំរូតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលកែតម្រូវ.....	៣៩
តារាងទី ១.៤៖ គំរូរបាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល	៤០
តារាងទី ១.៥៖ គំរូរបាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ	៤១
តារាងទី ១.៦៖ គំរូតារាងតុល្យការ.....	៤២
តារាងទី ១.៧៖ គំរូរបាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់	៤៣
តារាងទី ១.៨៖ គំរូតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលបិទបញ្ជី.....	៤៦
តារាងទី ៣.១៖ ប្រតិបត្តិការចំណូលរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣	៧៧
តារាងទី ៣.២៖ ប្រតិបត្តិការចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣	៧៩
តារាងទី ៣.៣៖ ប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដែលបានកាត់ចូលទិន្នន័យប្រតិបត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣.....	៩៣
តារាងទី ៣.៤៖ ប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដែលបានកាត់ចូលសៀវភៅធំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣.....	៩៤
តារាងទី ៣.៥៖ ប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដែលបានរៀបចំចូលតារាងតុល្យការសាកល្បង របស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣	៩៦
តារាងទី ៣.៦៖ ប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដែលបានធ្វើការកាត់ត្រាកែតម្រូវ របស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣	៩៧
តារាងទី ៣.៧៖ ប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដែលបានរៀបចំចូលក្នុងតារាងតុល្យការក្រោយពេល កែតម្រូវរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣	៩៨
តារាងទី ៣.៨៖ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូលរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣.....	៩៩
តារាងទី ៣.៩៖ របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣.....	១០០
តារាងទី ៣.១០៖ តារាងតុល្យការរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣ Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣.....	១០១
តារាងទី ៣.១១៖ របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់របស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣.....	១០២
តារាងទី ៣.១២៖ ការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣	១០៣
តារាងទី ៣.១៣៖ តារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលបិទបញ្ជី របស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣	១០៤

បញ្ជីរូបភាព

រូបភាពទី ២.១៖ ស្លាកសញ្ញារបស់ក្រុមហ៊ុន Apple	៥៣
រូបភាពទី ២.២៖ រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple	៥៥
រូបភាពទី ២.៣៖ ទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple	៥៦
រូបភាពទី ២.៤៖ រូបតំណាងផលិតផល iPhone	៥៨
រូបភាពទី ២.៥៖ រូបតំណាងផលិតផល iPad	៥៩
រូបភាពទី ២.៦៖ រូបតំណាងផលិតផល Mac	៦០
រូបភាពទី ២.៧៖ រូបតំណាងផលិតផល AirPods	៦០
រូបភាពទី ២.៨៖ រូបតំណាងផលិតផល HomePod	៦១
រូបភាពទី ២.៩៖ រូបតំណាងផលិតផល Apple TV	៦១
រូបភាពទី ២.១០៖ រូបតំណាងផលិតផល Magic	៦២
រូបភាពទី ២.១១៖ រូបតំណាងផលិតផល Apple Silicon	៦២
រូបភាពទី ២.១២៖ រូបតំណាងផលិតផល Apple Pencil	៦៣
រូបភាពទី ២.១៣៖ រូបតំណាងផលិតផល Apple Watch.....	៦៣
រូបភាពទី ២.១៤៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម App Store	៦៤
រូបភាពទី ២.១៥៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple Music.....	៦៤
រូបភាពទី ២.១៦៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម iCloud.....	៦៥
រូបភាពទី ២.១៧៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple Pay.....	៦៥
រូបភាពទី ២.១៨៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple Arcade.....	៦៦
រូបភាពទី ២.១៩៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple TV+	៦៦
រូបភាពទី ២.២០៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple Fitness+	៦៧
រូបភាពទី ២.២១៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple News+.....	៦៧
រូបភាពទី ២.២២៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម AppleCare.....	៦៨
រូបភាពទី ២.២៣៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple One.....	៦៨
រូបភាពទី ២.២៤៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Samsung	៧០
រូបភាពទី ២.២៥៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Google.....	៧១

រូបភាពទី ២.២៦៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Microsoft	៧២
រូបភាពទី ២.២៧៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Foxconn	៧៣
រូបភាពទី ២.២៨៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ TSMC.....	៧៤
រូបភាពទី ២.២៩៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Corning.....	៧៥

បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ

- ឧបសម្ព័ន្ធទី ១៖ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូលប្រចាំត្រីមាសក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ របស់ក្រុមហ៊ុន Apple
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ២៖ របាយការណ៍តុល្យការប្រចាំត្រីមាសក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ របស់ក្រុមហ៊ុន Apple
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣៖ របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ប្រចាំត្រីមាសក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ របស់ក្រុមហ៊ុន Apple
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤៖ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥៖ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណេញទូទៅប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦៖ របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៧៖ តារាងតុល្យការប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៨៖ របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៩៖ ចំណូលសុទ្ធបានពីការលក់ផលិតផល និងសេវាកម្ម ប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ១០៖ តារាងចំណាយប្រតិបត្តិការប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

សេចក្តីផ្តើម

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ជីនៃការស្រាវជ្រាវ

គណនេយ្យ គឺជាប្រព័ន្ធមួយដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងតាំងពីសម័យបុរាណមកម៉្លេះ។^១ ការវិវត្តន៍នៃប្រព័ន្ធគណនេយ្យ មានតាំងពីសម័យមេសូផូតេមៀ ហើយវាមានទាំងការកត់ត្រា និង ការរាប់នូវរូបិយវត្ថុផងដែរ។ ចំពោះប្រទេសកម្ពុជា គឺជាប្រទេសមួយដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅក្នុងភូមិភាគអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងមានសេដ្ឋកិច្ចកំពុងរីកចម្រើន បានចាប់ផ្តើមប្រើប្រាស់នូវប្រព័ន្ធគណនេយ្យនេះ តាំងពីសម័យអាណានិគមនិយមបារាំងមកម៉្លេះ។ ចំពោះប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងទៀតក៏បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគណនេយ្យយូរណាស់មកហើយដូចគ្នា។ បច្ចុប្បន្ននេះ គ្រប់ស្ថាប័នទាំងអស់ មិនថាស្ថាប័នរដ្ឋ ឬឯកជន ឬក៏ជាស្ថាប័នក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេសនោះទេ សុទ្ធតែបានប្រើប្រាស់នូវប្រព័ន្ធគណនេយ្យ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីសម្រួលភាពងាយស្រួលក្នុងដំណើរការនៃការកត់ត្រាប្រតិបត្តិ ការដែលទាក់ទងទៅនឹងសកម្មភាពអាជីវកម្មប្រចាំថ្ងៃរបស់អង្គភាព។

អាស្រ័យដោយសារមានការជំរុញ និងការលើកទឹកចិត្តពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាលរបស់ប្រទេសនីមួយៗ សហគ្រាសដែលនៅក្នុងប្រទេសនោះអាចបង្កើតជាប្រភេទក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម ផលិតកម្ម និងសេវាកម្មដើម្បីបំពេញទៅតាមតម្រូវការរបស់ប្រជាជនរស់នៅក្នុងប្រទេសនោះ និងការនាំចេញដើម្បីពង្រីកទីផ្សារប្រទេសរបស់ខ្លួនឲ្យកាន់តែមានភាពទូលំទូលាយ។ ទន្ទឹមនឹងនេះផងដែរ គណនេយ្យក៏ជាផ្នែកមួយដែលដើរតួយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ក្រុមហ៊ុន អង្គភាព និង សហគ្រាសទាំងអស់នោះដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ រីកចម្រើន និងពង្រីកអាជីវកម្មខ្លួនទៅក្នុងទីផ្សារទាំងក្នុងប្រទេស និង ក្រៅប្រទេស។

ម៉្យាងទៀតដោយបានឃើញថា ប្រទេសកម្ពុជាជាប្រទេសកំពុងរីកចម្រើន ហើយនៅក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះវិស័យអាជីវកម្មមានការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំង ដែលបានបណ្តាលឲ្យការវិនិយោគមានសន្ទុះក្នុងសេដ្ឋកិច្ចគួរឲ្យកត់សម្គាល់។ យើងសង្កេតឃើញថាក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មគ្រប់វិស័យជាច្រើនបានរីកដុះដាលជាលំដាប់ ហើយក្រុមហ៊ុន Apple ក៏ជាក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មមួយនៅក្នុងចំណោមនោះដែរ ដែលផ្តោតលើវិស័យជួញដូរផលិតផលអេឡិចត្រូនិច និងផលិតផលឌីជីថល។ ដោយសារហេតុនេះទើបបណ្តាលឲ្យយើងខ្ញុំមានចំណាប់អារម្មណ៍ស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទនេះ ពីព្រោះវាអាចនឹងផ្តល់ជាជំនួយជួយទៅដល់ដំណាក់កាលនៃការអភិវឌ្ឍប្រទេសកម្ពុជាផ្ទាល់។ ចំពោះក្រុមហ៊ុន Apple សព្វថ្ងៃនេះគឺមានឈ្មោះបោះសំឡេងព្រមទាំងទទួលបានការជឿទុកចិត្ត

^១ <https://www.investopedia.com/articles/financialcareers/09/ancient-accounting.asp>

(ចូលមើលថ្ងៃទី ៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៨:០០នាទីយប់)

យ៉ាងខ្លាំងពីសំណាក់អតិថិជនទូទាំងសកលលោក ទៅលើគុណភាព ភាពទាន់សម័យ ការជឿនលឿន។ ដើម្បីផ្តល់ជូននូវភាពងាយស្រួលទៅដល់អតិថិជនរបស់ខ្លួន ក្រុមហ៊ុន Apple ក៏នៅតែបន្តផលិត និងបង្កើតនូវផលិតផលថ្មីៗ តម្រូវទៅតាមតម្រូវការនៃការប្រើប្រាស់ពីមួយជំនាន់ទៅមួយជំនាន់។

២. បំណោទបញ្ជូននៃការស្រាវជ្រាវ

យោងទៅតាមការមើលឃើញពីភាពរីកចម្រើនលូតលាស់ជាលំដាប់នៃក្រុមហ៊ុន Apple ដែលបានធ្វើឲ្យពួកយើងខ្ញុំមានចំណាប់អារម្មណ៍ជាខ្លាំងទៅលើដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ហើយនេះជាហេតុផលដែលបានជំរុញឲ្យពួកយើងខ្ញុំមានបំណងចង់សិក្សាស្រាវជ្រាវដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹងបន្ថែមក៏ដូចជាបទពិសោធន៍ថ្មីៗមួយចំនួនដែលស្តីពី ដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងវិស័យអាជីវកម្ម ទើបពួកយើងខ្ញុំសម្រេចជ្រើសរើសយកប្រធានបទដែលបានផ្ដោតសំខាន់ទៅលើ៖

- តើស្ថានភាពទូទៅនៃដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុនមានលក្ខណៈដូចម្តេច?
- តើស្ថានភាពទូទៅនៃក្រុមហ៊ុន Apple មានលក្ខណៈយ៉ាងម៉េចដែរ?
- តើដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងដូចម្តេច?

៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវរបស់ពួកយើងខ្ញុំ គឺផ្ដោតផ្ដើមឡើងដើម្បីសិក្សា និង ស្វែងយល់បន្ថែមឲ្យកាន់តែច្បាស់អំពី ដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ដោយផ្ដោតទៅលើការងារអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមកនេះ ជាមួយនឹងការសិក្សាអំពីទ្រឹស្តីដែលបានសិក្សានាពេលកន្លងមក។

គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ គឺផ្ដោតសំខាន់ទៅលើ៖

- ស្វែងយល់ពីស្ថានភាពទូទៅនៃដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន
- សិក្សាអំពីស្ថានភាពទូទៅនៃក្រុមហ៊ុន Apple
- សិក្សាអំពីដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ។

៤. ទំហំ និងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ

ក្រុមហ៊ុន Apple ជាក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាពហុជាតិដែលមានទីស្នាក់ការកណ្តាលនៅទីក្រុង Cupertino រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា ដែលមានភាពល្បីល្បាញលើការរចនា ការផលិត និងលក់គ្រឿងអេឡិចត្រូនិក ប្រព័ន្ធសូហ្វវែរ និងសេវាកម្ម។ ដោយសារតែព័ត៌មានមួយចំនួនទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុ (ដូចជា ការវិភាគប្រតិបត្តិការ ការកាត់ត្រាប្រតិបត្តិការចូលក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ ការចុះប្រតិបត្តិការចូលទៅក្នុងសៀវភៅធំ ការរៀបចំតារាងតុល្យការ ការកាត់ត្រា

កែតម្រូវ ការរៀបចំតារាងតុល្យការក្រោយពេលកែតម្រូវ ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ) របស់ក្រុមហ៊ុន Apple គឺមិនបានបង្ហាញ និងបានបង្ហាញនៅក្នុងទម្រង់សង្ខេប។ ហេតុដូច្នេះការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះផ្ដោតសំខាន់តែទៅលើ «ដំណើរការនៃការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ» របស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប៉ុណ្ណោះ ដោយប្រើប្រាស់ទិន្នន័យនៅឆ្នាំ ២០២៣។

៥. សារសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ គឺជាទិដ្ឋភាពសំខាន់នៃខួបគណនេយ្យ ដោយសម្គាល់ការបញ្ចប់នៃរយៈពេលគណនេយ្យដោយការផ្ទេរសមតុល្យពីគណនីបណ្តោះអាសន្នទៅគណនីអចិន្ត្រៃយ៍។ ដំណើរការនេះធានាឱ្យរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមានភាពត្រឹមត្រូវ និងកំណត់ដំណាក់កាលសម្រាប់រយៈពេលគណនេយ្យថ្មី។ ក្រុមហ៊ុន Apple ជាក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាដ៏ធំ និងមានឥទ្ធិពលបំផុតមួយនៅក្នុងពិភពលោក ផ្តល់ជូននូវករណីសិក្សាដ៏គួរឱ្យទាក់ទាញមួយសម្រាប់ការយល់ដឹងអំពីភាពខុសប្លែកគ្នា។ ការស្រាវជ្រាវនេះមានគោលបំណងស្វែងយល់ពីដំណើរការនៃការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ដោយបង្ហាញពីសារៈសំខាន់របស់វានៅទូទាំងវិមាត្រផ្សេងៗ ដែលក្នុងនោះរួមមានទាំង អ្នកស្រាវជ្រាវ ក្រុមហ៊ុន ឬសហគ្រាស និង សង្គមជាតិជាដើម។

៥.១. សារៈប្រយោជន៍ចំពោះអ្នកស្រាវជ្រាវ

សម្រាប់អ្នកស្រាវជ្រាវ ការសិក្សាលើការបិទបញ្ជីរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ផ្តល់នូវអត្ថប្រយោជន៍សំខាន់ៗមួយចំនួន។ ដំបូងវាអនុញ្ញាតឱ្យមានការយល់ដឹងកម្រិតខ្ពស់នៃការអនុវត្តគណនេយ្យ។ ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុដ៏ទូលំទូលាយរបស់ Apple និងបច្ចេកទេសគណនេយ្យដ៏ទំនើបផ្តល់ឱ្យអ្នកស្រាវជ្រាវនូវការចូលទៅកាន់តែជ្រៅទៅក្នុងវិធីសាស្ត្រ និងគោលការណ៍កម្រិតខ្ពស់ដែលបានអនុវត្តនៅក្នុងបរិបទពិភពលោកជាក់ស្តែង។ ការរុករកនេះអាចបង្កើនចំណេះដឹងផ្នែកសិក្សាយ៉ាងសំខាន់ និងផ្តល់នូវការយល់ដឹងដ៏មានតម្លៃអំពីរបៀបដែលទ្រឹស្តីត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងការអនុវត្ត។

លើសពីនេះវាក៏មានរបស់ Apple នៅលើសកលលោក ធ្វើឱ្យវាក្លាយជាករណីសិក្សាដ៏ល្អមួយសម្រាប់ការពិនិត្យមើលភាពស្មុគស្មាញដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបិទបញ្ជីគណនេយ្យសម្រាប់អាជីវកម្ម ឧស្សាហកម្ម និងសាជីវកម្មពហុជាតិ។ អ្នកស្រាវជ្រាវអាចទទួលបាននូវទស្សនៈលើការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនៅទូទាំងបរិយាកាសបទប្បញ្ញត្តិចម្រុះ រូបិយប័ណ្ណ និងលក្ខខណ្ឌសេដ្ឋកិច្ច។ ទិដ្ឋភាពនៃការស្រាវជ្រាវនេះអាចបង្ហាញពីបញ្ហាប្រឈម និងយុទ្ធសាស្ត្រដែលប្រើប្រាស់ដោយ អាជីវកម្ម និងសាជីវកម្មធំៗ ដើម្បីរក្សាភាពត្រឹមត្រូវ និងស្ថិរភាពក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេ។

លើសពីនេះទៅទៀតការស្រាវជ្រាវបានផ្តល់នូវឱកាសមួយសម្រាប់ការកំណត់ និងការវិភាគប្រៀបធៀប។ តាមរយៈការពិនិត្យមើលដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple អ្នកស្រាវជ្រាវអាចបង្កើតស្តង់ដារសម្រាប់ការអនុវត្តដែលល្អបំផុត ហើយប្រៀបធៀបវាជាមួយក្រុមហ៊ុនផ្សេងទៀត។ ការវិភាគប្រៀបធៀបនេះអាចបង្ហាញពីចន្លោះប្រហោង និងផ្នែកសម្រាប់ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការអនុវត្តគណនេយ្យរបស់អង្គភាពផ្សេងៗដែលរួមចំណែកដល់ការរីកចម្រើនជាមួយនៃវិស័យនេះ។

៥.២. សារៈប្រយោជន៍ចំពោះក្រុមហ៊ុន ឬសហគ្រាស

ការស្រាវជ្រាវនេះមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ក្រុមហ៊ុន និងអង្គការនានាផងដែរ។ អត្ថប្រយោជន៍ចម្បងមួយគឺការកែលម្អសក្តានុពលនៃដំណើរការគណនេយ្យ។ ក្រុមហ៊ុននានាអាចរៀនពីវិធីសាស្ត្ររបស់ Apple និងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្រដៀងគ្នានេះ ដើម្បីបង្កើននីតិវិធីរបស់ពួកគេ។ ការយល់ដឹងអំពីរបៀបដែលសាជីវកម្ម និងអាជីវកម្មឈានមុខគេគ្រប់គ្រងកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនអាចជួយឱ្យស្ថាប័នផ្សេងទៀតធ្វើឱ្យប្រតិបត្តិការគណនេយ្យរបស់ពួកគេប្រសើរឡើង ដោយធានាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវ និងប្រសិទ្ធភាពកាន់តែច្រើន។

ជាងនេះទៅទៀត វិធីសាស្ត្រដ៏ល្អិតល្អន់របស់ Apple ក្នុងការបិទបញ្ជីអាចធ្វើជាគំរូសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនផ្សេងទៀតក្នុងគោលបំណងកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងរក្សាការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិហិរញ្ញវត្ថុ។ ស្ថាប័ននានាអាចទទួលយកការអនុវត្តរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ដើម្បីពង្រឹងការគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុងរបស់ពួកគេ កាត់បន្ថយលទ្ធភាពនៃភាពខុសគ្នាផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងធានាបាននូវការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវតម្រូវការបទប្បញ្ញត្តិ។ ទិដ្ឋភាពនៃការស្រាវជ្រាវនេះមានតម្លៃជាពិសេសនៅក្នុងបរិយាកាសហិរញ្ញវត្ថុដែលកាន់តែស្មុគស្មាញ និងគ្រប់គ្រង។

លើសពីនេះ ការយល់ដឹងដែលទទួលបានពីដំណើរការបិទបញ្ជីរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple អាចជួយក្រុមហ៊ុន ឬសហគ្រាសក្នុងការរៀបចំផែនការហិរញ្ញវត្ថុ និងការសម្រេចចិត្តបែបយុទ្ធសាស្ត្រ។ តាមរយៈការយល់ដឹងពីរបៀបដែលក្រុមហ៊ុន Apple គ្រប់គ្រងសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុក្នុងក្រោយរបស់ខ្លួន ក្រុមហ៊ុននានាអាចបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រដ៏មានប្រសិទ្ធភាពបន្ថែមទៀតសម្រាប់ការរាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងការបែងចែកធនធាន។ ចំណេះដឹងនេះអាចនាំទៅរកការសម្រេចចិត្តដែលមានព័ត៌មានកាន់តែប្រសើរឡើង ដែលបង្កើនស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងគាំទ្រដល់គោលដៅកំណើនរយៈពេលវែង។

៥.៣. សារៈប្រយោជន៍ចំពោះសង្គមជាតិ

សារៈប្រយោជន៍សង្គមនៃការស្រាវជ្រាវនេះគឺគួរអោយកត់សំគាល់ដូចគ្នា។ ជាដំបូង តាមរយៈការបង្ហាញដំណើរការលម្អិតនៃការបិទបញ្ជីគណនេយ្យនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនដ៏លេចធ្លោដូចជាក្រុមហ៊ុន Apple ការស្រាវជ្រាវនេះអាចលើកកម្ពស់តម្លាភាពកាន់តែច្រើននៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ តម្លាភាពដែលបានពង្រឹង

អាចបង្កើតទំនុកចិត្តសាធារណៈនៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុសាជីវកម្ម និងអាជីវកម្ម ដែលរួមចំណែកដល់ប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែរឹងមាំ និងអាចទុកចិត្តបាន។ ការជឿទុកចិត្តនេះគឺមានសារៈសំខាន់សម្រាប់សុខភាពទូទៅនៃសេដ្ឋកិច្ច និងស្ថិរភាពនៃទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ។

លើសពីនេះ ការស្រាវជ្រាវអាចបម្រើជាធនធានអប់រំសម្រាប់និស្សិតគណនេយ្យ និងអ្នកជំនាញ។ ការរៀនអំពីដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ផ្តល់នូវការយល់ដឹងជាក់ស្តែង និងឧទាហរណ៍ជាក់ ស្តែងដែលបង្កើនបទពិសោធន៍ក្នុងការរៀនសូត្រ។ នេះអាចជាបង្គោលដែលធ្វើឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើងសម្រាប់អាជីពក្នុងផ្នែកគណនេយ្យ និងហិរញ្ញវត្ថុ ដោយបំពាក់ឲ្យពួកគេនូវចំណេះ និងជំនាញចាំបាច់ដើម្បីឲ្យមានភាពច្បាស់លាស់ និងស្មាត់ជំនាញក្នុងឧស្សាហកម្មនេះ។

ជាចុងក្រោយ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុត្រឹមត្រូវ និងអាចទុកចិត្តបានគឺមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ច។ តាមរយៈការយល់ដឹង និងមានសក្តានុពលក្នុងការទទួលយកការអនុវត្តដ៏ល្អបំផុតរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ ក្រុមហ៊ុនផ្សេងទៀតអាចរួមចំណែកដល់ស្ថិរភាពនៃសេដ្ឋកិច្ចទាំងមូល។ ការស្រាវជ្រាវនេះគាំទ្រដោយប្រយោលនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដោយការលើកកម្ពស់ការអនុវត្តហិរញ្ញវត្ថុត្រឹមត្រូវនៅទូទាំងវិស័យអាជីវកម្ម និងសាជីវកម្ម ដោយធានាថាព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុគឺអាចទុកចិត្តបាន និងឆ្លុះបញ្ចាំងពីដំណើរការអាជីវកម្មជាក់ស្តែង។

៦. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

៦.១. ប្រភពទិន្នន័យ

ទិន្នន័យដែលយកមកប្រើប្រាស់នៅក្នុងការស្រាវជ្រាវមួយនេះគឺជា ទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំ (Secondary Data) ដែលជាទិន្នន័យដែលមានស្រាប់ ដែលអាចរកបានតាមសៀវភៅ ឬ ឯកសារផ្សេងៗដែលគេបានចងក្រងរួច។ ទិន្នន័យបន្ទាប់បន្សំទាំងនោះមានដូចជា៖

- ប្រមូលទ្រឹស្តីដែលជាប់ទាក់ទងនឹងដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ ដោយដកស្រង់ចេញពីសៀវភៅនានាដែលបានសិក្សាកន្លងមក និងពីសៀវភៅអេឡិចត្រូនិច (Ebook) ដែលបានទាញយកពីប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត
- ឯកសារដែលមាននៅបណ្ណាល័យ សកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច
- សៀវភៅសារណា និងរបាយការណ៍បញ្ចប់ការសិក្សាគំរូរបស់សិស្សច្បងជំនាន់មុនៗ
- ទិន្នន័យ ឬព័ត៌មានក្នុងប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែតដែលទាក់ទងនឹងការស្រាវជ្រាវ

- ឯកសារដែលជាប់ទាក់ទងនឹងក្រុមហ៊ុន Apple ដូចជាឯកសារដែលស្តីពីស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនដែលប្រមូលបានតាមរយៈវេបសាយរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple
- ឯកសារផ្សេងៗ និងការណែនាំដែលបានផ្តល់ឲ្យដោយសាស្ត្រាចារ្យណែនាំ។

៦.២. វិធីសាស្ត្រវិភាគទិន្នន័យ

ដោយការសិក្សាលើប្រធានបទនេះទាក់ទងទៅនឹងការពិពណ៌នាទិន្នន័យព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក៏ដូចជាសិក្សានិង យល់ដឹងលើដំណើរការ ការអនុវត្ត និងផលប៉ះពាល់ផ្សេងៗនៃការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន ដូច្នេះការស្រាវជ្រាវនេះនឹងអនុវត្តតាមវិធីសាស្ត្រគុណវិស័យ។ វិធីសាស្ត្រគុណវិស័យគឺជាវិធីសាស្ត្រមួយដែលស្វែងយល់ស៊ីជម្រៅពីគោលគំនិតចម្បងណាមួយ ដើម្បីដឹងនូវស្ថានភាពឬព័ត៌មានលម្អិតនៅក្នុងបរិបទជាក់ស្តែងនៃគោលគំនិតនោះ។

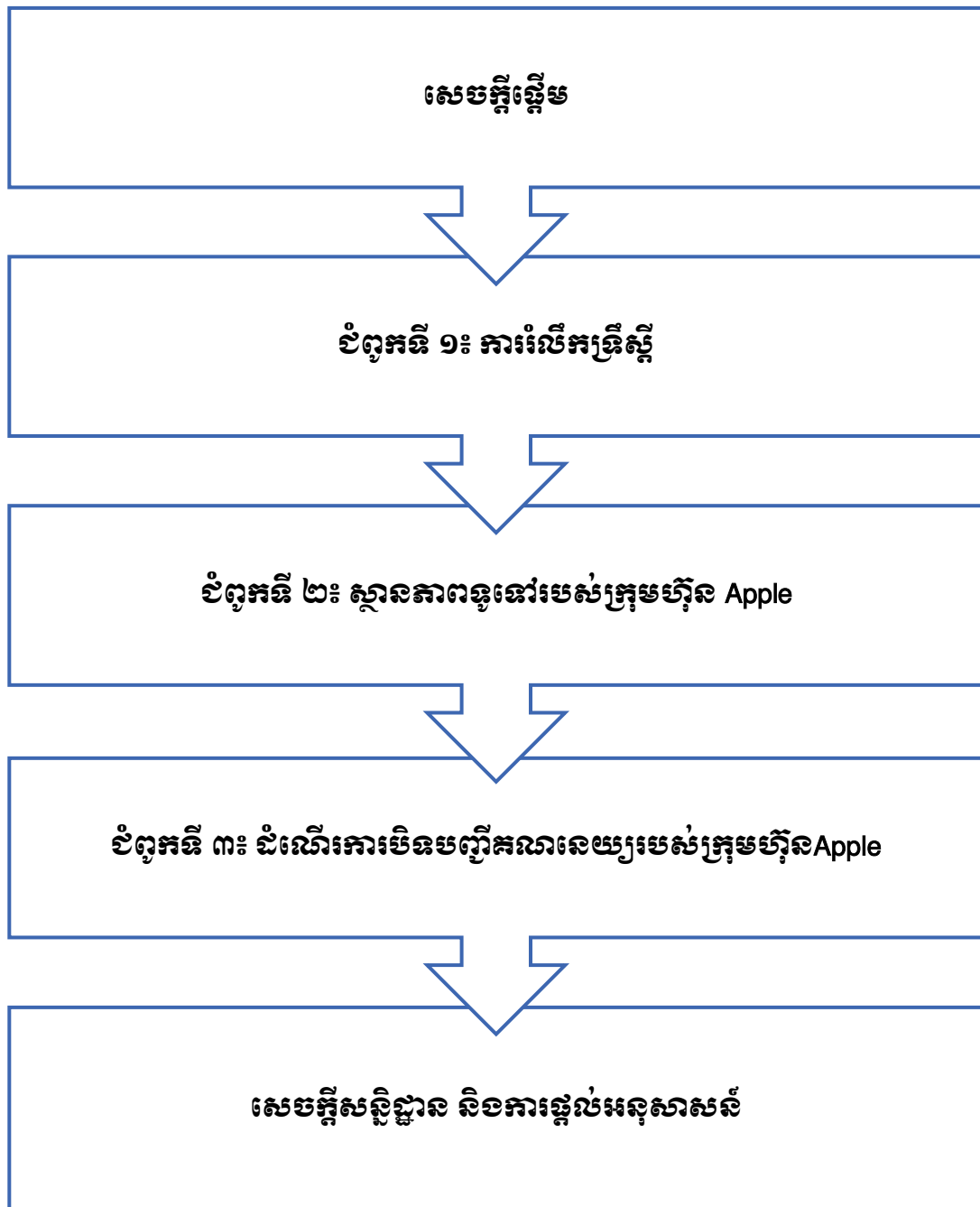
៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះត្រូវបានធ្វើឡើងតាមដំណាក់កាលចំនួន ០៥ ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីរកដំណោះស្រាយក្នុងចំណោមបញ្ហាដែលបានចោទឡើង។ ដំណាក់កាលទាំងនោះមានដូចជា៖

- សេចក្តីផ្តើម៖ ជាលំនាំដែលបង្ហាញពីប្រធានបទ ចំណោទបញ្ហា គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ ទំហំនិងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ និងរចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ។
- ជំពូកទី ១៖ ការរំលឹកទ្រឹស្តី ដែលជំពូកនេះនឹងសង្ខេបនូវការសិក្សាមុនៗរបស់អ្នកស្រាវជ្រាវផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងគណនេយ្យដូចជាលក្ខណៈទូទៅនៃគណនេយ្យ ប្រភេទគណនេយ្យ និងសមីការគណនេយ្យ ។ បន្ថែមពីលើនេះ ជំពូកនេះក៏មានបង្ហាញនូវជំហាននីមួយៗរបស់ខួបគណនេយ្យផងដែរ។
- ជំពូកទី ២៖ ស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ដោយក្នុងជំពូកនេះ យើងសិក្សាទៅលើ ប្រវត្តិសង្ខេបរបស់ក្រុមហ៊ុន ទិដ្ឋភាពទូទៅ ទស្សនៈនិងបេសកកម្ម អត្តសញ្ញាណក្រុមហ៊ុន រចនាសម្ព័ន្ធ និងទីតាំងភូមិសាស្ត្រ។ ជំពូកនេះក៏នឹងសិក្សាពីផលិតផល និងសេវាកម្មដែលក្រុមហ៊ុនបានផ្តល់ឲ្យអតិថិជនដៃគូប្រកួតប្រជែងធំៗ និង ដៃគូពាណិជ្ជកម្មសំខាន់ៗរបស់ក្រុមហ៊ុន។
- ជំពូកទី ៣៖ ដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ជំពូកនេះនឹងសិក្សាទៅលើប្រភេទប្រតិបត្តិការដែលមានឥទ្ធិពលលើ ការកាត់ត្រាគណនេយ្យ និង ប្លង់គណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន។ បន្ថែមលើនេះទៀតនោះ យើងក៏នឹងសិក្សាអំពី នីតិវិធីនៃការកាត់ត្រាគណនេយ្យ ការបិទបញ្ជីរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ហើយយើងនឹងធ្វើការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងខ្សោយរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ។

- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍៖ ជាផ្នែកចុងក្រោយនៃសារណា ដែលនឹងសង្ខេបឡើងវិញនៃការស្រាវជ្រាវ និង ការផ្តល់នូវជាអនុសាសន៍។

រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ជំពូកទី ១

ការរំលឹកប្រាំសិរី

ជំពូកទី១

ការរំលឹកទ្រឹស្តី

១.១. លក្ខណៈទូទៅនៃគណនេយ្យ

១.១.១. ប្រវត្តិសង្ខេបគណនេយ្យ^២

ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃគណនេយ្យមានតាំងពីអរិយធម៌បុរាណ ដែលតម្រូវការកត់ត្រាប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុបានលេចឡើងស្របគ្នានឹងការអភិវឌ្ឍន៍ជំនួញ និងពាណិជ្ជកម្ម។ កំណត់ត្រាគណនេយ្យដែលគេស្គាល់ដំបូងបំផុតអាចត្រូវបានគេតាមដាននៅ Mesopotamia បុរាណប្រហែលឆ្នាំ ៣៣០០ មុនគ្រឹស្តសករាជ ដែលគ្រាប់ដីឥដ្ឋត្រូវបានប្រើដើម្បីតាមដានផលិតផលកសិកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម។ ប្រព័ន្ធគណនេយ្យដំបូងទាំងនេះមានការព្រួយបារម្ភជាចម្បងជាមួយនឹងការគ្រប់គ្រងទំនិញ និងធនធាន ដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ដំណើរការនៃសេដ្ឋកិច្ចដំបូង។ ជនជាតិអេហ្ស៊ីបបុរាណ និងបាប៊ីឡូនក៏បានបង្កើតប្រព័ន្ធគណនេយ្យតាមមូលដ្ឋាន ដោយប្រើប្រាស់ក្រដាស Papyrus និងដីឥដ្ឋដើម្បីកត់ត្រាប្រតិបត្តិការ។

ការអភិវឌ្ឍន៍នៃវិធីសាស្ត្រគណនេយ្យកាន់តែទំនើបបានកើតឡើងកំឡុងសម័យក្រុមហ៊ុន Renaissance នៅក្នុងប្រទេសអ៊ីតាលី ដែលជាពេលវេលាមួយដែលត្រូវបានសម្គាល់ដោយការរីកចម្រើនយ៉ាងសំខាន់ក្នុងជំនួញធនាគារ និងពាណិជ្ជកម្ម។ គណិតវិទូជនជាតិអ៊ីតាលី Luca Pacioli ដែលជាវៀយៗគេហៅថាជា "បិតានៃគណនេយ្យ" បានបោះពុម្ពផ្សាយការងារសិក្ខាសាលារបស់គាត់ "Summa de Arithmetica, Geometric, Proportioni et Proportionalità" ក្នុងឆ្នាំ ១៤៩៤។ សៀវភៅនេះរួមបញ្ចូលផ្នែកមួយស្តីពីការកត់ត្រាចូលពីរដងដែលជាវិធីសាស្ត្រដែលនៅសេសសល់។ មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការអនុវត្តគណនេយ្យទំនើប។ ការកត់ត្រាការចូលពីរដងជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការកត់ត្រាប្រតិបត្តិការនីមួយៗក្នុងគណនីពីរ ដោយអាចធានាបានថាសមីការគណនេយ្យ(ទ្រព្យសកម្ម = បំណុល + មូលធនម្ចាស់) នៅតែមានតុល្យភាព។ ការច្នៃប្រឌិតថ្មីនេះបានធ្វើអោយប្រសើរឡើងយ៉ាងខ្លាំងនូវភាពត្រឹមត្រូវ និងភាពជឿជាក់នៃកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុ និងបានអនុញ្ញាតឱ្យអាជីវកម្មតាមដានស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។

បដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មនៅសតវត្សរ៍ទី ១៨ និងទី ១៩ បានផ្លាស់ប្តូរគណនេយ្យបន្ថែមទៀត ដោយសារការរីកចម្រើននៃសហគ្រាសខ្នាតធំ ត្រូវការប្រព័ន្ធរាយការណ៍ និងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ។ ការកើនឡើងនៃសាជីវកម្មការបំបែកភាពជាម្ចាស់ និងការគ្រប់គ្រងបានបង្កើតតម្រូវការសម្រាប់ការអនុវត្តគណនេយ្យស្តង់ដារ និងសវនកម្ម

^២ <https://online.maryville.edu/blog/history-of-accounting/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៩:០០នាទីព្រឹក)

ខាងក្រៅ ដើម្បីធានានូវគណនេយ្យភាព និងតម្លាភាព។ ជាការឆ្លើយតប ស្ថាប័នគណនេយ្យដែលមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈត្រូវបានបង្កើតឡើង ដូចជាវិទ្យាស្ថានគណនេយ្យ Chartered in England និង Wales (ICAEW) ក្នុងឆ្នាំ ១៨៨០ ដើម្បីគ្រប់គ្រងវិជ្ជាជីវៈ និងលើកកម្ពស់ស្តង់ដារសីលធម៌។ សតវត្សទី ២០ បានរកឃើញការអភិវឌ្ឍន៍នៃស្តង់ដារគណនេយ្យអន្តរជាតិដែលមានគោលបំណងធ្វើឱ្យមានការចុះសម្រុងគ្នាលើការអនុវត្តគណនេយ្យនៅទូទាំងពិភពលោកដែលសម្រួលដល់ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគឆ្លងព្រំដែន។ សព្វថ្ងៃនេះ គណនេយ្យនៅតែបន្តវិវឌ្ឍ ដោយរួមបញ្ចូលនូវភាពជឿនលឿននៃបច្ចេកវិទ្យា ដូចជាប្រព័ន្ធគណនេយ្យតាមកុំព្យូទ័រ និងបច្ចេកវិទ្យា Blockchain ដែលពង្រឹងបន្ថែមទៀតនូវភាពត្រឹមត្រូវ ប្រសិទ្ធភាព និងសុវត្ថិភាពក្នុងការរាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

១.១.២. និយមន័យគណនេយ្យ

គណនេយ្យ គឺជាដំណើរការជាប្រព័ន្ធនៃការកត់ត្រា ការវាស់វែង និងការទំនាក់ទំនងព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុអំពីស្ថាប័នមួយ។^៣ វាត្រូវបានសំដៅថាជា "ភាសានៃអាជីវកម្ម" ព្រោះវាផ្តល់នូវវិធីចនាសម្ព័ន្ធដើម្បីរាយការណ៍អំពីសកម្មភាព និងលក្ខខណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុ។ គោលបំណងចម្បងនៃគណនេយ្យគឺដើម្បីផ្តល់ឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងការគ្រប់គ្រង វិនិយោគិន ម្ចាស់បំណុល និងនិយ័តករ នូវព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ និងទាន់ពេលវេលាដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តអាស្រ័យទៅតាមព័ត៌មានដែលមាន។ នេះពាក់ព័ន្ធនឹងឯកសារយ៉ាងម៉ត់ចត់នៃប្រតិបត្តិការ ការអនុវត្តគោលការណ៍គណនេយ្យ និងការបង្កើតរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដូចជា តារាងតុល្យការ របាយការណ៍ចំណូល និងរបាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់។

វិស័យគណនេយ្យរួមមានឯកទេសផ្សេងៗ ដែលឯកទេសនីមួយៗផ្តល់ដល់ទិដ្ឋភាពផ្សេងគ្នានៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងការវិភាគ។ គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុផ្តោតលើការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដោយអនុលោមតាមគោលការណ៍ណែនាំស្តង់ដារ ដែលត្រូវបានប្រើខាងក្រៅដោយវិនិយោគិន និយ័តករ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ ម្យ៉ាងវិញទៀត គណនេយ្យគ្រប់គ្រង ពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់នូវព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រតិបត្តិការលម្អិតដល់ការគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុង សម្រាប់គោលបំណងធ្វើការសម្រេចចិត្ត ការធ្វើផែនការ និងការគ្រប់គ្រង។ ចំណែកឯគណនេយ្យផ្សេងទៀតរួមមានគណនេយ្យពន្ធ ដែលទាក់ទងនឹងការរៀបចំផែនការនៃការបង់ពន្ធនិងសវនកម្មដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការពិនិត្យឯករាជ្យនៃកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីធានាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវ និងអនុលោមតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ។

គណនេយ្យមិនត្រឹមតែជួយក្នុងការរក្សាតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងកំណើនអាជីវកម្មផងដែរ។ តាមរយៈការវិភាគទិន្នន័យហិរញ្ញ

^៣ <https://www.investopedia.com/terms/a/accounting.asp> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៩:៣០នាទីព្រឹក)

វត្ថុ អង្គការអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណនិន្នាការ បែងចែកធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងព្យាករណ៍លទ្ធផល ហិរញ្ញវត្ថុនាពេលអនាគត។ លើសពីនេះ គណនេយ្យជំនួយក្នុងការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ ធានាថាអាជីវកម្ម ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវស្តង់ដាររបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងតម្រូវការច្បាប់។ ជាមួយគ្នានេះ គណនេយ្យគឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ សុខភាពសេដ្ឋកិច្ច និងនិរន្តរភាពនៃអង្គភាពណាមួយ ដោយផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់តាមដានការអនុវត្តហិរញ្ញ វត្ថុ និងគាំទ្រការសម្រេចចិត្តអាជីវកម្មអាស្រ័យទៅតាមព័ត៌មាន និង ទិន្នន័យដែលមាន។^៤

១.១.៣.គោលបំណងគណនេយ្យ

គណនេយ្យ គឺជាមុខងារសំខាន់នៅក្នុងស្ថាប័នណាមួយ ដែលបម្រើជាឆ្លឹងខ្នងនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងការសម្រេចចិត្ត។ គោលបំណងចម្បងរបស់វាគឺដើម្បីកត់ត្រាជាប្រព័ន្ធ សង្ខេប និងរាយការណ៍ប្រតិបត្តិការ ហិរញ្ញវត្ថុនៃអាជីវកម្ម ធានានូវភាពត្រឹមត្រូវ និងការអនុលោមតាមស្តង់ដារច្បាប់។ តាមរយៈការរក្សាបាននូវ កំណត់ត្រាដ៏ទូលំទូលាយ គណនេយ្យផ្តល់នូវរូបភាពច្បាស់លាស់នៃស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ថាប័ន ដែលអាច ឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយការយល់ដឹង។ កំណត់ត្រាទាំងនេះរួមមានព័ត៌មានអំពី ចំណូល ចំណាយ ទ្រព្យសកម្ម បំណុល និងមូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ ដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការរៀបចំរបាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុដូចជា តារាងតុល្យការ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល តារាងមូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ និងរបាយការណ៍លំហូរ សាច់ប្រាក់។^៥

គោលបំណងជាមូលដ្ឋានមួយនៃគណនេយ្យគឺដើម្បីផ្តល់នូវតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព។ របាយ ការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុត្រឹមត្រូវគឺមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុង វិនិយោគិន ម្ចាស់បំណុល និងភ្នាក់ងារនិយ័តកម្ម។ វាអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងវាយតម្លៃការអនុវត្ត រៀបចំផែនការសម្រាប់ប្រតិបត្តិការនាពេលអនាគត និងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ សម្រាប់វិនិយោគិន និងម្ចាស់បំណុល ព័ត៌មានគណនេយ្យ ដែលអាចទុកចិត្តបានគឺមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការធ្វើការវាយតម្លៃលទ្ធភាពជោគជ័យ និងប្រាក់ចំណេញបាន ពីការវិនិយោគរបស់ពួកគេ។ ភ្នាក់ងារនិយ័តកម្មពឹងផ្អែកលើកំណត់ត្រាទាំងនេះដើម្បីធានាថាក្រុមហ៊ុនប្រកាន់ ខ្ជាប់នូវបទប្បញ្ញត្តិហិរញ្ញវត្ថុនិងកាតព្វកិច្ចពន្ធ។^៦

^៤ <https://cleartax.in/glossary/accounting/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១០:១៥នាទីព្រឹក)

^៥ <https://www.shiksha.com/online-courses/articles/what-are-the-objectives-of-accounting-and-its-need-blogId-160217> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១១:៤៥នាទីព្រឹក)

^៦ <https://www.mastersindia.co/blog/objectives-and-functions-of-accounting/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៩:២០នាទីព្រឹក)

បន្ថែមពីលើតម្លាភាព គណនេយ្យក៏បានសម្របសម្រួលការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ។ តាមរយៈដំណើរការគណនេយ្យផ្សេងៗ អាជីវកម្មអាចត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងធនធានរបស់ពួកគេកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ការពារការក្លែងបន្លំ និងធានាថាទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងល្អប្រសើរ។ ការរៀបចំថវិកា ការព្យាករណ៍ និងការវិភាគបំរែបំរួល (Variance Analysis) គឺជាសកម្មភាពគណនេយ្យសំខាន់ៗដែលជួយអង្គភាពរៀបចំផែនការ និងគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេ។ តាមរយៈការកំណត់អត្តសញ្ញាណគម្លាតពីសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុដែលបានគ្រោងទុក អ្នកគ្រប់គ្រងអាចចាត់វិធានការកែតម្រូវបានភ្លាមៗ។ សរុបមក គណនេយ្យជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃភាពជោគជ័យនៃប្រតិបត្តិការ ស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងការរីកចម្រើនយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ស្ថាប័នណាមួយ ដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាធាតុផ្សំដ៏សំខាន់នៃការអនុវត្តអាជីវកម្មទំនើប។^៧

១.១.៤. គណនេយ្យ និងតួនាទី

គណនេយ្យដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងដំណើរការហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការរបស់អង្គភាព។ មុខងារ និងតួនាទីចម្បងរបស់វាមាន៖

- **របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Statement)៖** គណនេយ្យពាក់ព័ន្ធនឹងការកត់ត្រាជាប្រព័ន្ធ សង្ខេប និងការបង្ហាញប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីបង្កើតរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ របាយការណ៍ទាំងនេះ រួមទាំងតារាងតុល្យការ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ និងរបាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ ផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពទូទៅនៃស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់ណាមួយ។ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុត្រឹមត្រូវធានានូវតម្លាភាព និងជួយភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងការសម្រេចចិត្តដែលមានភាពជាក់លាក់ត្រឹមត្រូវ។^៨
- **ការសម្រេចចិត្ត (Decision-Making)៖** គណនេយ្យផ្តល់នូវព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុសំខាន់ៗដែលជួយអ្នកគ្រប់គ្រងធ្វើការសម្រេចចិត្តលក្ខណៈយុទ្ធសាស្ត្រ។ តាមរយៈគណនេយ្យគ្រប់គ្រង អ្នកគ្រប់គ្រងទទួលបានការយល់ដឹងអំពីឥរិយាបថនៃការចំណាយ ថវិកា និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអនុញ្ញាត

^៧ <https://hbr.org/2023/01/the-importance-of-accounting-in-business> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១០:៥០នាទីព្រឹក)

^៨ <https://talentedge.com/articles/8-major-roles-and-functions-of-financial-management/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១:០០នាទីរសៀល)

ឱ្យពួកគេធ្វើផែនការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព បែងចែកធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រតិបត្តិការដែលមានភាពត្រឹមត្រូវជាក់លាក់។^៩

- **ការអនុលោមភាព និងតម្រូវការច្បាប់ (Compliance and Regulatory)៖** គណនេយ្យធានាថាអាជីវកម្មមួយគោរពតាមបទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារហិរញ្ញវត្ថុដែលពាក់ព័ន្ធ ដូចជា GAAP ឬ IFRS ។ ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវស្តង់ដារទាំងនេះ ក្រុមហ៊ុនរក្សាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវ និងសុចរិតភាពនៃកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេ ដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការរាយការណ៍បទប្បញ្ញត្តិ ការបង់ពន្ធ និងការអនុលោមតាមច្បាប់។ វាអាចជួយជៀសវាងការពិន័យតាមផ្លូវច្បាប់ និងបង្កើនភាពជឿជាក់របស់ក្រុមហ៊ុនជាមួយនិយ័តករ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ។^{១០}
- **ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងការទប់ស្កាត់ការក្លែងបន្លំ (Internal Controls and Fraud Prevention)៖** គណនេយ្យបង្កើតការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងដែលការពារទ្រព្យសម្បត្តិ និងធានានូវភាពជឿជាក់នៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ការគ្រប់គ្រងទាំងនេះរួមមានគោលនយោបាយ និងនីតិវិធីដែលបានរចនាឡើងដើម្បីការពារ និងរកឃើញកំហុស ការក្លែងបន្លំ និងការកេងបន្លំ។ សវនកម្មទៀងទាត់ និងការសម្របសម្រួល (Reconciliation) ដែលធ្វើឡើងដោយគណនេយ្យករជួយកំណត់អត្តសញ្ញាណភាពមិនស្របគ្នា និងពង្រឹងភាពសុចរិតនៃប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ។^{១១}
- **ការវាស់វែងការអនុវត្ត (Performance Measurement)៖** តាមរយៈបច្ចេកទេសគណនេយ្យផ្សេងៗ អង្គភាពអាចវាស់វែងលទ្ធផលហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការរបស់ពួកគេ។ KPIs ការវិភាគបម្រែបម្រួល (Variance Analysis) និងសមាមាត្រហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានប្រើដើម្បីវាយតម្លៃ Profitability Liquidity Solvency និងសុខភាពហិរញ្ញវត្ថុទាំងមូល ការវិភាគនេះជួយក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណចំណុចខ្លាំង ចំណុចខ្សោយ និងផ្នែកសម្រាប់កែលម្អ។^{១២}
- **ការបែងចែកធនធាន និងការគ្រប់គ្រងការចំណាយ (Resource Allocation and Cost Management)៖** គណនេយ្យដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការគ្រប់គ្រង និងគ្រប់គ្រងការចំណាយ។ វិធី

^៩ <https://www.wallstreetmojo.com/financial-decision-making/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ២:២០នាទីរសៀល)

^{១០} <https://www.pw.live/exams/company-secretary/regulatory-compliance-in-financial-reporting/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៣:៣០នាទីរសៀល)

^{១១} <https://intimeaccounting.com/blog/the-importance-of-internal-controls-in-preventing-fraud> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១៦:០០នាទីរសៀល)

^{១២} <https://imarticus.org/blog/management-accounting-decision-making-and-performance-measurement/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៤:០០នាទីរសៀល)

សាស្ត្រគណនេយ្យការចំណាយ ដូចជាការចំណាយផ្នែកលើសកម្មភាព និងការចំណាយស្តង់ដារ ជួយកំណត់ថ្លៃដើមនៃផលិតផល និងសេវាកម្ម។ ព័ត៌មាននេះមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការសម្រេចចិត្តលើតម្លៃ ការរៀបចំថវិកា និងការកំណត់អត្តសញ្ញាណឱកាសសន្សំការចំណាយ។ ការគ្រប់គ្រងការចំណាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនាំទៅរកប្រាក់ចំណេញឱ្យកាន់តែប្រសើរ និងអត្ថប្រយោជន៍ប្រកួតប្រជែង។^{១៣}

- **ពន្ធដារ (Taxation)៖** គណនេយ្យធានាថាអាជីវកម្មគោរពតាមច្បាប់ពន្ធដារ និងបទប្បញ្ញត្តិដោយគណនាបំណុលពន្ធយ៉ាងត្រឹមត្រូវ និងរៀបចំការបង់ពន្ធ។ គណនេយ្យពន្ធត្រឹមត្រូវជួយកាត់បន្ថយបំណុលពន្ធតាមមធ្យោបាយស្របច្បាប់ ដោយធានាថាក្រុមហ៊ុនទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីការកាត់កង និងឥណទានដែលមាន។ វាក៏ធានាផងដែរនូវការបង់ពន្ធទាន់ពេលវេលា ជៀសវាងការពិន័យ និងបង់ការប្រាក់។^{១៤}
- **ការធ្វើផែនការហិរញ្ញវត្ថុ និងការព្យាករណ៍ (Financial Planning and Forecasting)៖** គណនេយ្យបានផ្តល់នូវទិន្នន័យដែលត្រូវការសម្រាប់ការធ្វើផែនការ និងការព្យាករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ តាមរយៈការវិភាគទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុជាប្រវត្តិសាស្ត្រ និងនិន្នាការទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន គណនេយ្យក្រដាសទស្សន៍ទាយលទ្ធផលហិរញ្ញវត្ថុនាពេលអនាគត។ ព័ត៌មានដែលទន្ទឹងរង់ចាំនេះមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែង ការសម្រេចចិត្តលើការវិនិយោគដើមទុន និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ។^{១៥}
- **ទំនាក់ទំនងវិនិយោគិន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ (Investor Relations and Stakeholders)៖** គណនេយ្យតម្លាភាព និងត្រឹមត្រូវ បង្កើតទំនុកចិត្តក្នុងចំណោមវិនិយោគិន ម្ចាស់បំណុល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងការលាតត្រដាងដែលអាចទុកចិត្តបានផ្តល់ឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធនូវព័ត៌មានដែលពួកគេត្រូវការដើម្បីវាយតម្លៃប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុន វាយតម្លៃឱកាសវិនិយោគ និងធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយព័ត៌មានអំពីការពាក់ព័ន្ធរបស់ពួកគេជាមួយក្រុមហ៊ុន។^{១៦}

^{១៣} Horngren, C. T., Datar, S. M., & Rajan, M. V. (២០២០). *Cost Accounting: A Managerial Emphasis, (១៤th Global Edition)*, ទំព័រទី ១៤០-១៤៣

^{១៤} <https://www.investopedia.com/terms/t/tax-accounting.asp> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៧:០០នាទីល្ងាច)

^{១៥} <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-planning.asp> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៦:៣៥នាទីព្រឹក)

^{១៦} <https://www.vistra.com/insights/investor-relations-strategic-bridge-between-company-and-its-stakeholders> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១០:០០នាទីព្រឹក)

- **យុទ្ធសាស្ត្រ និងកំណើនអាជីវកម្ម (Business strategy and growth)៖** គណនេយ្យចូលរួមចំណែកក្នុងការបង្កើត និងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអាជីវកម្ម។ ការវិភាគ និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់នូវការយល់ដឹងអំពីនិន្នាការទីផ្សារ ប្រាក់ចំណេញ និងទីតាំងប្រកួតប្រជែង។ ព័ត៌មាននេះណែនាំការសម្រេចចិត្តមាន លក្ខណៈជាយុទ្ធសាស្ត្រដែលទាក់ទងនឹងការរួមបញ្ចូលគ្នា និងការទិញយក ការពង្រីកទីផ្សារ ការអភិវឌ្ឍផលិតផល និងគំនិតផ្តួចផ្តើមកំណើនផ្សេងទៀត។

សរុបមកគណនេយ្យ គឺមានតួនាទីសំខាន់សម្រាប់ដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៃស្ថាប័នមួយ។ វាផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុដែលចាំបាច់សម្រាប់ការសម្រេចចិត្ត ការអនុលោមតាម ការវាយតម្លៃការអនុវត្ត ការគ្រប់គ្រងការចំណាយ និងការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ធានានូវភាពជោគជ័យ និងនិរន្តរភាពយូរអង្វែងរបស់អង្គភាព។

១.១.៥. គណនេយ្យករ

គណនេយ្យករ គឺជាអ្នកជំនាញអាជីពដែលទទួលខុសត្រូវលើ សុខភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងស្ថិរភាពនៃអាជីវកម្ម រដ្ឋាភិបាល និងបុគ្គល។^{១៧} ជំនាញរបស់ពួកគេពង្រីកលើសពីការកត់ត្រាប្រតិបត្តិការ។ ពួកគេផ្តល់នូវការយល់ដឹងសំខាន់ៗដែលជំរុញការសម្រេចចិត្តបែបយុទ្ធសាស្ត្រ។ គណនេយ្យករវិភាគទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីកំណត់និន្នាការ ឱកាស និងហានិភ័យ ជួយឱ្យអង្គភាព ក្រុមហ៊ុនសហគ្រាស បង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការរបស់ពួកគេ និងសម្រេចបាននូវគោលដៅហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេ។ ជារឿយៗពួកគេចូលរួមក្នុងការផ្តល់ប្រឹក្សាលើការវិនិយោគ ការគ្រប់គ្រងការចំណាយ និងការធ្វើផែនការហិរញ្ញវត្ថុ ដែលធ្វើឱ្យទិន្នន័យចូល ប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេមាន សារៈសំខាន់សម្រាប់កំណើនប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងប្រាក់ចំណេញ។

នៅក្នុងពិភពសាជីវកម្ម ឬអាជីវកម្ម គណនេយ្យករគឺជាតួអង្គសំខាន់ក្នុងការធានានូវតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព (Accountability)។ ពួកគេអនុវត្ត និងត្រួតពិនិត្យការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងដើម្បីការពារការក្លែងបន្លំ និងកំហុស ដោយរក្សាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវនៃព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ។ ភាពជឿជាក់នេះគឺមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់អ្នកពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងវិនិយោគិន និយ័តករ និងនិយោជិត ដែលពឹងផ្អែកលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុត្រឹមត្រូវដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយការយល់ដឹង។ ជាងនេះទៅទៀត គណនេយ្យកររួមចំណែកក្នុងការរក្សាការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ ដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការជៀសវាងបញ្ហាផ្លូវច្បាប់ និងជំរុញការជឿទុកចិត្តលើទីផ្សារ។

^{១៧} <https://www.investopedia.com/terms/a/accountant.asp> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១១:១០នាទីព្រឹក)

គណនេយ្យក៏ដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងអង្គភាពមិនរកប្រាក់ចំណេញផងដែរ។ នៅក្នុងតំបន់ទាំងនេះ ពួកគេគ្រប់គ្រងមូលនិធិដើម្បីធានាថាធនធានត្រូវបានប្រើប្រាស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងសម្រាប់គោលបំណងដែលបានគ្រោងទុក។ ពួកគេជួយក្នុងការរៀបចំថវិកា និងផែនការហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីធានាមានកម្រិតបានប្រើប្រាស់ឲ្យអស់លទ្ធភាព ដែលជារឿយៗធ្វើការក្រោមបទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារតឹងរ៉ឹង។ លើសពីនេះ គណនេយ្យក្នុងវិស័យទាំងនេះអាចចូលរួមក្នុងសវនកម្ម និងការត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីធានាបាននូវគណនេយ្យភាព និងតម្លាភាព ដែលជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់រក្សាការជឿទុកចិត្តរបស់សាធារណៈជន និងធានាការផ្តល់មូលនិធិ។

១.១.៦. តួនាទីគណនេយ្យករ

គណនេយ្យករមានតួនាទីសំខាន់ៗជាច្រើន ដូចដែលបានរៀបរាប់ដូចខាងក្រោម៖

❖ ការចុះបញ្ជីគណនេយ្យ (Bookkeeping) ៖

- កត់ត្រាប្រតិបត្តិការ (Recording Transaction)៖ រក្សាកំណត់ត្រាត្រឹមត្រូវនៃប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ រួមទាំងការលក់ ការទិញ ប្រាក់ចំណូល និងការទូទាត់។ នេះពាក់ព័ន្ធនឹងការបញ្ចូលទិន្នន័យទៅក្នុងកម្មវិធីគណនេយ្យ ឬសៀវភៅធំ។
- នីតិវិធីកែតម្រូវគណនី (Reconciling Accounts)៖ ការប្រៀបធៀបកំណត់ត្រាផ្ទៃក្នុងទៀងទាត់ជាមួយរបាយការណ៍ធនាគារ (Bank Statements) ដើម្បីធានាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវ និងភាពពេញលេញ និងការដោះស្រាយភាពមិនស្របគ្នាណាមួយ។^{១៨}

❖ ការរាយការណ៍របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Reporting)^{១៩}៖

- ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (Preparing Financial Statements)៖ ការបង្កើតតារាងតុល្យការ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យរបាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ និងរបាយការណ៍ផ្សេងទៀតដែលសង្ខេបស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ថាប័ន។

^{១៨} <https://www.bookstime.com/articles/recording-transactions> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៤:០០នាទី រសៀល)

^{១៩} <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-analysis.asp> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៤:៣០នាទី រសៀល)

- ការវិភាគទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុ (Analyzing Financial Data)៖ ពិនិត្យមើលទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីកំណត់និន្នាការ ការប្រែប្រួល និងឱកាសសម្រាប់ការសន្សំថ្លៃដើម ឬការបង្កើនប្រាក់ចំណូល។

❖ ការអនុលោមតាមពន្ធ (Tax Compliance)^{២០}៖

- ការរៀបចំការបង់ពន្ធឡើងវិញ (Preparing Tax Returns)៖ ការគណនាបំណុលពន្ធ រៀបចំការបង់ពន្ធ និងធានាថាពន្ធត្រូវបានបង់ទាន់ពេលវេលា ដើម្បីជៀសវាងការផាកពិន័យ។
- ផែនការពន្ធ (Tax Planning)៖ ការប្រើប្រាស់យុទ្ធសាស្ត្រពន្ធដើម្បីកាត់បន្ថយបំណុលពន្ធ និងធានាបាននូវការអនុលោមតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិពន្ធដែលពាក់ព័ន្ធ។

❖ សវនកម្ម (Auditing)^{២១}៖

- ធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុង (Conducting Internal Audits)៖ ពិនិត្យមើលដំណើរការហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រតិបត្តិការ ដើម្បីធានាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវ ប្រសិទ្ធភាព និងការអនុលោមតាមគោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិ។
- គាំទ្រសវនកម្មខាងក្រៅ (Supporting External Audits)៖ ធ្វើការជាមួយសវនករខាងក្រៅ ដើម្បីផ្តល់ឯកសារចាំបាច់ និងការពន្យល់ក្នុងអំឡុងពេលសវនកម្ម។

❖ ការរៀបចំថវិកា និងការព្យាករណ៍ (Budgeting and Forecasting)^{២២}៖

- ការបង្កើតថវិកា(Creating Budgets)៖ បង្កើតថវិកាដែលរៀបរាប់ពីប្រាក់ចំណូលនិងការចំណាយដែលរំពឹងទុក ដោយជួយរៀបចំផែនការសម្រាប់អនាគតរបស់អង្គភាព។
- ការព្យាករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Forecasting)៖ ការទស្សន៍ទាយលទ្ធផលហិរញ្ញវត្ថុនាពេលអនាគតដោយផ្អែកលើទិន្នន័យដែលមានពីមុន (Historical Data) និងនិន្នាការទីផ្សារ ដើម្បីជួយក្នុងការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ។

^{២០} <https://www.irs.gov/filing>(ចូលមើលថ្ងៃទី ២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៤:៣០នាទីរសៀល)

^{២១} <https://www.theiia.org/en/standards/2024-standards/global-internal-audit-standards/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៥:០០នាទីល្ងាច)

^{២២} <https://www.investopedia.com/ask/answers/042215/whats-difference-between-budgeting-and-financial-forecasting.asp>(ចូលមើលថ្ងៃទី ២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ម៉ោង ៦:០០នាទីល្ងាច)

❖ ទីប្រឹក្សា (Advisory)^{២៣}៖

- ការវិភាគហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Analysis)៖ ផ្តល់នូវការយល់ដឹង និងអនុសាសន៍ដោយផ្អែកលើការវិភាគហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីគាំទ្រការសម្រេចចិត្តអាជីវកម្ម។
- ការគ្រប់គ្រងថ្លៃដើម (Cost Management)៖ កំណត់តំបន់សម្រាប់ការកាត់បន្ថយការចំណាយ និងការកែលម្អប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណេញ។
- ការឲ្យជំនួយនូវការវិនិយោគ (Cost Management)៖ ការវាយតម្លៃឱកាសវិនិយោគ និងផ្តល់ការណែនាំអំពីហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុ និងការត្រឡប់មកវិញ។

❖ ការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ (Regulatory Compliance)^{២៤}៖

- ធានាបាននូវការអនុលោមតាម (Ensuring Compliance)៖ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាមួយបទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារហិរញ្ញវត្ថុ និងធានាឱ្យអង្គការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវពួកគេ។
- ការរាយការណ៍អំពីបញ្ហាអនុលោមភាព (Reporting Compliance Issue)៖ ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងការរាយការណ៍អំពីបញ្ហាអនុលោមភាព ឬភាពមិនប្រក្រតីផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុទៅកាន់អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ។

❖ ការគ្រប់គ្រងប្រាក់ខែ (Payroll Management)^{២៥}៖

- រៀបចំប្រាក់បៀវត្ស (Processing Payroll)៖ ការគណនា និងបើកប្រាក់បៀវត្សបុគ្គលិក ប្រាក់ឈ្នួល ប្រាក់រង្វាន់ និងការកាត់កង។
- ការធានាឱ្យមានការអនុលោមតាមច្បាប់ការងារ (Ensuring Compliance with Employment)៖ ការធានាលើការអនុវត្តការបើកប្រាក់បៀវត្សដែលស្របទៅតាមច្បាប់ការងារ និងបទប្បញ្ញត្តិ ដូចជា ការកាត់ទុកពន្ធ និងការគ្រប់គ្រងអត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗ។

^{២៣} <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/accounting/analysis-of-financial-statements/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៧:០០នាទីយប់)

^{២៤} <https://www.planetcompliance.com/what-is-financial-regulatory-compliance/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៧:៣០នាទីយប់)

^{២៥} <https://www.forbes.com/advisor/business/payroll-management/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៨:៣០នាទីយប់)

❖ គណនីដែលត្រូវសង និងទទួល (Account Payable and Receivable)^{២៦}៖

- ការគ្រប់គ្រងការបង់ និងសងប្រាក់ (Managing Payables)៖ ធានាការទូទាត់ទាន់ពេលវេលានៃវិក្កយបត្រ និងរក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកលក់។
- ការគ្រប់គ្រងការទទួល (Managing Receivables)៖ ចេញវិក្កយបត្រអតិថិជន តាមដានការទូទាត់ និងគ្រប់គ្រងការប្រមូលប្រាក់ ដើម្បីធានាបាននូវការទទួលថវិកាទាន់ពេលវេលា។

❖ ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធកម្មវិធីហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Software Management)^{២៧}៖

- ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធកម្មវិធីគណនេយ្យ (Using Accounting Software)៖ ការប្រើប្រាស់កម្មវិធីគណនេយ្យ និងឧបករណ៍ផ្សេងៗដើម្បីធ្វើដំណើរការដោយស្វ័យប្រវត្តិ បង្កើនភាពត្រឹមត្រូវ និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាព។
- ការអនុវត្តប្រព័ន្ធទី (Implementing New Systems)៖ ជួយក្នុងការអនុវត្តប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ និងបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ ដើម្បីសម្រួលប្រតិបត្តិការ។

❖ ការបណ្តុះបណ្តាល និងការអភិវឌ្ឍន៍ (Training and Development)^{២៨}៖

- បណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិក (Training Staff)៖ អប់រំបុគ្គលិកអំពីគោលការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ នីតិវិធី និងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធកម្មវិធីគណនេយ្យ។
- ការរៀនសូត្របន្ត (Continue Learning)៖ បន្តការសិក្សា និងវិញ្ញាបនបត្រ ដើម្បីរក្សានិន្នាការ និងស្តង់ដារខ្ពស់បំផុត។

១.១.៧. ផលប្រយោជន៍គណនេយ្យ

គណនេយ្យផ្តល់នូវផលប្រយោជន៍ជាច្រើន ដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះភាពជោគជ័យ និងស្ថេរភាពនៃស្ថាប័នណាមួយ។ ខាងក្រោមនេះគឺជាអត្ថប្រយោជន៍សំខាន់ៗមួយចំនួន៖

^{២៦} <https://tax2win.in/guide/accounts-payable-management-meaning-benefits-etc/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ២៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០២៤ ម៉ោង ៩:០០នាទីយប់)

^{២៧} <https://www.oracle.com/erp/financials/what-is-financial-management-system/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ២៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៩:៣០នាទីយប់)

^{២៨} <https://www.learnsignal.com/blog/finance-team-productivity-training/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ២៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១០:០០ នាទីយប់)

❖ **ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និង ការគ្រប់គ្រង (Financial Control and Management) ^{២៩}៖**

- ការរក្សាកំណត់ត្រាត្រឹមត្រូវ (Accurate Record-Keeping)៖ ផ្តល់នូវកំណត់ត្រាច្បាស់លាស់ និងច្បាស់លាស់នៃប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ ដែលជួយដល់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- ការរៀបចំថវិកា (Budgeting)៖ ជួយក្នុងការបង្កើត និងគ្រប់គ្រងថវិកា ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអង្គការរៀបចំផែនការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេ និងបែងចែកធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

❖ **ការគាំទ្រការសម្រេចចិត្ត (Decision-Making Support) ៖**

- ការសម្រេចចិត្តដែលមានព័ត៌មាន (Informed Decision)៖ ផ្គត់ផ្គង់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុសំខាន់ៗដែលគាំទ្រដល់ការសម្រេចចិត្តបែបជាយុទ្ធសាស្ត្រ។
- ការវាយតម្លៃការអនុវត្ត (Performance Evaluation)៖ បើកការវាយតម្លៃលើដំណើរការអាជីវកម្មតាមរយៈរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ជួយអ្នកគ្រប់គ្រងឱ្យយល់ពីសុខភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រាក់ចំណេញរបស់អង្គភាព។

❖ **ការអនុលោមភាព និងការការពារផ្លូវច្បាប់ (Compliance and Legal Protection) ^{៣០}៖**

- ការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ (Regulatory Compliance)៖ ធានាថាអង្គភាពប្រកាន់ខ្ជាប់នូវបទប្បញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារហិរញ្ញវត្ថុ កាត់បន្ថយហានិភ័យនៃបញ្ហាផ្លូវច្បាប់ និងការពិន័យ។
- ការអនុលោមតាមច្បាប់ពន្ធ (Tax Compliance)៖ ជួយក្នុងការគណនាត្រឹមត្រូវ និងការបង់ពន្ធទាន់ពេលវេលា ធានាបាននូវការអនុលោមតាមច្បាប់ពន្ធ និងជៀសវាងការផាកពិន័យ។

^{២៩} <https://kedden.com/financial-clarity-why-accurate-record-keeping-matters/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១១:០០ នាទីយប់)

^{៣០} <https://www.iriscarbon.com/financial-reporting-frameworks-and-regulatory-compliance-navigating-the-landscape/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១១:៣០នាទីយប់)

❖ តម្លាភាពហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Transparency)^{៣១}៖

- ទំនុកចិត្តរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ (Stakeholder Confidence)៖ បង្កើនតម្លាភាព និងបង្កើតការជឿទុកចិត្តជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងអ្នកវិនិយោគ ម្ចាស់បំណុល និងនិយ័តករ ដោយផ្តល់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុដែលអាចទុកចិត្តបាន។
- ទំនាក់ទំនងវិនិយោគិន៖ ជួយសម្រួលដល់ការទំនាក់ទំនងឲ្យកាន់តែប្រសើរជាមួយវិនិយោគិន ដោយផ្តល់ឲ្យពួកគេនូវរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលមានភាពច្បាស់លាស់ និងត្រឹមត្រូវ។

❖ ការទប់ស្កាត់ការក្លែងបន្លំ និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ (Fraud Prevention and Risk Management)^{៣២}៖

- ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង (Internal Controls)៖ អនុវត្តការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងដែលជួយការពារការក្លែងបន្លំ និងភាពមិនប្រក្រតីផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។
- ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ (Risk Management)៖ កំណត់ហានិភ័យផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្តល់នូវយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយពួកគេ ដោយធានានូវស្ថិរភាពរបស់អង្គភាព។

❖ ប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ (Operational Efficiency)^{៣៣}៖

- ការគ្រប់គ្រងថ្លៃដើម (Cost Control)៖ កំណត់តំបន់ដែលការចំណាយអាចត្រូវបានកាត់បន្ថយ ការកែលម្អប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ និងប្រាក់ចំណេញ។
- ការបែងចែកធនធាន (Resource Allocation)៖ ជួយក្នុងការបែងចែកធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដោយធានាថា មូលនិធិត្រូវបានប្រើប្រាស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលបំណងអាជីវកម្ម។

^{៣១} <https://fastercapital.com/topics/the-importance-of-financial-transparency-in-building-stakeholder-confidence.html>(ចូលមើលថ្ងៃទី ៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១១:៣០នាទីយប់)

^{៣២} <https://www.caseware.com/us/resources/blog/top-four-internal-controls-to-prevent-fraud/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១២:៣០នាទីយប់)

^{៣៣} <https://www.investopedia.com/terms/c/cost-control.asp>(ចូលមើលថ្ងៃទី ៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១:០០នាទីយប់)

❖ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ (Strategic Planning) ^{៣៤}៖

- ការព្យាករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Forecasting)៖ គាំទ្រការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ រយៈពេលវែងតាមរយៈការព្យាករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងការវិភាគនិរន្តរភាព។
- កំណើន និងការពង្រីក (Growth and Expansion)៖ ផ្តល់នូវការយល់ដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែលត្រូវការដើម្បីរៀបចំផែនការសម្រាប់កំណើន និងការពង្រីក រួមទាំងការវិនិយោគ លើគម្រោងថ្មីៗ និងទីផ្សារ។

❖ ការវាស់វែង និងការប្រៀបធៀបការអនុវត្ត (Benchmarking and Performance Comparisons) ^{៣៥}៖

- ស្តង់ដារឧស្សាហកម្ម (Industry Standards)៖ អនុញ្ញាតឱ្យអង្គភាពធ្វើការប្រៀបធៀបការអនុវត្តរបស់ពួកគេប្រឆាំងនឹងស្តង់ដារឧស្សាហកម្ម និងដៃគូប្រកួតប្រជែង ដោយជួយកំណត់អត្តសញ្ញាណភាពខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ។
- ការកំណត់គោលដៅ (Goal Setting)៖ ជួយសម្រួលដល់ការកំណត់គោលដៅ ហិរញ្ញវត្ថុជាក់ស្តែងដោយផ្អែកលើទិន្នន័យប្រវត្តិសាស្ត្រ និងនិរន្តរភាពទីផ្សារ។

ផលប្រយោជន៍ទាំងនេះធ្វើឱ្យគណនេយ្យជាឧបករណ៍ដែលមិនអាចខ្វះបានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង និងការ រីកលូតលាស់អាជីវកម្ម ធានាសុខភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងការសម្រេចបាននូវគោលបំណងរបស់អង្គភាព។

១.២. ប្រភេទគណនេយ្យ^{៣៦}

គណនេយ្យត្រូវបានបែងចែកជា ៥ ប្រភេទដូចដែលបានរៀបរាប់នៅខាងក្រោម៖

១.២.១. គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Accounting)

គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាប្រភេទនៃគណនេយ្យដែលផ្តោតលើការកត់ត្រាជាប្រព័ន្ធ ការសង្ខេប និងការ រាយការណ៍អំពីប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ថាប័នមួយ។ គោលបំណងចម្បងរបស់វាគឺដើម្បីបង្កើតរបាយ ការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពទូទៅនៃស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងដំណើរការនៃអាជីវកម្ម។ របាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុទាំងនេះ ដែលមានតារាងតុល្យការ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ និង របាយការណ៍ប្រាក់ចំណេញរក្សាទុក ត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីផ្តល់ការយល់ដឹងដ៏មានតម្លៃដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ

^{៣៤} <https://www2.deloitte.com/us/en/pages/operations/articles/how-companies-should-execute-annual-financial-planning-during-covid-19-strategies.html> (ចូលមើលថ្ងៃទី ៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១:៣០នាទីយប់)

^{៣៥} <https://www.linkedin.com/advice/0/how-do-you-benchmark-compare-your-system-performance> (ចូលមើលថ្ងៃទី ៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១:៤០នាទីយប់)

^{៣៦} Horngren, C. T., Sundem, G. L., & Elliott, J. A. (២០១៣). Introduction to Financial Accounting, (១១th ed.), ទំព័រទី៧

ខាងក្រៅដូចជានិយោគិន ម្ចាស់បំណុល និយ័តករ និងអាជ្ញាធរពន្ធដារជាដើម។ ការរៀបចំ និងការបង្ហាញនៃសេចក្តីថ្លែងការណ៍ទាំងនេះត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយសំណុំនៃគោលការណ៍គណនេយ្យស្តង់ដារ និងគោលការណ៍ណែនាំដូចជា គោលការណ៍គណនេយ្យមានការទទួលស្គាល់ទូទៅ (GAAP) ឬស្តង់ដាររបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ(IFRS)។ ស្តង់ដារទាំងនេះធានានូវភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា ភាពជឿជាក់ និងការប្រៀបធៀបនៃព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុនៅទូទាំងស្ថាប័ន និងពេលវេលាផ្សេងៗគ្នា។

ទិដ្ឋភាពសំខាន់នៃគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ គឺការប្រកាន់ខ្ជាប់របស់វាទៅនឹងប្រព័ន្ធគណនេយ្យទ្វេដងដែលរាល់ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុប៉ះពាល់ដល់គណនីយ៉ាងហោចណាស់ពីរ ដោយនៅរក្សាសមីការគណនេយ្យ(ទ្រព្យសកម្ម = បំណុល + មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ) ។ វិធីសាស្ត្រនេះធានានូវភាពត្រឹមត្រូវ និងសុចរិតភាពនៃកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុ។ គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុក៏ពាក់ព័ន្ធនឹងការបិទគណនីតាមកាលកំណត់ និងការរៀបចំការកែតម្រូវប្រតិបត្តិការ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់អង្គភាពនៅចុងបញ្ចប់នៃរយៈពេលគណនេយ្យនីមួយៗ។ ព័ត៌មានដែលបង្កើតតាមរយៈគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ការសម្រេចចិត្តវិនិយោគអាស្រ័យទៅតាមព័ត៌មានដែលមាន វាយតម្លៃភាពសក្តិសមនៃអាជីវកម្ម និងធានាការអនុលោមតាមតម្រូវការបទប្បញ្ញត្តិ។ តាមរយៈការផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពប្រកបដោយតម្លាភាព និងគោលបំណងនៃស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុជួយកសាងទំនុកចិត្ត និងភាពជឿជាក់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធខាងក្រៅ។

១.២.២. គណនេយ្យគ្រប់គ្រង (Managerial Accounting)

គណនេយ្យគ្រប់គ្រង (Managerial Accounting) ឬហៅម្យ៉ាងទៀតថា (Management Accounting) គឺជាដំណើរការផ្ទៃក្នុងដែលមានបំណងផ្តល់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ និងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុទៅដល់ក្រុមអ្នកគ្រប់គ្រងរបស់អង្គភាព ដើម្បីជួយទៅក្នុងការសម្រេចចិត្ត ការធ្វើផែនការ និងការគ្រប់គ្រង។ មិនដូចគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុដែលពាក់ព័ន្ធនឹងទិន្នន័យប្រវត្តិសាស្ត្រ និងរបាយការណ៍ខាងក្រៅ គណនេយ្យគ្រប់គ្រងផ្តោតលើព័ត៌មានដែលមើលទៅអនាគត ហើយត្រូវបានកែសម្រួលដើម្បីបំពេញតម្រូវការជាក់លាក់របស់អ្នកប្រើប្រាស់ខាងក្នុង។ ប្រភេទគណនេយ្យនេះពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពជាច្រើន រួមទាំងថវិកា ការព្យាករណ៍ ការវិភាគការចំណាយ ការវាយតម្លៃការអនុវត្ត និងការរៀបចំរបាយការណ៍លម្អិតដែលជួយអ្នកគ្រប់គ្រងធ្វើការសម្រេចចិត្តលក្ខណៈជាយុទ្ធសាស្ត្រ។

មុខងារស្នូលមួយនៃគណនេយ្យគ្រប់គ្រងគឺគណនេយ្យចំណាយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការកំណត់ថ្លៃដើមដែលទាក់ទងនឹងការផលិតទំនិញ ឬសេវាកម្ម។ បច្ចេកទេសដូចជា ការចំណាយស្តង់ដារ ការចំណាយផ្អែកលើសកម្មភាព (Activity-based costing) និង (Job order costing) ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីកំណត់ វិភាគ

និងគ្រប់គ្រងការចំណាយ។ គណនេយ្យគ្រប់គ្រងក៏រៀបចំថវិកាប្រភេទផ្សេងៗ រួមទាំងថវិកាប្រតិបត្តិការ ថវិកាចំណាយដើមទុន និងថវិកាលំហូរសាច់ប្រាក់ ដើម្បីរៀបចំផែនការសម្រាប់សកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុនាពេលអនាគត និងធានាថាធនធានត្រូវបានបែងចែកប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ លើសពីនេះ ការវិភាគបម្រែបម្រួល(Variance Analysis) ត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីប្រៀបធៀបការអនុវត្តជាក់ស្តែងជាមួយនឹង ថវិកាជាតួលេខ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងកំណត់ការអនុវត្ត ដែលជៀសវាងការអនុវត្តខុសពីការរំពឹងទុក និង ធ្វើការកែតម្រូវឡើងវិញនូវកន្លែងដែលខុស។

គណនេយ្យគ្រប់គ្រងក៏ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការវាស់វែងការអនុវត្ត និងការកែលម្អផងដែរ។ KPIs តារាងពិន្ទុដែលមានតុល្យភាព និងរង្វាស់ដំណើរការផ្សេងទៀតត្រូវបានប្រើដើម្បីវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃអង្គភាព អាជីវកម្ម និងដំណើរការផ្សេងៗ។ តាមរយៈការផ្តល់នូវព័ត៌មានលំអិត និងពាក់ព័ន្ធ គណនេយ្យគ្រប់គ្រងគាំទ្រការគ្រប់គ្រងក្នុងការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយការយល់ដឹងអំពីតម្លៃ ការផលិត ការវិនិយោគ និងផ្នែកសំខាន់ៗផ្សេងទៀត។ លើសពីនេះទៀត វាជួយក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណឱកាសសម្រាប់ការកាត់បន្ថយថ្លៃដើម ការកែលម្អដំណើរការ និងការបង្កើតតម្លៃ។ សរុបមក គណនេយ្យគ្រប់គ្រងគឺជាឧបករណ៍សំខាន់មួយសម្រាប់ជំរុញដំណើរការរបស់អង្គភាព និងការសម្រេចបាននូវគោលដៅលក្ខណៈយុទ្ធសាស្ត្រ ដោយផ្តល់នូវការយល់ដឹង និងការវិភាគដែលត្រូវការដើម្បីរកភាពស្មុគស្មាញនៃអាជីវកម្មសម័យទំនើប។

១.២.៣. គណនេយ្យពន្ធដារ (Tax Accounting)

គណនេយ្យពន្ធដារផ្តោតលើការរៀបចំ ការវិភាគ និងការបង្ហាញពីការបង់ពន្ធ។ វិស័យគណនេយ្យនេះត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយក្រមប្រាក់ចំណូលផ្ទៃក្នុង (IRC) និងបទប្បញ្ញត្តិពន្ធពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដែលខុសគ្នាយ៉ាងខ្លាំងពី GAAP ដែលប្រើក្នុងគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ។ គណនេយ្យពន្ធជាធានាការអនុលោមតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិពន្ធដែលជួយបុគ្គល និងអាជីវកម្មកាត់បន្ថយបំណុលពន្ធរបស់ពួកគេ ខណៈពេលដែលជៀសវាងបញ្ហាផ្លូវច្បាប់។

ផ្នែកសំខាន់មួយនៃការងាររបស់គណនេយ្យពន្ធដារគឺពាក់ព័ន្ធនឹងការរក្សាបច្ចុប្បន្នភាពជាមួយនឹងច្បាប់ពន្ធ និងបទប្បញ្ញត្តិពន្ធដែលផ្លាស់ប្តូរជានិច្ច។ នេះតម្រូវឱ្យមានការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាលជាបន្តបន្ទាប់ ក៏ដូចជាការយល់ដឹងឱ្យបានហ្មត់ចត់អំពីផលប៉ះពាល់ពន្ធនៃការសម្រេចចិត្តហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗ។ គណនេយ្យពន្ធដារតែងតែធ្វើការលើយុទ្ធសាស្ត្ររៀបចំផែនការពន្ធដ៏ស្មុគស្មាញដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការពិចារណាដូចជា ការរៀបចំផែនការអចលនទ្រព្យ ផែនការចូលនិវត្តន៍ និងផលប៉ះពាល់ពន្ធនៃការសម្រេចចិត្តវិនិយោគ។

គណនេយ្យករពន្ធដារអាចធ្វើការនៅក្នុងការកំណត់ផ្សេងៗ រួមទាំងក្រុមហ៊ុនគណនេយ្យសាធារណៈ នាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល និងជាអ្នកប្រឹក្សាឯករាជ្យ។ ពួកគេដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការធ្វើផែនការ និងការវិភាគហិរញ្ញវត្ថុ ដោយផ្តល់នូវការយល់ដឹងដ៏មានតម្លៃចំពោះរបៀបដែលការពិចារណា លើពន្ធប៉ះពាល់ដល់សុខភាពហិរញ្ញវត្ថុទាំងមូល។ ជំនាញរបស់ពួកគេមានសារៈសំខាន់ក្នុងរដ្ឋបាលបង់ពន្ធប៉ុន្តែ ពួកគេក៏ត្រូវការជាចាំបាច់ពេញមួយឆ្នាំផងដែរ ដើម្បីផ្តល់សេវាកម្មប្រឹក្សា និងធ្វើផែនការពន្ធដែលកំពុងបន្ត។

១.២.៤. គណនេយ្យសាធារណៈ (Public Accounting)

គណនេយ្យសាធារណៈ គឺជាធាតុផ្សំដ៏សំខាន់នៃទិដ្ឋភាពហិរញ្ញវត្ថុ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់សេវាកម្មដ៏ ទូលំទូលាយដល់អតិថិជន រួមទាំងបុគ្គល អាជីវកម្ម អង្គភាពមិនរកប្រាក់ចំណេញ និងអង្គភាពរដ្ឋាភិបាល។ គណនេយ្យករសាធារណៈជាធម្មតាធ្វើការនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនដែលមានទំហំខុសៗគ្នា ពីការអនុវត្តក្នុងស្រុកតូចៗ រហូតដល់អង្គការអន្តរជាតិធំៗ។ អ្នកជំនាញទាំងនេះតែងតែចាត់តាំងជាគណនេយ្យករទទួលស្គាល់ដោយរដ្ឋ (CPA) ដែលបង្ហាញពីភាពមានជំនាញខ្ពស់ និងការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវស្តង់ដារវិជ្ជាជីវៈ។ គោលបំណងចម្បងនៃ គណនេយ្យសាធារណៈគឺធានានូវភាពត្រឹមត្រូវ តម្លាភាព និងសុចរិតភាពនៃព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានសារៈ សំខាន់សម្រាប់រក្សាការជឿទុកចិត្តសាធារណៈ និងគាំទ្រស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ច។

មុខងារស្នូលមួយនៃគណនេយ្យសាធារណៈគឺ សេវាសវនកម្ម និងការធានា។ គណនេយ្យករសាធារណៈ ធ្វើការពិនិត្យរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានហ្មត់ចត់ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ភាពត្រឹមត្រូវ និងការអនុលោមតាមស្តង់ដារ គណនេយ្យដែលបានបង្កើតឡើង ដូចជាគោលការណ៍គណនេយ្យដែលទទួលយកជាទូទៅ (GAAP) ឬស្តង់ដារ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ (IFRS) ។ តាមរយៈសវនកម្មទាំងនេះ គណនេយ្យករសាធារណៈផ្តល់ការធានា ដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងវិនិយោគិន ម្ចាស់បំណុល និងនិយ័តករថា របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុបង្ហាញពីទិដ្ឋភាពពិត និងយុត្តិធម៌នៃស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រតិបត្តិការរបស់អង្គភាព។ ដំណើរការនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ សម្រាប់ការជំរុញទំនុកចិត្តវិនិយោគិន សម្រួលដល់ការបង្កើនដើមទុន និងធានាការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ។

បន្ថែមពីលើការធ្វើសវនកម្ម គណនេយ្យសាធារណៈបានរួមបញ្ចូលនូវសេវាកម្មផ្សេងៗជាច្រើន ជា ពិសេសគឺ សេវាពន្ធដារ និងការប្រឹក្សាយោបល់។ សេវាពន្ធពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបចំ និងការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធ ផ្តល់ប្រឹក្សាលើយុទ្ធសាស្ត្ររៀបចំផែនការពន្ធ និងធានាការអនុលោមតាមច្បាប់ពន្ធ។ គណនេយ្យករសាធារណៈ ជួយអតិថិជនកាត់បន្ថយបំណុលពន្ធ និងរករបបទប្បញ្ញត្តិពន្ធសុគមណ្ឌល។ សេវាកម្មប្រឹក្សាដែលផ្តល់ដោយ គណនេយ្យករ សាធារណៈរួមមាន ការធ្វើផែនការហិរញ្ញវត្ថុ ការវាយតម្លៃអាជីវកម្ម ការរួមបញ្ចូលគ្នា និងការប្រឹក្សា ការទិញយក និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ។ តាមរយៈការផ្តល់នូវការយល់ដឹងពីអ្នកជំនាញ និងដំណោះស្រាយ

ដែលសមស្រប គណនេយ្យករសាធារណៈជួយអតិថិជនក្នុងការសម្រេចចិត្តដែលមានព័ត៌មាន កែលម្អប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ និងការសម្រេចបាននូវគោលបំណងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ពួកគេ។ ដូច្នេះ គណនេយ្យសាធារណៈមិនត្រឹមតែធានាបាននូវការអនុលោមភាព និងភាពត្រឹមត្រូវប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងដើរតួនាទីជាយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងកំណើន និងការអភិវឌ្ឍន៍អតិថិជនរបស់ខ្លួន។

១.២.៥. គណនេយ្យរដ្ឋាភិបាល និង គណនេយ្យអង្គភាពមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ

(Governmental Accounting and Non-profit Accounting)

គណនេយ្យរដ្ឋាភិបាល មានពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រង និងការកត់ត្រាសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គភាពរដ្ឋាភិបាល។ ប្រភេទគណនេយ្យនេះអនុវត្តតាមស្តង់ដារផ្សេងៗដែលគេស្គាល់ថាជាគោលការណ៍ណែនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដារគណនេយ្យរបស់រដ្ឋាភិបាល (GASB)។ គណនេយ្យរដ្ឋាភិបាលធានាថា មូលនិធិសាធារណៈត្រូវបានប្រើប្រាស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាព ដោយរក្សាបាននូវគណនេយ្យភាពចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។ ពួកគេរៀបចំចំណីវិកា ធ្វើសវនកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងធានាការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ។

គណនេយ្យរបស់អង្គភាពមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ គឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងគណនេយ្យរដ្ឋាភិបាលក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃគណនេយ្យភាពសាធារណៈ (Public Accountability) មានសំណុំស្តង់ដារ និងបញ្ហាប្រឈមតែមួយគត់របស់វា។ គណនេយ្យអង្គភាពមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញត្រូវតែគោរពតាមគោលការណ៍ណែនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលស្តង់ដារគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ (FASB) ដែលត្រូវបានរចនាឡើងជាពិសេសសម្រាប់អង្គភាពដែលដំណើរការមិនដើម្បីរកប្រាក់ចំណេញ។ គោលដៅចម្បងនៃគណនេយ្យអង្គភាពមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញគឺផ្តល់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុត្រឹមត្រូវដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីបេសកកម្ម និងសកម្មភាពរបស់អង្គភាព។ នេះរួមបញ្ចូលទាំងការតាមដានការបរិច្ចាគ ជំនួយ និងប្រភពផ្សេងទៀតនៃមូលនិធិ និងការធានាថាមូលនិធិទាំងនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់ស្របតាមការរឹតបន្តឹងម្ចាស់ជំនួយ និងគោលដៅរបស់អង្គភាព។

ទាំងគណនេយ្យរដ្ឋាភិបាល និងអង្គភាពមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ។ ពួកគេត្រូវតែគ្រប់គ្រងមូលនិធិដោយការទទួលខុសត្រូវ រៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុលម្អិត និងធានាឱ្យមានការអនុលោមតាមស្តង់ដារ និងបទប្បញ្ញត្តិដែលអាចអនុវត្តបាន។ ការងាររបស់ពួកគេគាំទ្រដល់តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពរបស់អង្គភាពសាធារណៈ និងអង្គភាពមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញជុំវិញឱ្យមានទំនុកចិត្តក្នុងចំណោមភាគីពាក់ព័ន្ធ។ រដ្ឋាភិបាល និងគណនេយ្យមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ ជារឿយៗគឺ

ទាមទារចំណេះដឹង និងជំនាញឯកទេស ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីបរិយាកាសហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Environment) តែមួយគត់ដែលពួកគេធ្វើប្រតិបត្តិការ។

១.៣. សមីការគណនេយ្យ

សមីការគណនេយ្យ គឺជាគោលការណ៍គ្រឹះដែលគាំទ្រដល់ប្រព័ន្ធ Double-entry Bookkeeping ដែលជាមូលដ្ឋាននៃគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Accounting) ។^{៣៧} វាចែងថាទ្រព្យសកម្មសរុបរបស់ក្រុមហ៊ុនគឺស្មើនឹងផលបូកនៃបំណុល និងមូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ។ ទំនាក់ទំនងនេះត្រូវបានបញ្ជាក់នៅក្នុងរូបមន្ត^{៣៨}៖

$$\text{ទ្រព្យសកម្ម} = \text{បំណុល} + \text{មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ}$$

១.៣.១. ទ្រព្យសកម្ម

ទ្រព្យសកម្មតំណាងឲ្យអ្វីៗទាំងអស់ដែលក្រុមហ៊ុនមាននិងមានតម្លៃ។ ទាំងនេះអាចជាធនធានរូបិ ឬអរូបិ ដែលរំពឹងថានឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចនាពេលអនាគត។^{៣៩} ទ្រព្យសកម្មត្រូវបានបែងចែកជា៖

- ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលខ្លី (Current Assets)៖ គឺជាទ្រព្យដែលអាចបំប្លែងទៅជាសាច់ប្រាក់ ឬប្រើប្រាស់ក្នុងរយៈពេលក្រោមមួយឆ្នាំ ដូចជាសាច់ប្រាក់ គណនីសារពើភ័ណ្ឌ (Inventory Account) និងការវិនិយោគរយៈពេលខ្លី។
- ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង (Non-current Assets)៖ ជាទ្រព្យដែលរំពឹងថានឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចលើសពីមួយឆ្នាំ។ ឧទាហរណ៍រួមមានអចលនទ្រព្យ រោងចក្រ និងឧបករណ៍ (PP&E) ការវិនិយោគរយៈពេលវែង ទ្រព្យសម្បត្តិអរូបិ (ដូចជាប៉ាតង់ និងពាណិជ្ជសញ្ញា) និងសុច្ឆន្ទៈ។

១.៣.២. បំណុល

បំណុល គឺជាកាតព្វកិច្ចដែលក្រុមហ៊ុនជំពាក់ភាគីខាងក្រៅ។ ទាំងនេះតំណាងឱ្យការទាមទារលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន ហើយត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា^{៤០}៖

^{៣៧} <https://www.coursera.org/articles/double-entry-accounting> (ចូលមើលថ្ងៃទី ៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៧:៣០នាទីព្រឹក)

^{៣៨} Deegan, C. (២០១៤). *Accounting: Information for business decisions*, (៤th ed.), ទំព័រទី១៣៩

^{៣៩} Larson, K. D., Dieckmann, H., & Harris, J. (២០២១). *Fundamental Accounting Principles*. McGraw-Hill Education, (២៤th ed.), ទំព័រទី២៧៥

^{៤០} Deegan, C. (២០១៤). *Accounting Information for Business Decisions* McGraw-Hill Education., (៤th ed.), ទំព័រទី៣១៧

- បំណុលរយៈពេលខ្លី (Current Liabilities)៖ ទាំងនេះគឺជាកាតព្វកិច្ចដែលត្រូវបង់ក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំ ដូចជាគណនីដែលត្រូវបង់ ប្រាក់កម្ចីរយៈពេលខ្លី ប្រាក់ឈ្នួលដែលត្រូវបង់ និងពន្ធដែលត្រូវបង់។
- បំណុលរយៈពេលវែង (Non-current Liabilities)៖ ទាំងនេះគឺជាកាតព្វកិច្ចរយៈពេលវែងដែលត្រូវដល់ ពេលក្រោយមួយឆ្នាំ រួមទាំងប្រាក់កម្ចីរយៈពេលវែង ប័ណ្ណបំណុលដែលត្រូវបង់ និងបំណុលពន្ធពន្យារ។

១.៣.៣. មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ

មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាកាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុន ឬមូលធនរបស់ម្ចាស់តំណាង ឱ្យការប្រាក់ដែលនៅសល់នៅក្នុងទ្រព្យសកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនបន្ទាប់ពីកាត់បំណុល។^{៤១} វាមាន៖

- ភាគហ៊ុនសាមញ្ញ (Common Stock)៖ តម្លៃភាគហ៊ុនដែលចេញឱ្យម្ចាស់ភាគហ៊ុន។
- ប្រាក់ចំណូលដែលបានរក្សាទុក (Retained Earnings)៖ ចំនួនសរុបនៃប្រាក់ចំណូលសុទ្ធដែលបាន រក្សាទុកនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនជាជាងការចែកចាយជាភាគលាភ។
- ដើមទុនដែលបានបង់បន្ថែម (Additional Paid-in Capital)៖ ចំនួនទឹកប្រាក់លើសដែលវិនិយោគិន បង់លើសពីតម្លៃភាគហ៊ុននៃភាគហ៊ុនដែលបានចេញ។
- ភាគហ៊ុនរតនាគារ (Treasury Stock)៖ តម្លៃនៃភាគហ៊ុនដែលបានទិញមកវិញដោយក្រុមហ៊ុនដែល កាត់បន្ថយភាគហ៊ុនសរុប ។

១.៤. ខួបគណនេយ្យ

ខួបគណនេយ្យ គឺជាដំណើរការជាមូលដ្ឋានដែលអង្គភាពធ្វើតាមដើម្បីកត់ត្រាជាប្រព័ន្ធ សង្ខេប និង រាយការណ៍ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់មួយ ដូចជាខែ ត្រីមាស ឬឆ្នាំ។^{៤២} វដ្តនេះ ចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការវិភាគនៃប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុដែលទាក់ទងនឹងអាជីវកម្ម។ បន្ទាប់មកប្រតិបត្តិការទាំង នេះត្រូវបានកត់ត្រានៅក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន។ នៅពេលដែលបានកត់ត្រា ធាតុទាំងនេះត្រូវបានស្រង់ ចូលទៅក្នុងសៀវភៅធំ។

នៅពេលដែលវដ្តនេះដំណើរការទៅមុខ ការផ្ដោតសំខាន់ៗក៏បានផ្លាស់ប្តូរទៅការធានានូវភាពត្រឹមត្រូវ និង ពេញលេញនៃទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុ។ នេះត្រូវបានសម្រេចដោយការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងមុនពេលកែ តម្រូវ ដែលបម្រើជាចំណុចត្រួតពិនិត្យដើម្បីបញ្ជាក់ថាឥណពន្ធសរុបស្មើនឹងឥណទានសរុប។ នៅដំណាក់កាល

^{៤១} Spiceland, D., Nelson, M. W., & Thomas, W. M. (២០២២). *Intermediate Accounting*, (១០th ed.), ទំព័រទី ១០៤៦

^{៤២} Deegan, C. (២០១៤). *Accounting Information for Business Decisions*, (៤th ed.), ទំព័រទី ២០៨

នេះ ការកែតម្រូវត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់ធាតុដូចជា ចំណូល និងចំណាយគិតបន្ថែម ការរំលោះ និងការកែតម្រូវចាំបាច់ផ្សេងទៀតដែលមិនត្រូវបានចាប់យកនៅក្នុងធាតុទិន្នន័យបុគ្គលិកដំបូង។ ធាតុកែតម្រូវទាំងនេះតម្រឹមកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុជាមួយនឹងគោលការណ៍គណនេយ្យគិតបន្ថែម ដោយធានាថាប្រាក់ចំណូល និងការចំណាយត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្នុងរយៈពេលដែលពួកគេកើតឡើង។ លទ្ធផលគឺជាតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលកែតម្រូវ ដែលត្រូវបានប្រើដើម្បីរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន។

ជំហានចុងក្រោយក្នុងខួបគណនេយ្យពាក់ព័ន្ធនឹងការបិទបញ្ជី ដូចជាចំណូល និងការចំណាយ ដើម្បីផ្ទេរសមតុល្យរបស់ពួកគេទៅគណនីអចិន្ត្រៃយ៍ ដូចជាប្រាក់ចំណេញរក្សាទុកជាដើម។ ជំហាននេះកំណត់គណនីបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញទៅសូន្យ ដោយរៀបចំពួកវាសម្រាប់រយៈពេលគណនេយ្យបន្ទាប់។ បន្ទាប់ពីការបិទបញ្ជីត្រូវបានធ្វើឡើង តារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលបិទបញ្ជីត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីធានាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវនៃសៀវភៅធំ មុនពេលវដ្តថ្មីចាប់ផ្តើម។ ដំណើរការជាវិធីសាស្ត្រនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ការរក្សាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវនៃកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុ គាំទ្រដល់ការរាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុត្រឹមត្រូវ និងជួយសម្រួលដល់ការសម្រេចចិត្តដែលមានព័ត៌មាននៅក្នុងស្ថាប័ន។^{៤៣}

^{៤៣} Deegan, C. (២០១៤). *Accounting Information for Business Decisions*, (៤th ed.), ទំព័រទី ២១៤

១.៤.១. ដំណើរការខួបគណនេយ្យ^{៤៤}

១.៤.២. ការវិភាគប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម

ជំហានដំបូងក្នុងវដ្តគណនេយ្យពាក់ព័ន្ធនឹង វិភាគ និង ការកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងអស់ដែលកើតឡើងនៅក្នុងកាលបរិច្ឆេទនៃគណនេយ្យ។ ប្រតិបត្តិការទាំងនេះអាចកើតឡើងពីសកម្មភាព អាជីវកម្មផ្សេងៗដូចជាការលក់ ការទិញ ការទូទាត់ បង្កាន់ដៃ និងព្រឹត្តិការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត។ វាមានសារៈ សំខាន់ណាស់ក្នុងការទទួលស្គាល់ប្រតិបត្តិការទាំងនេះឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីធានាថាពួកគេត្រូវបានកត់ត្រានៅ ក្នុងសៀវភៅ។ ជំហាននេះពាក់ព័ន្ធនឹងការវិភាគឯកសារប្រភពដូចជា វិក្កយបត្រ បង្កាន់ដៃ ការបញ្ជាទិញ របាយ

^{៤៤} <https://study.com/learn/lesson/accounting-cycle-concept-steps.html> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៧:៣០ នាទីព្រឹក)

ការណ៍ធនាគារ និងកិច្ចសន្យា។ ឯកសារទាំងនេះផ្តល់ភស្តុតាងនៃសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងធានានូវភាពស្របច្បាប់របស់វា។ ប្រសិនបើគ្មានការកំណត់អត្តសញ្ញាណត្រឹមត្រូវនៃប្រតិបត្តិការទេ ជំហានជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងខួបគណនេយ្យនឹងផ្អែកលើទិន្នន័យមិនពេញលេញ ឬមិនត្រឹមត្រូវ ដែលនាំឱ្យមានការរាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុខុស។

ការវិភាគ និង កំណត់អត្តសញ្ញាណត្រឹមត្រូវកំណត់មូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ខួបគណនេយ្យទាំងមូលដោយធានាថាមានតែប្រតិបត្តិការត្រឹមត្រូវ និងពាក់ព័ន្ធប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានដំណើរការ។ ជំហាននេះតម្រូវឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងដិតដល់ចំពោះព័ត៌មានលម្អិត និងការយល់ដឹងអំពីប្រតិបត្តិការរបស់អាជីវកម្មដើម្បីបែងចែករវាងសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុ (Financial) និងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ (Non-financial) ។ ជំហាននេះក៏រួមបញ្ចូលផងដែរនូវការកំណត់លក្ខណៈនៃប្រតិបត្តិការនីមួយៗ ថាតើវាប៉ះពាល់ដល់ប្រាក់ចំណូល ការចំណាយទ្រព្យសម្បត្តិ បំណុល ឬ មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ ដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការកត់ត្រាឱ្យត្រឹមត្រូវ និង អនុវត្តនៅក្នុងដំណាក់កាលក្រោយនៃខួបគណនេយ្យ។ នៅក្នុងជំហាននេះគណនេយ្យក៏ត្រូវបានកំណត់ឱ្យគោរពតាមគោលការណ៍ (Principles) មួយចំនួនដើម្បីធានានូវភាពច្បាស់លាស់ និង ត្រឹមត្រូវនៃហិរញ្ញវត្ថុ។

គោលការណ៍ទាំងអស់នោះមានដូចខាងក្រោម^{៤៥}៖

- **គោលការណ៍អង្គភាព** (The Business Entity Principle) ៖ គឺជាគំនិតគណនេយ្យដែលកំណត់ការបំបែកប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុរបស់អាជីវកម្មចេញពីម្ចាស់ ឬអង្គភាពផ្សេងទៀត។ នេះធានាថាអាជីវកម្មត្រូវបានចាត់ទុកជាអង្គភាពសេដ្ឋកិច្ចដាច់ដោយឡែក ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុត្រឹមត្រូវ និងឯករាជ្យ។ តាមរយៈការរក្សាការបំបែកនេះ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ផ្តល់នូវតំណាងច្បាស់លាស់និងត្រឹមត្រូវនៃប្រតិបត្តិការ និងទីតាំងហិរញ្ញវត្ថុរបស់អាជីវកម្ម ដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការសម្រេចចិត្ត និងការអនុលោមតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ។
- **គោលការណ៍និរន្តរភាព** (The Going-concern Principle) ៖ ជាគោលគំនិតគណនេយ្យដែលសន្មតថាអាជីវកម្មនឹងបន្តដំណើរការដោយគ្មានកំណត់ ឬយ៉ាងហោចណាស់សម្រាប់អនាគតដ៏ខ្លីខាងមុខដោយគ្មានចេតនា ឬតម្រូវឱ្យរំលាយអាជីវកម្ម ឬកាត់បន្ថយប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន។ គោលការណ៍នេះអនុញ្ញាតឱ្យអាជីវកម្មទទួលស្គាល់ការចំណាយ និងចំណូលជាក់លាក់ ដោយសារវាត្រូវបានគេរំពឹងថាអាជីវកម្មនឹងបន្តបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន និងសម្រេចបាននូវគោលបំណងរបស់ខ្លួនតាមពេលវេលា។ វាគាំទ្រការវាយតម្លៃនៃទ្រព្យសកម្ម និងបំណុល ដោយធានាថាពួកគេត្រូវបានកត់ត្រាក្នុងតម្លៃដើមពិត

^{៤៥}https://biz.libretexts.org/Bookshelves/Accounting/Financial_Accounting_%28OpenStax%29/03:_Analyzing_and_Recording_Transactions (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៤ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៨:៣០នាទីព្រឹក)

ប្រាក់ដ (Historical Costs) របស់ពួកគេ ជាជាងកត់ត្រាក្នុងតម្លៃនៃការទូទាត់(Liquidation Values) ដែលជួយនៅក្នុងការផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពត្រឹមត្រូវ និងស្ថិរភាព នៃសុខភាពអាជីវកម្ម (Business's Financial Health) និងដំណើរការហិរញ្ញវត្ថុរបស់អាជីវកម្ម។

- **គោលការណ៍ថ្លៃដើម (The Cost Principle)** ៖ គោលការណ៍នៃថ្លៃដើម គឺជាគោលគំនិតគណនេយ្យដែលតម្រូវឱ្យកត់ត្រាទ្រព្យសកម្ម និងសេវាកម្មក្នុងតម្លៃពិតដើមប្រាកដរបស់ពួកគេ។ ថ្លៃដើមនេះគឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវបង់នៅពេលទិញ ហើយនៅតែមិនផ្លាស់ប្តូរលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដោយមិនគិតពីការផ្លាស់ប្តូរតម្លៃទីផ្សារ។ គោលការណ៍នៃការចំណាយផ្តល់នូវមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់ និងគោលបំណងសម្រាប់ការកត់ត្រាទ្រព្យសកម្ម ដោយសារតម្លៃទិញគឺជាវិធានការដែលអាចផ្ទៀងផ្ទាត់បាន និងអាចទុកចិត្តបាន។ គោលការណ៍នេះបង្កើនភាពជឿជាក់ និងភាពស៊ីសង្វាក់គ្នានៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទោះបីជាវាមិនតែងតែឆ្លុះបញ្ចាំងពីតម្លៃទីផ្សារបច្ចុប្បន្ននៃទ្រព្យសកម្មក៏ដោយ។
- **គោលការណ៍ទទួលស្គាល់ចំណូល (Revenue Principle)** ៖ គឺជាគំនិតគណនេយ្យដែលកំណត់ថាប្រាក់ចំណូលគួរតែត្រូវបានទទួលស្គាល់ និងកត់ត្រានៅពេលដែលវាទទួលបាន ដោយមិនគិតពីពេលដែលសាច់ប្រាក់ត្រូវបានទទួល។ នេះមានន័យថាប្រាក់ចំណូលត្រូវបានកត់ត្រានៅពេលដែលទំនិញ ឬសេវាកម្មត្រូវបានប្រគល់ជូនអតិថិជន ហើយដំណើរការរកប្រាក់ចំណូលបានបញ្ចប់។ គោលការណ៍នេះធានាថា ប្រាក់ចំណូលត្រូវគ្នានឹងការចំណាយដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងគ្រាគណនេយ្យ (Accounting Period) ដូចគ្នា ដោយផ្តល់នូវរូបភាពត្រឹមត្រូវនៃប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន។ គោលការណ៍ទទួលស្គាល់ប្រាក់ចំណូលគឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការសម្រេចបាននូវភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា និងភាពស្រដៀងគ្នានៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។
- **គោលការណ៍សក្ខីប័ត្រ (The Objectivity Principle)** ៖ គឺជាគោលគំនិតគណនេយ្យដែលទាមទារព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Information) ដើម្បីគាំទ្រ និង ភស្តុតាងដែលអាចផ្ទៀងផ្ទាត់បាន។ គោលការណ៍នេះធានាថា របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុគឺផ្អែកលើទិន្នន័យជាក់ស្តែង មិនលំអៀង ជាងការយល់ឃើញផ្ទាល់ខ្លួន ឬការប៉ាន់ប្រមាណ ពីព្រោះគណនេយ្យត្រូវបានតម្រូវឱ្យកត់ត្រាប្រតិបត្តិការលើសក្ខីប័ត្រជាភស្តុតាង។ គោលការណ៍សក្ខីប័ត្របង្កើនភាពជឿជាក់នៃព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ(Financial Information) ព្រោះវាពឹងផ្អែកលើឯកសារជាក់ស្តែងដូចជា វិក្កយបត្រ បង្កាន់ដៃ និងកិច្ចសន្យា។ ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍នេះ គណនេយ្យអាចបង្កើតរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលភាគីពាក់ព័ន្ធអាចជឿទុកចិត្តបាន លើកកម្ពស់តម្លាភាព និងស្ថិរភាពក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

១.៤.៣. ការកត់ត្រាប្រតិបត្តិការចូលក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិ

បន្ទាប់ពីភាគប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម ជំហានបន្ទាប់គឺត្រូវកត់ត្រាវានៅក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិ។^{៤៦} ទិន្នន័យប្រតិបត្តិដែលត្រូវបានគេស្គាល់ផងដែរថាជាសៀវភៅនៃទិន្នន័យដើម (The Book of Original Entry) គឺជាកន្លែងដែលប្រតិបត្តិការទាំងអស់ត្រូវបានកត់ត្រាជាលើកដំបូងតាមលំដាប់លំដោយ។ ដំណើរការនេះត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាការធ្វើសារព័ត៌មាន។ ប្រតិបត្តិការនីមួយៗត្រូវបានកត់ត្រាជាធាតុក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិ ដែលរួមមានកាលបរិច្ឆេទ (Date) គណនីដែលទាក់ទង (Accounts Affected) ចំនួនទឹកប្រាក់ឥណពន្ធ (Debit) និងឥណទាន (Credit) និងការពន្យល់សង្ខេបនៃប្រតិបត្តិការ (Explanation)។

ទិន្នន័យដែលកត់ត្រាចូលក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិអនុវត្តតាមប្រព័ន្ធគណនេយ្យទ្វេភាគ (Double Entry Accounting System) ដែលតម្រូវថាសម្រាប់រាល់ប្រតិបត្តិការ យ៉ាងហោចណាស់មានគណនីចំនួនពីរត្រូវរងផលប៉ះពាល់ គណនីមួយត្រូវបានកាត់ចេញ និងមួយត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងគណនី។ ចំនួនទឹកប្រាក់សរុបដែលបានកាត់ត្រូវតែស្មើនឹងចំនួនសរុបដែលបានបញ្ចូល ដោយធានាថាសមីការគណនេយ្យនៅតែមានតុល្យភាព។ ប្រព័ន្ធនេះជួយក្នុងការរក្សាភាពត្រឹមត្រូវនៃការកត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្តល់នូវផ្លូវសម្រាប់ការសម្រាប់ប្រតិបត្តិការនីមួយៗ។

ការចុះទិន្នន័យប្រតិបត្តិប្រព្រឹត្តទៅដូចខាងក្រោម៖

ឧទាហរណ៍៖ នៅថ្ងៃទី ១ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០២៣ លោក Ryan Reynolds បានវិនិយោគជាសាច់ប្រាក់សុទ្ធចំនួន ២៥,០០០\$ ចូលទៅក្នុងអាជីវកម្ម។

General Journal			Page: J1	
Date	Account Titles and Explanation	Ref	Debit	Credit
Aug 1, 2023	Cash R. Reynolds, Capital (Owner's investment of cash in business)	JE001 JE002	25,000\$	25,000\$

(តារាងទី១.១៖ គំរូតារាងទិន្នន័យប្រតិបត្តិទូទៅ)

^{៤៦} Deegan, C. (២០១៤). *Accounting Information for Business Decisions*, (៤th ed.), ទំព័រទី ២០៨

- សម្រាប់កាលបរិច្ឆេទដែលឲ្យមកគិតត្រូវកត់ត្រាក្នុងកូឡេនដែលដាក់ថា Date
- ឈ្មោះគណនីឥណពន្ធត្រូវកត់ត្រាដំបូងគេនៅផ្នែកខាងឆ្វេងបង្អស់ នៅក្នុងកូឡេនដែលដាក់ថា Account Titles and Explanation ហើយចំនួនទឹកប្រាក់សម្រាប់គណនីនេះគឺកត់ត្រាខាងឥណពន្ធ (Debit)
- ឈ្មោះគណនីឥណទាន គឺកត់ត្រានៅជួរឈ្នាប់ក្នុងកូឡេន Account Titles and Explanation ហើយត្រូវកត់ត្រាចូលក្នុងបន្តិច និង ចំនួនទឹកប្រាក់សម្រាប់គណនីនេះគឺកត់ត្រានៅផ្នែកឥណទាន (Credit)
- សម្រាប់ការពន្យល់សង្ខេបរបស់ប្រតិបត្តិការគិតត្រានៅជួរចុងក្រោយគេបង្អស់ បន្ទាប់ពីឈ្មោះគណនីយ ឥណពន្ធ ឥណទាន និងនៅកូឡេន Account Titles and Explanation
- Ref គឺសំដៅទៅលើលេខយោង ដែលត្រូវបានពន្យល់ និងប្រើប្រាស់នៅពេលដែលទិន្នន័យនៅក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ (Journal) ផ្ទេរចូលទៅក្នុងសៀវភៅធំ (Ledger)។

១.៤.៤. ការស្រង់ប្រតិបត្តិការចូលក្នុងសៀវភៅធំ

នៅពេលដែលប្រតិបត្តិការត្រូវបានកត់ត្រានៅក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ ជំហានបន្ទាប់គឺត្រូវ Posting ទិន្នន័យទាំងនេះទៅក្នុងសៀវភៅធំ។^{៤៧} សៀវភៅធំ ដែលជាធម្មតាហៅថាជាសៀវភៅនៃទិន្នន័យចុងក្រោយ (Book of Final Entry) គឺជាការប្រែប្រួលគណនីពីក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិការទៅក្នុងសៀវភៅធំ ដំណាក់កាលនេះហៅថា “Posting” ហើយនិងមានគណនីគោលដែលសង្ខេបប្រតិបត្តិការទាំងអស់ដែលប៉ះពាល់ដល់គណនីនីមួយៗ។ ការកត់ត្រានេះពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្ទេរឥណពន្ធ និងឥណទាន ពីទិន្នន័យប្រតិបត្តិការទៅគណនីសមស្របនៅក្នុងសៀវភៅធំ ដោយធានាថាគណនីនីមួយៗឆ្លុះបញ្ចាំងពីសមតុល្យដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព (Updated Balance) របស់វា។ សៀវភៅធំត្រូវបានរៀបចំជាគណនីផ្សេងៗគ្នា ដូចជាសាច់ប្រាក់(Cash) គណនីដែលត្រូវទទួល(Account Receivable) សារពើភ័ណ្ឌ(Inventory) និងគណនីដែលត្រូវសង (Account Payable) គណនីនីមួយៗមានព័ត៌មានអំពីប្រតិបត្តិការទាំងអស់ដែលបានប៉ះពាល់ដល់វាក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់មួយ។ តាមរយៈការ Posting ទិន្នន័យទិន្នន័យប្រតិបត្តិការទៅក្នុងសៀវភៅធំអាជីវកម្មអាចរក្សាកំណត់ត្រាលម្អិត និងអាចរៀបចំការកត់ត្រាទាំងអស់នៃសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុ ដែលធ្វើឱ្យវាកាន់តែងាយស្រួលក្នុងការតាមដានសមតុល្យគណនី និងរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

^{៤៧} Deegan, C. (២០១៤). *Accounting Information for Business Decisions*, (៤th ed.), ទំព័រទី ២១១

ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍សម្រាប់ការ Posting ទៅសៀវភៅធំ៖

Cash			No. JE001		
Date	Account Titles and Explanation	Ref	Debit	Credit	Balance
Aug 1, 2023		JE001	25,000\$		25,000\$

R. Reynolds, Capital			No. JE002		
Date	Account Titles and Explanation	Ref	Debit	Credit	Balance
Aug 1, 2023		JE002		25,000\$	25,000\$

(តារាងទី១.២៖ គំរូតារាងសៀវភៅធំទូទៅ)

១.៤.៥. ការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងមុនពេលកែតម្រូវ

តារាងតុល្យការសាកល្បងមុនពេលកែតម្រូវ គឺជាតារាងហិរញ្ញវត្ថុដែលរាយបញ្ជីគណនីទាំងអស់ និងសមតុល្យរបស់ពួកគេពីសៀវភៅធំនៅចំណុចជាក់លាក់មួយក្នុងពេលវេលាជាក់លាក់មួយដែលជាធម្មតាគេធ្វើនៅចុងគ្រាគណនេយ្យ។ របាយការណ៍នេះគឺជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃខួបគណនេយ្យ ដោយផ្តល់នូវរូបថតបង្ហាញពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុនៃអាជីវកម្ម។ វារួមបញ្ចូលគណនីគ្រប់ប្រភេទដូចជា ទ្រព្យសកម្ម បំណុល មូលនិធិម្ចាស់ ទ្រព្យ ចំណូល និងចំណាយ។ លក្ខណៈសំខាន់នៃតារាងតុល្យការសាកល្បង គឺចំនួនសរុបនៃឥណទានគួរតែស្មើនឹងចំនួនសរុបនៃឥណទាន ដោយបញ្ជាក់ថាប្រព័ន្ធគណនេយ្យទ្វេដង (Double-entry Accounting System) ត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។^{៤៨}

គោលបំណងចម្បងនៃការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងមុនពេលកែតម្រូវ គឺដើម្បីធានាថាធាតុនៅក្នុងប្រព័ន្ធគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុនគឺត្រឹមត្រូវតាមគណិតវិទ្យា។ តាមរយៈការផ្ទៀងផ្ទាត់ថាឥណទានសរុបស្មើនឹងឥណទានសរុប តារាងតុល្យការសាកល្បងមុនពេលកែតម្រូវជួយកំណត់អត្តសញ្ញាណភាពខុសគ្នាដែលអាចកើតមានក្នុងការកត់ត្រាប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ។ វាដើរតួជាការត្រួតពិនិត្យបឋម មុនពេលរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុចុងក្រោយ ដោយធានានូវភាពត្រឹមត្រូវ និងភាពជឿជាក់នៃទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុ។ លើសពីនេះទៀត វាផ្តល់នូវសេចក្តីសង្ខេបច្បាស់លាស់នៃសមតុល្យគណនីទាំងអស់ ដែលមានប្រយោជន៍សម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង

^{៤៨}<https://invyce.com/how-to-prepare-unadjusted-trial-balance/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៩:០០នាទីព្រឹក)

និងសវនកម្ម។ ខណៈពេលដែលតារាងតុល្យការសាកល្បងមុនពេលកែតម្រូវ ដែលមានតុល្យភាពធានាថាមិនមានកំហុស វាកាត់បន្ថយនូវលទ្ធភាពនៃភាពមិនត្រឹមត្រូវខាងគណិតវិទ្យា។^{៤៩}

ដំណើរការនៃការរៀបចំសមតុល្យសវនាការ៖

ការស្រង់សមតុល្យ (Extracting Balance) ៖ ដំណើរការនេះចាប់ផ្តើមដោយការទាញយកសមតុល្យគណនីទាំងអស់ចេញពីសៀវភៅធំ។ សមតុល្យគណនីនីមួយៗត្រូវបានកំណត់ដោយផ្អែកលើប្រតិបត្តិការដែលបានកត់ត្រាក្នុងអំឡុងពេលគណនេយ្យ។

កត់ត្រាគណនីទាំងអស់ (Listing all accounts) ៖ គណនីទាំងអស់ដែលមានសមតុល្យត្រូវបានរាយក្នុងតារាងតុល្យការសាកល្បង។ ជាធម្មតា ទ្រព្យសកម្ម និងការចំណាយត្រូវបានរាយបញ្ជីនៅលើផ្នែកឥណទាន ខណៈពេលដែលគណនីបំណុល មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ និងប្រាក់ចំណូលត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅផ្នែកឥណទាន។

ការបូកសរុបឥណទាន និងឥណទាន (Summing debits and credits) ៖ សរុបនៃជួរឈរឥណទានត្រូវបានបូកសរុប បន្ទាប់មកដោយចំនួនសរុបនៃជួរឥណទាន។ ជំហាននេះធានាថាចំនួនសរុបត្រូវគ្នា ដែលបង្ហាញថាសៀវភៅមានតុល្យភាព។

ផ្ទៀងផ្ទាត់ចំនួនសរុប (Verifying totals) ៖ ប្រសិនបើចំនួនសរុបមិនត្រូវគ្នា វាបង្ហាញថាអាចមានកំហុសនៅក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិ។ កំហុសទូទៅរួមមានចំនួនទឹកប្រាក់មិនត្រឹមត្រូវ ធាតុនៅក្នុងគណនីខុស ឬប្រតិបត្តិការដែលបានកត់ត្រាខុស។ ភាពមិនស្របគ្នាទាំងនេះត្រូវធ្វើការស៊ើបអង្កេត និងកែតម្រូវមុនពេលដំណើរការ។

ការរៀបចំសម្រាប់ការកែតម្រូវ (Prepare for adjustments) ៖ នៅពេលដែលតារាងតុល្យការសាកល្បងមានតុល្យភាព វាកំណត់ដំណាក់កាលសម្រាប់ធ្វើការកែតម្រូវចាំបាច់។ ការកែតម្រូវទាំងនេះរួមមាន គណនេយ្យសម្រាប់ Accruals ការពន្យារពេល ការរំលោះ និងការកែតម្រូវផ្សេងទៀតដែលទាមទារ ដើម្បីតម្រឹមកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុជាមួយនឹងមូលដ្ឋាន Accrual នៃគណនេយ្យ។

ការពិនិត្យឡើងវិញចុងក្រោយ (Final) ៖ បន្ទាប់ពីការកែតម្រូវត្រូវបានធ្វើឡើង សមតុល្យសាកល្បងថ្មីមួយ ដែលហៅថាតារាងសាកល្បងក្រោយពេលកែតម្រូវ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីធានានូវភាពត្រឹមត្រូវនៃទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុ មុនពេលរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

^{៤៩} <https://psu.pb.unizin.org/acctg211/chapter/unadjusted-trial-balance/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៧:៣០នាទីព្រឹក)

សរុបមក ការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងមុនពេលកែតម្រូវ ជាជំហានសំខាន់មួយក្នុងខួប គណនេយ្យ ដែលជួយធានាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវ និងពេញលេញនៃកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុ។ វាផ្ទៀងផ្ទាត់ថា សៀវភៅមានតុល្យភាព ជួយក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងកែតម្រូវកំហុស និងបម្រើជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ សម្រាប់រៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុត្រឹមត្រូវ។

១.៤.៦. ការរៀបចំកែតម្រូវ

ការរៀបចំកែតម្រូវ (Adjusting Entries) គឺជាធាតុដ៏សំខាន់មួយនៃដំណើរការគណនេយ្យ ដែលគេធ្វើឡើងនៅចុងការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យ ដើម្បីកត់ត្រាប្រាក់ចំណូល ឬការចំណាយដែលមិនទាន់ទទួលស្គាល់ណាមួយសម្រាប់កំឡុងរយៈពេលជាក់លាក់មួយ។^{៥០} វាធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណង ដើម្បីកំណត់ភាពត្រឹមត្រូវនៃទ្រព្យសកម្ម បំណុល និងធ្វើឲ្យមានភាពបន្តគ្នានៃចំណូល និងចំណាយរបស់អង្គភាព ដោយសារព្រឹត្តិការណ៍ខ្លះមិនត្រូវបានកត់ត្រាជារៀងរាល់ថ្ងៃនោះទេ។ ឧទាហរណ៍ដូចជា ការចំណាយទៅលើការជួលឬការប្រើប្រាស់អគារ ឬឧបករណ៍ ការប្រើប្រាស់ធានារ៉ាប់រង ការបង់ថ្លៃឈ្នួលទៅនិយោជិតជាដើម។ ការចុះតម្រូវត្រូវបានគេចាត់ថ្នាក់ជា ៣ក្រុមធំៗគឺការកក់ប្រាក់មុន(Deferrals) ការកើនឡើងបន្ថែម(Accruals) និងរំលស់ (Depreciations)។^{៥១}

- **ការកក់ប្រាក់មុន (Deferrals)** គឺជាធាតុដែលទាក់ទងនឹងការបង់ប្រាក់មុនព្រឹត្តិការណ៍អាជីវកម្មកើតឡើង (Prepayment) ហើយវាត្រូវបានកែតម្រូវដើម្បីកត់ត្រាធាតុទាំងនោះ និងទទួលស្គាល់ថាជាការចំណាយ ឬចំណូលក្នុងកំឡុងគ្រាគណនេយ្យនោះ។ គណនីដែលជាធាតុនៃការកក់ប្រាក់មុនមាន ២ គឺចំណាយបង់មុន (Prepaid Expenses) និងចំណូលមិនទាន់សម្រេច (Unearned Revenues)។
 - ចំណាយបង់មុន (Prepaid Expenses) គឺជាការទូទាត់ជាមុនសម្រាប់ទំនិញ ឬសេវាកម្មដែលនឹងត្រូវទទួលនៅពេលអនាគត និងត្រូវបានកត់ត្រាជាទ្រព្យសកម្ម។ ការកែតម្រូវ ផ្ទេរធាតុទាំងនេះពីគណនីទ្រព្យសកម្ម (Asset Account) ទៅគណនីចំណាយ (Expense Account) នៅពេលពួកគេប្រើប្រាស់អស់។ ឧទាហរណ៍៖ ការជួល (Prepaid Rent), ការបង់ធានារ៉ាប់រង (Prepaid Insurance)...។ ការកត់ត្រាការកែតម្រូវគឺត្រូវ ឥណពន្ធ គណនីចំណាយ និង ឥណទាន ធាតុដែលកក់ប្រាក់មុន។

^{៥០} <https://www.fool.com/the-ascent/small-business/accounting/adjusting-entries/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ២១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៨:៣០នាទីព្រឹក)

^{៥១} <https://www.highradius.com/resources/Blog/adjusting-journal-entries-in-accounting/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ២១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០២៤ ម៉ោង១០:៣០នាទីព្រឹក)

- ចំណូលមិនទាន់សម្រេច (Unearned Revenues) គឺជាសាច់ប្រាក់ដែលក្រុមហ៊ុនទទួលបានមុនពេលសេវាកម្មត្រូវបានអនុវត្ត។ ដោយសារតែសាច់ប្រាក់ទទួលបានមុនការអនុវត្តសេវាកម្ម ឬផ្តល់ទំនិញជូនអតិថិជន ដូច្នេះដំបូងយើងត្រូវបានកត់ត្រា ចំណូលមិនទាន់សម្រេច ជាបំណុលហើយធ្វើការកែតម្រូវធាតុនេះទៅគណនីចំណូល (Revenue Account) នៅពេលអនុវត្តសេវាកម្មរួច។ ឧទាហរណ៍៖ សេវាកម្មដឹកជញ្ជូន, ការដាវសំបុត្រទស្សនាវដ្តី ឬកាសែត, ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មផ្សេងៗ។ ការកត់ត្រាការកែតម្រូវគឺត្រូវ ឥណពន្ធ ធាតុចំណូលមិនទាន់សម្រេច និងឥណទានគណនីចំណូល ។
- **ការកើនឡើងបន្ថែម (Accruals)** ឬហៅបានថាជាការបង្កើនឬគណនីកើនឡើង សំដៅទៅលើចំណូលនិងចំណាយដែលកើតឡើងមុនពេលទទួលសាច់ប្រាក់ មានន័យថា បើចំណូល និងចំណាយកើតឡើងក្នុងការិយបរិច្ឆេទនេះ ការទូទាត់ប្រាក់គឺស្ថិតក្នុងការិយបរិច្ឆេទបន្ទាប់។ ដូច្នេះគេត្រូវធ្វើការចុះតម្រូវទទួលស្គាល់ចំណូល និងចំណាយដែលកើតឡើងនៅចុងការិយបរិច្ឆេទនេះ។ គណនីដែលជាធាតុការកើនឡើងបន្ថែមមាន២គឺ ចំណូលបានគិតបន្ថែម (Accrued Revenues) និងចំណាយបានគិតបន្ថែម (Accrued Expenses)។
 - ចំណូលបានគិតបន្ថែម (Accrued Revenues) គឺជាចំណូលដែលទទួលបាន ប៉ុន្តែមិនទាន់ទទួលបានសាច់ប្រាក់ ឬមិនទាន់បានកត់ត្រាក្នុងគណនី។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាប្រឹក្សាយោបល់ក្នុងខែធ្នូ តែមិនចេញវិក្កយបត្រដល់អតិថិជនរហូតដល់ខែមករា នោះការកែតម្រូវគឺចាំបាច់ដើម្បីកត់ត្រាចំណូលក្នុងខែធ្នូ។ ការកត់ត្រាការកែតម្រូវគឺត្រូវ ឥណពន្ធ គណនី អតិថិជន (Accounts Receivable) និងឥណទាន គណនីប្រាក់ចំណូល (Service Revenue)។
 - ចំណាយបានគិតបន្ថែម (Accrued Expenses) គឺជាធាតុគិតថាការចំណាយដែលបានកើតឡើង ប៉ុន្តែមិនទាន់បានបង់។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើនិយោជិតបានធ្វើការក្នុងខែធ្នូ ប៉ុន្តែនឹងមិនទទួលបានប្រាក់បៀវត្សរ៍រហូតដល់ខែមករា ការចំណាយប្រាក់ឈ្នួលត្រូវតែកត់ត្រានៅក្នុងខែធ្នូ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងត្រឹមត្រូវអំពីភាពពិតប្រាកដរបស់ក្រុមហ៊ុន។ ការកត់ត្រាការកែតម្រូវគឺត្រូវ ឥណពន្ធ គណនីចំណាយប្រាក់ឈ្នួល (Wages Expense) និងឥណទាន គណនីប្រាក់ឈ្នួលជំពាក់ (Wages Payable)។
- **រំលស់ (Depreciations)** គឺដំណើរការគណនេយ្យក្នុងការបែងចែកថ្លៃដើមរបស់ទ្រព្យសកម្មទៅជាចំណាយផ្នែកតាមអាយុកាល និងផលប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មទាំងនោះ។ គេធ្វើរំលស់ព្រោះ ទ្រព្យមានអាយុកាលរយៈពេលវែង, ទ្រព្យត្រូវទទួលការសឹករិចរិល និង ត្រូវបិទបញ្ជីប្រចាំឆ្នាំ។

ឧទាហរណ៍៖ ប្រសិនបើអ្នកបានទិញគ្រឿងចក្រសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនមួយក្នុងតម្លៃសរុប ១,០០០ដុល្លារ។ អាយុកាលប្រើប្រាស់ជាមធ្យមនៃគ្រឿងចក្រគឺ ១០ឆ្នាំ ដូច្នេះវានឹងធ្លាក់ចុះតម្លៃ ១០% ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ ការកាត់ត្រាកែតម្រូវរំលោះគឺ ឥណពន្ធ គណនីចំណាយរំលោះ (Depreciation Expense Account) និង ឥណទាន ការរំលោះបង្គរទុក (Accumulated Depreciation)។

១.៤.៧. ការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលកែតម្រូវ

បន្ទាប់ពីបានកាត់ត្រាប្រតិបត្តិការទាំងឡាយនៃការចុះតម្រូវទាំងអស់ចូលក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិ និង បានស្រង់ចូលក្នុងសៀវភៅធំហើយនោះ គេត្រូវចាំបាច់បង្កើតតារាងតុល្យការដើម្បីបង្ហាញពីភាពសមតុល្យនៃគណនីទាំងអស់ រួមទាំងគណនីដែលបានចុះតម្រូវនៅចុងការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យផងដែរ។ គោលបំណងនៃការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលកែតម្រូវ គឺដើម្បីបញ្ជាក់ពីសមភាពនៃសមតុល្យឥណពន្ធសរុប និងសមតុល្យឥណទានសរុបនៅក្នុងសៀវភៅបញ្ជីបន្ទាប់ពីការកែតម្រូវទាំងអស់។ ជាធម្មតា ក្នុងតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលកែតម្រូវ រួមមានចំណងជើងគណនី សមតុល្យដែលមិនបានកែតម្រូវ ការកែតម្រូវ និងសមតុល្យដែលបានកែតម្រូវ។ ដំណើរការរៀបចំចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងតុល្យការដែលមិនមានការកែតម្រូវ បន្ទាប់មកធ្វើការកែតម្រូវធាតុ សម្រាប់ធាតុដែលមិនទាន់បានកាត់ត្រា ដូចជាចំណូលគិតបន្ថែម ចំណូលមិនទាន់សម្រេច ចំណាយបង់មុន ចំណាយគិតបន្ថែម និងរំលោះ។ បន្ទាប់ពីកាត់ត្រាការកែតម្រូវទាំងនេះទៅក្នុងសៀវភៅបញ្ជី ជំហានចុងក្រោយពាក់ព័ន្ធនឹងការចុះបញ្ជីគណនីទាំងអស់ជាមួយនឹងសមតុល្យដែលបានកែតម្រូវរបស់ធាតុទាំងនោះ ដើម្បីបញ្ជាក់ថាឥណពន្ធសរុបស្មើនឹងឥណទានសរុប។^{៥២}

^{៥២}<https://study.com/academy/lesson/adjusted-trial-balance-definition-preparation-example.html> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១១:៣០នាទីព្រឹក)

ខាងក្រោមនេះជាគំរូតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលកែតម្រូវ៖

Company Name Adjusted Trial Balance December 31 st , 20XX		
Account	Debit	Credit
Cash	\$XXX	
Accounts Receivable	XXX	
Prepaid Rent	XXX	
Inventory	XXX	
Leasehold Improvements	XXX	
Accumulated Depreciation		\$XXX
Accounts Payable		XXX
Accrued Expenses		XXX
Unearned Revenue		XXX
Long-term Liabilities		XXX
Common Stock		XXX
Dividends	XXX	
Revenues		XXX
Cost of Goods Sold	XXX	
Depreciation Expense	XXX	
Rent Expense	XXX	
Supplies Expense	XXX	
Utilities Expense	XXX	
Wages Expense	XXX	
Interest Expense	XXX	
Total	<u>\$XXX</u>	<u>\$XXX</u>

(តារាងទី១.៣៖ គំរូតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលកែតម្រូវ)

១.៤.៨. ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុគឺជា កំណត់ត្រាផ្លូវការនៃសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងទីតាំងរបស់អាជីវកម្ម បុគ្គល ឬអង្គភាពផ្សេងទៀត។ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ផ្តល់ឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធនូវទិដ្ឋភាពទូទៅនៃប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ និងលក្ខខណ្ឌនៃអង្គភាព។^{៥៣} របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមានបួនប្រភេទសំខាន់ៗដូចជា៖

- របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល (Income Statement)
- របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ (Statement of Changes In Equity)

^{៥៣} <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/conceptual-framework/> (ចូលមើលថ្ងៃទី២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ២:១៥នាទីរសៀល)

- តារាងតុល្យការ (Balance Sheet)
- របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ (Statement of Cash Flows)

១.៤.៨.១. របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល (Income Statement)

របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូលដែលគេស្គាល់ថាជា របាយការណ៍ប្រាក់ចំណេញ ខាត (Statement of profit and loss) សង្ខេបប្រាក់ចំណូល ចំណាយ និង ប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់ណាមួយ។ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនេះផ្តល់នូវការយល់ដឹងអំពីដំណើរការប្រតិបត្តិការ និងប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុន។ វាមានផ្នែកផ្សេងៗរួមទាំងចំណូលថ្លៃដើមទំនិញលក់ចេញ(COGS) ប្រាក់ចំណេញដុល ចំណាយ និងចំណូលប្រតិបត្តិការ ចំណូលនិងចំណាយផ្សេងៗ និងប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ។^{៥៤}

ខាងក្រោមជាគំរូរបាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល៖^{៥៥}

Company Name Income Statement For the Period Ended	
Sales	
Sales Revenue	\$ XXX
Less: Sales Returns and Allowances	XXX
Sales Discounts	XXX
Net Sales	XXX
Cost of Goods Sold	(XXX)
Gross Profit	XXX
Operating Expenses (ex: store salaries, advertising, delivery, rent, depreciation...)	(XXX)
Income from Operations	XXX
Other Income and Expenses	(XXX)
Interest Expense	(XXX)
Income before Income Taxes	XXX
Income Tax Expense	(XXX)
Net Income/Loss	\$ XXX

(តារាងទី១.៤៖ គំរូរបាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល)

^{៥៤} <https://www.investopedia.com/terms/i/incomestatement.asp> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៨:៣០នាទីព្រឹក)

^{៥៥} Weygandt, J. J., Kieso, D. E., & Kimmel, P. D. (២០១៣). *Financial Accounting: IFRS Edition.*, ទំព័រទី EPM

១.៤.៨.២. របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ (Statement of Changes in Equity) ^{៥៦}

របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យដែលគេស្គាល់ថាជា របាយការណ៍ប្រាក់ចំណេញរក្សាទុក (Statement of Retained Earnings) ឬ Equity Statement ផ្តល់នូវគណនីលម្អិតនៃការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងមូលធនរបស់ម្ចាស់ក្រុមហ៊ុននៃក្រុមហ៊ុនមួយក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់ណាមួយ។ វាសម្របសម្រួលសមតុល្យការបើក និងបិទសមតុល្យនៃគណនីមូលធនរបស់ម្ចាស់ ដែលបង្ហាញពីចលនានៅក្នុងភាគហ៊ុនរបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុនរួមទាំងភាគហ៊ុនថ្មីដែលបានចេញ ភាគលាភដែលបានបង់ និងប្រាក់ចំណេញ ឬការបាត់បង់ដែលរក្សាទុកនៅក្នុងអាជីវកម្ម។

ខាងក្រោមនេះជាគំរូរបាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ៖

Company Name Statement of Changes in Equity For the Period Ended	
Retained Earnings, Beginning of Period	\$ XXX
Add: Net Income (or deduct Net Loss)	XXX
	<u>XXX</u>
Less: Dividends	(XXX)
Retained Earnings, End of Period	<u>\$ XXX</u>

(តារាងទី១.៥៖គំរូរបាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ)

១.៤.៨.៣. តារាងតុល្យការ (Balance Sheet) ^{៥៧}

តារាងតុល្យការ គឺជារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្តល់ទិន្នន័យនៃហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនដូចជា ទ្រព្យសកម្មបំណុល និងមូលធនរបស់ម្ចាស់នៅចំណុចជាក់លាក់មួយនៅក្នុងពេលវេលា។ វាវាយបញ្ជីទ្រព្យសម្បត្តិបំណុល និងមូលធនរបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុនរបស់ក្រុមហ៊ុន។

^{៥៦} Weygandt, J. J., Kieso, D. E., & Kimmel, P. D. (២០១៣). *Financial Accounting: IFRS Edition.*, ទំព័រទី EPM

^{៥៧} Weygandt, J. J., Kieso, D. E., & Kimmel, P. D. (២០១៣). *Financial Accounting: IFRS Edition.*, ទំព័រទី EPM

ខាងក្រោមនេះជាគំរូតារាងតុល្យការ៖

Company Name		
Balance Sheet		
As of the End of the Period		
Assets		
Current Assets		
(Ex: cash, accounts receivable, inventory, prepaid expenses...)	\$	XXX
Long-term Investments		
(Ex: investments in bonds, investments in shares)		XXX
Property, Plants, and Equipment		
Land		XXX
Buildings and Equipment	XXX	
Less: Accumulated Depreciation	(XXX)	XXX
Intangible Assets		XXX
Total Assets	\$	XXX
Liabilities and Equity		
Liabilities		
Current Liabilities		
(Ex: accounts payable, notes payable, accrued expenses...)	\$	XXX
Non-current Liabilities		
(Ex: bonds payable, long-term note payables)		XXX
Total Liabilities	\$	XXX
Equity		
Share Capital-Ordinary		XXX
Retained Earnings		XXX
Total Equity	\$	XXX
Total Liabilities and Equity	\$	XXX

(តារាងទី១.៦៖គំរូតារាងតុល្យការ)

១.៤.៨.៤. របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ (Statement of Cashflow)

របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ គឺជារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្តល់ព័ត៌មានអំពីលំហូរសាច់ប្រាក់ដែលមានទាំងលំហូរសាច់ប្រាក់ចូល និងលំហូរចេញរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់មួយ។ វាត្រូវបានបែងចែកជាបីផ្នែកសំខាន់ៗ៖ សកម្មភាពប្រតិបត្តិការ(Operating Activities) សកម្មភាពវិនិយោគ(Investing Activities) និងសកម្មភាពហិរញ្ញវត្ថុ(Financing Activities)។

ខាងក្រោមនេះជាគំរូរបាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ ៖^{៥៨}

Company Name Statement of Cash Flows For the Period Ended	
Cash Flows from Operation Activities (Note: May be prepared using the direct or indirect method)	
Cash provided (used) by operating activities	\$ XXX
Cash Flows from Investing Activities (Example: purchase/ sale of non-current assets)	
Cash provided (used) by investing activities	XXX
Cash Flows from Financing Activities (Example: issue/ repayment of non-current liabilities, issue of shares, payment of dividends)	
Net cash provided (used) by financing activities	XXX
Net increase (decrease) in cash	XXX
Cash, beginning of the period	XXX
Cash, end of the period	\$ XXX

(តារាងទី១.៧៖ គំរូរបាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់)

^{៥៨} Weygandt, J. J., Kieso, D. E., & Kimmel, P. D. (២០១៣). *Financial Accounting: IFRS Edition.*, ទំព័រទី EPM

១.៤.៩. ការបិទបញ្ជី

ការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ គឺជាការបញ្ចូលទិន្នន័យប្រតិបត្តិដែលបានធ្វើឡើងនៅចុងរយៈពេលគណនេយ្យ ដើម្បីផ្ទេរសមតុល្យពីគណនីបណ្តោះអាសន្ន (ដូចជាចំណូល ការចំណាយ និងភាគលាភ) ទៅគណនីអចិន្ត្រៃយ៍ ដែលជាធម្មតាសម្រាប់ប្រាក់ចំណូលបានរក្សាទុក។ ដំណើរការនេះកំណត់សមតុល្យនៃគណនីបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញទៅជាសូន្យ ដោយរៀបចំពួកវាសម្រាប់រយៈពេលគណនេយ្យបន្ទាប់ និងធានាថាគណនីចំណូល និងចំណាយចាប់ផ្តើមដោយសមតុល្យសូន្យ។ គោលបំណងសំខាន់គឺដើម្បីធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពប្រាក់ចំណូលដែលបានរក្សាទុកដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ ឬការបាត់បង់ (Net Income or Loss) និងភាគលាភដែលបានចែកចាយក្នុងអំឡុងពេល។ ដំណើរការបិទបញ្ជីជាធម្មតាពាក់ព័ន្ធនឹងជំហានសំខាន់ៗចំនួនបួន^{៥៩}៖

- **ការបិទគណនីចំណូលទៅគណនីកម្រៃសង្ខេប** (Close Revenue Accounts to Income Summary)៖ ផ្ទេរសមតុល្យគណនីចំណូលទាំងអស់ទៅគណនីកម្រៃសង្ខេប (Income Summary) ដើម្បីជម្រះគណនីចំណូល សម្រាប់រយៈពេលបន្ទាប់។ យើងធ្វើការផ្ទេរនេះដោយកត់ត្រាចូលក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិខាងឥណពន្ធនូវគណនីចំណូល និងឥណទាននូវគណនីកម្រៃសង្ខេប។

Revenues..... XXX
Income Summary..... XXX

- **ការបិទគណនីចំណាយទៅគណនីកម្រៃសង្ខេប** (Close Expense Accounts to Income Summary)៖ ផ្ទេរសមតុល្យគណនីចំណាយទាំងអស់ទៅគណនីកម្រៃសង្ខេប ដើម្បីជម្រះគណនីចំណាយសម្រាប់រយៈពេលបន្ទាប់។ យើងធ្វើការផ្ទេរនេះដោយកត់ត្រាចូលក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិខាងឥណពន្ធនូវគណនីកម្រៃសង្ខេប និងឥណទាននូវគណនីចំណាយ។

Income Summary..... XXX
Expenses..... XXX

- **ការបិទគណនីកម្រៃសង្ខេបទៅគណនីប្រាក់ចំណេញរក្សាទុក** (Close Income Summary to Retained Earnings)៖ បន្ទាប់ពីបានបិទគណនីចំណូល និងចំណាយរួច តុល្យភាពនៅក្នុងរបាយការណ៍កម្រៃសង្ខេបនឹងឆ្លុះបញ្ចាំងពីប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ (Net income) ឬការប្រាក់ខាតសុទ្ធ (Net loss) សម្រាប់រយៈពេលនេះ។ បន្ទាប់មកយើងបិទគណនីកម្រៃសង្ខេប ដោយផ្ទេរសមតុល្យនេះទៅគណនី

^{៥៩} <https://smallbusiness.chron.com/close-general-ledger-48416.html> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១២:០០នាទីថ្ងៃត្រង់)

ប្រាក់ចំណូលដែលបានរក្សាទុក (Retained Earnings)។^១ ប្រសិនបើមានប្រាក់ចំណូលសុទ្ធ យើងត្រូវ ឥណទានគណនីកម្រៃសង្ខេប និងឥណទានគណនីប្រាក់ចំណូលដែលបានរក្សាទុក។ ប៉ុន្តែបើវាខាត យើងត្រូវធ្វើវាបញ្ចូលមកវិញ។

Income Summary.....	XXX
Retained Earnings.....	XXX

- **ការបិទភាគលាភទៅគណនីប្រាក់ចំណេញរក្សាទុក (Close Dividends to Retained Earnings)៖**
ជំហានចុងក្រោយ គឺត្រូវបិទគណនីភាគលាភនេះចូលទៅគណនីប្រាក់ចំណូលរក្សាទុក។ ដោយសារតែ ភាគលាភមិនមែនជាចំណាយ ដូចនេះវាត្រូវបានបិទចូលដោយផ្ទាល់ទៅគណនីប្រាក់ចំណូលរក្សាទុក ដោយមិនចាំបាច់ឆ្លងកាត់ការបិទចូលគណនីកម្រៃសង្ខេបដូចគណនីចំណូល និងចំណាយនោះទេ។ ភាគលាភណាមួយដែលបានប្រកាសក្នុងអំឡុងពេលនោះត្រូវបានបិទទៅគណនីប្រាក់ចំណូលរក្សាទុក ដោយឥណទាន ប្រាក់ចំណូលរក្សាទុក និង ឥណទានគណនីភាគលាភ។

Income Summary.....	XXX
Dividends.....	XXX

១.៤.១០. ការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលបិទបញ្ជី

ការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលបិទបញ្ជី (Post-closing Trial Balance) គឺជា ជំហានទី៩ ក៏ជាជំហានចុងក្រោយនៃខួបគណនេយ្យដែលត្រូវបានរៀបចំមុនពេលការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យថ្មី ចាប់ផ្តើម។ គោលបំណងចម្បងនៃរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលបិទបញ្ជីគឺ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ពី ភាពស្មើគ្នានៃឥណទាន និងឥណទាននៅក្នុងសៀវភៅធំ (General Ledger) ក្រោយពីគណនីបណ្តោះអាសន្ន ដូចជាប្រាក់ចំណូល និងការចំណាយត្រូវបានបិទចូលគណនីប្រាក់ចំណូលរក្សាទុក ដែលអាចធានាថាគណនី ទាំងនេះកំណត់ទៅសូន្យវិញសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទថ្មី។^{៦០}

^{៦០} <https://www.fool.com/the-ascent/small-business/accounting/post-closing-trial-balance/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង២:០០នាទីរសៀល)

ខាងក្រោម ជាគំរូតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលបិទបញ្ជី៖

Company Name Post-Closing Trial Balance December 31 st , 20XX			
Account	Debit	Credit	
Cash	\$XXX		
Accounts Receivable	XXX		
Interest Receivables	XXX		
Supplies	XXX		
Equipment	XXX		
Accumulated Depreciation Equipment		\$XXX	
Accounts Payable		XXX	
Salaries Payable		XXX	
Unearned Revenue		XXX	
Common Stock		XXX	
Retained Earnings		XXX	
Total	<u>\$XXX</u>	<u>\$XXX</u>	

(តារាងទី១.៨៖ គំរូតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលបិទបញ្ជី)

១.៤.១១. ការរៀបចំចុះត្រឡប់

ការរៀបចំចុះត្រឡប់គឺជា ធាតុទិន្នន័យប្រតិបត្តិគណនេយ្យដែលធ្វើក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់មួយដើម្បីត្រឡប់ឬលុបចោល ធាតុមួយចំនួននៃអំឡុងការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យពីមុន។ ការរៀបចំចុះត្រឡប់ភាគច្រើនធ្វើនៅដើមការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យដែលជាទូទៅត្រូវបានគេប្រើក្នុងស្ថានភាពនៅពេលដែលប្រាក់ចំណូល ឬការចំណាយត្រូវបានគិតបន្ថែមក្នុងកំឡុងការិយបរិច្ឆេទមុន ហើយគណនេយ្យកមិនចង់ឱ្យប្រាក់គិតបន្ថែមនោះបន្តនៅក្នុងប្រព័ន្ធគណនេយ្យសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទបន្ទាប់។ យើងអាចប្រើធាតុនេះដើម្បីកែតម្រូវកំណត់ត្រាជំនួសឱ្យការលុបចេញដើម្បីជាជំនួយក្នុងការរក្សាភាពត្រឹមត្រូវនៃកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន។^{៦១} ជាធម្មតា ធាតុបញ្ចូលត្រូវបានប្រើសម្រាប់ចំណូលគិតបន្ថែម (Accrued Revenue) និងចំណាយបានគិតបន្ថែម (Accrued Expense)។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនទទួលបានការចំណាយបានគិតបន្ថែមនៅចុងគ្រាគណនេយ្យនោះវានឹងឥណទានគណនីចំណាយ (Expense Account) ហើយឥណទានគណនីបំណុល (Liability Account)។ នៅពេលដែលគ្រាគណនេយ្យថ្មីចាប់ផ្តើម ធាតុចុះត្រឡប់នឹងត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បី ឥណទានគណនីបំណុល និងឥណទានគណនីចំណាយ។ ការធ្វើបែបនេះគឺអាចលុបចោលធាតុមុនដោយមានប្រសិទ្ធភាព។

^{៦១} <https://rb.gy/1nxqpd> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៣:០០នាទីរសៀល)

ជំពូកទី ២

ស្ថានភាពទូទៅរបស់

ក្រុមហ៊ុន APPLE

ជំពូកទី ២

ស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

២.១. ប្រវត្តិសង្ខេបរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

ក្រុមហ៊ុន Apple ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅថ្ងៃទី ១ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៧៦ ដោយលោក Steve Jobs លោក Steve Wozniak និង លោក Ronald Wayne នៅក្នុងឃ្លានដ្ឋានមួយនៅ Los Altos រដ្ឋ California ។ ផលិតផលដំបូងរបស់ក្រុមហ៊ុនគឺ Apple I គឺជាកុំព្យូទ័រផ្ទាល់ខ្លួនដែលបង្កើតដោយដៃដែលដាក់មូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់បដិវត្តកុំព្យូទ័រផ្ទាល់ខ្លួន។ បន្ទាប់ពីភាពជោគជ័យនៃ Apple I (ឈ្មោះនៃកុំព្យូទ័រ) ក្រុមហ៊ុនបានណែនាំ Apple II (ឈ្មោះនៃកុំព្យូទ័រ) ក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៧ ដែលបានក្លាយជាភាពជោគជ័យដ៏សំខាន់ ហើយបានបង្កើត Apple ជាតួអង្គសំខាន់នៅក្នុងឧស្សាហកម្មកុំព្យូទ័រដែលកំពុងរីកចម្រើន។ ការបើកដំណើរការរបស់ Macintosh ក្នុងឆ្នាំ ១៩៨៤ ដែលមានចំណុចប្រទាក់អ្នកប្រើក្រាហ្វិកបដិវត្ត (Revolutionary Graphical) បានសម្គាល់ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់មួយទៀតនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ក្រុមហ៊ុន Apple។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅចុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៨០ និងដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៩០ មានការប្រកួតប្រជែងសម្រាប់ក្រុមហ៊ុន ដែលនាំឱ្យឈានទៅដល់ការចាកចេញរបស់លោក Steve Jobs នៅឆ្នាំ ១៩៨៥ ។

ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple បានវិវត្តទម្រង់មកវិញនៅឆ្នាំ ១៩៩៧ ជាមួយនឹងការត្រឡប់មកវិញរបស់ Steve Jobs ដែលបាននាំយកមកជាមួយគាត់នូវចក្ខុវិស័យសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនដែលនាំទៅដល់ការដាក់បង្ហាញផលិតផលល្បីៗដូចជា iMac, iPod, iPhone និង iPad។ ផលិតផលទាំងនេះមិនត្រឹមតែធ្វើឱ្យ Apple រស់ឡើងវិញប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងបានកំណត់ស្តង់ដារថ្មីនៅក្នុងប្រភេទរៀងៗខ្លួន ដោយធ្វើឱ្យ Apple ក្លាយជាអ្នកដឹកនាំក្នុងការច្នៃប្រឌិត និងការរចនា។ ក្រោមការដឹកនាំរបស់លោក Steve Jobs ក្រុមហ៊ុន Apple បានប្រែក្លាយពីក្រុមហ៊ុនកុំព្យូទ័រដែលកំពុងជួបការលំបាកទៅជាក្រុមហ៊ុនមហាអំណាចផ្នែកគ្រឿងអេឡិចត្រូនិកនៅក្នុងសកលលោក។ បន្ទាប់ពី លោក Steve Jobs ទទួលមរណភាពក្នុងឆ្នាំ ២០១១ លោក Tim Cook បានចូលកាន់តំណែងជានាយកប្រតិបត្តិ ហើយបានបន្តដឹកនាំ Apple តាមរយៈការរីកចម្រើនផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា និងការពង្រីកទីផ្សារថ្មីៗ ដែលធ្វើអោយ Apple ក្លាយជាក្រុមហ៊ុនដ៏មានតម្លៃបំផុតមួយក្នុងពិភពលោក។^{៦២}

^{៦២} Galloway, S. (២០១៧). *The four: The hidden DNA of Amazon, Apple, Facebook, and Google*. Penguin Random House., ទំព័រទី ៦៩

២.២. ទិដ្ឋភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

សព្វថ្ងៃនេះ Apple ដំណើរការជាក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាចម្រុះជាមួយនឹងផលិតផល និងសេវាកម្មជាច្រើន ដែលបានក្លាយជាផ្នែកសំខាន់មួយសម្រាប់ជីវិតសម័យទំនើប។ ផលិតផលស្នូលរបស់ក្រុមហ៊ុនរួមមាន iPhone, iPad, Mac, Apple Watch, និង Apple TV ដែលផលិតផលនីមួយៗត្រូវបានបំពេញបន្ថែមដោយប្រព័ន្ធអេកូស៊ីស្វ័យដែលមានកម្មសិទ្ធិរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple រួមមាន macOS, iOS, iPadOS, watchOS និង tvOS ។ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី (Ecosystem) នេះ ផ្តល់នូវបទពិសោធន៍ទៅឲ្យអ្នកប្រើនូវភាពងាយស្រួល និងរលូនដោយការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធនេះតែមួយ ហើយមានសមភាពកម្មនៅ ទូទាំង ឧបករណ៍ Apple ទាំងអស់។ ជាងនេះទៅទៀតផ្នែកហាត់វេបរបស់ Apple បានពង្រីកវត្តមានរបស់ខ្លួននៅក្នុងវិស័យសេវាកម្មជាមួយនឹងការផ្តល់ជូនដូចជា App Store, Apple Music, Apple TV+, Apple Pay និង iCloud ដែលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ប្រាក់ចំណូលរបស់ក្រុមហ៊ុន និងភាពស្មោះត្រង់របស់អតិថិជន។^{៦៣}

- ❖ ក្រុមហ៊ុន Apple មានការិយាល័យកណ្តាល និងការិយាល័យធំៗជាច្រើននៅជុំវិញពិភពលោក។ ទីស្នាក់ការកណ្តាលដែលមានទីតាំងនៅ Apple Park ក្នុងទីក្រុង Cupertino រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា គឺជាទីស្នាក់ការកណ្តាលសកលរបស់ក្រុមហ៊ុន។ ក្រៅពី Apple Park ក្រុមហ៊ុន Apple ក៏មាននូវទីស្នាក់ការកណ្តាលសំខាន់ៗមួយចំនួនទៀតរួមមាន៖
 - Apple Campus (ក៏នៅ Cupertino)៖ នេះគឺជាទីស្នាក់ការដើមរបស់ Apple នៅមុន Apple Park
 - ទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple នៅទីក្រុង Austin រដ្ឋ Texas៖ ជាទីស្នាក់ការដ៏ធំមួយផ្ដោតលើប្រតិបត្តិការផ្សេងៗ។
 - ទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Apple នៅទីក្រុង Cork ប្រទេសអៀរឡង់៖ វាគឺជាទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Apple នៅអឺរ៉ុប។
 - ទីស្នាក់ការកណ្តាលនៅក្នុងទីក្រុងដូចជា ញូវយ៉ក ឡងដ៍ ម៉ូស្គូ និងការិយាល័យផ្សេងៗទៀត៖ ទាំងនេះគឺ ជាទីស្នាក់ការកណ្តាលសំខាន់ៗដែលផ្ដោតលើមុខងារផ្សេងៗគ្នាដូចជា ទីផ្សារ ការរចនា និងវិស្វកម្ម។^{៦៤}
- ❖ គិតត្រឹមឆ្នាំ ២០២៤ ក្រុមហ៊ុន Apple បានដំណើរការជាង ៥២០ Apple Stores នៅក្នុងប្រទេសជាង ២៥ ប្រទេសទូទាំងពិភពលោក។

^{៦៣} <https://www.apple.com/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៣:៣០នាទីរសៀល)

^{៦៤} <https://www.globaldata.com/company-profile/apple-inc/locations/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៦:០០នាទីល្ងាច)

- ❖ Apple មានជាកម្មវិធី និងសេវាកម្មហើយក្រុមផលិតផលចំនួន ៨ ដែលបែងចែកជាផ្នែកសំខាន់ៗដូចជា៖
 - សេរី iPhone
 - សេរី iPad
 - សេរី Mac
 - សេរីនាឡិកា Apple
 - សេរីកាស AirPods
 - ទូរទស្សន៍ Apple
 - សេរីបាស HomePod
 - គ្រឿងបន្លាស់
- ❖ ចំពោះប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple មានភាពខុសប្លែកគ្នាយ៉ាងខ្លាំងក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំក្រោយមកនេះ ប៉ុន្តែជាមធ្យមក្រុមហ៊ុន Apple នៅតែជាប់ឈ្មោះជាក្រុមហ៊ុនមួយក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុនដែលមានប្រាក់ចំណេញច្រើនបំផុតនៅក្នុងពិភពលោក។
 - ក្នុងឆ្នាំ (២០២០-២០២៣)៖
 - ឆ្នាំ ២០២០៖ Apple ទទួលបានប្រាក់ចំណូលសុទ្ធប្រហែល ៥៧.៤ ពាន់លានដុល្លារ។
 - ឆ្នាំ ២០២១៖ ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធបានកើនឡើងដល់ប្រមាណ ៩៤.៧ ពាន់លានដុល្លារ។
 - ឆ្នាំ ២០២២៖ Apple បានរាយការណ៍ពីប្រាក់ចំណូលសុទ្ធប្រហែល ៩៩.៨ ពាន់លានដុល្លារ។
 - ឆ្នាំ ២០២៣៖ ប្រាក់ចំណូលសុទ្ធបានស្មានមានប្រហែល ៨៩.៥ ពាន់លានដុល្លារ។
 - ប្រាក់ចំណេញជាមធ្យម៖

ដោយផ្អែកលើតួលេខថ្មីៗទាំងនេះ ប្រាក់ចំណេញប្រចាំឆ្នាំជាមធ្យមរបស់ Apple ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ (២០២០-២០២៣) គឺប្រហែល ៨៥.៣៥ ពាន់លានដុល្លារ។^{៦៥}

Apple ក៏មានការប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះនិរន្តរភាពបរិស្ថាន និងទំនួលខុសត្រូវក្នុងសាជីវកម្មជាមួយនឹងគោលដៅដ៏មានមហិច្ឆតាដូចជាការសម្រេចបាននូវអព្យាក្រឹតភាពកាបូន (Carbon Neutrality) នៅទូទាំងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ទាំងមូលរបស់ខ្លួននៅឆ្នាំ ២០៣០។ ក្រុមហ៊ុនបានវិនិយោគយ៉ាងច្រើនក្នុងការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍន៍ ដោយជំរុញការច្នៃប្រឌិតលើវិស័យដូចជា បច្ចេកវិទ្យា AR បញ្ញាសិប្បនិម្មិត និងបច្ចេកវិទ្យាសុខាភិបាល។ យុទ្ធសាស្ត្រអាជីវកម្មរបស់ Apple រួមមានការពង្រីកវត្តមានរបស់ខ្លួននៅក្នុងទីផ្សារដែលកំពុងរីក

^{៦៥}<https://www.apple.com/newsroom/2024/02/apple-reports-first-quarter-results/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០២៤ ម៉ោង២:១០នាទីរសៀល)

ចម្រើន បង្កើនបទពិសោធន៍នៃការលក់រាយរបស់ខ្លួន និងបន្តការកែលម្អផលិតផល និងសេវាកម្មរបស់ខ្លួន ដើម្បីរក្សាតំណែងដឹកនាំរបស់ខ្លួននៅក្នុងឧស្សាហកម្មបច្ចេកវិទ្យា។^{៦៦}

២.៣. ចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

ចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple គឺជាកត្តាជំរុញដ៏សំខាន់នៃទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រ និងការផ្ដោតអារម្មណ៍ប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន។ ចក្ខុវិស័យបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការបង្កើតផលិតផលល្អបំផុត ខណៈពេលដែលមានឥទ្ធិពលវិជ្ជមានលើពិភពលោកដោយសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការច្នៃប្រឌិត និងនិរន្តរភាព។ បេសកកម្មផ្ដោតលើការផ្តល់នូវបទពិសោធន៍អ្នកប្រើប្រាស់ល្អបំផុតតាមរយៈផ្នែកហាត់វែរផ្នែកសូហ្វវែរ និងសេវាកម្មទំនើបៗ។ គោលការណ៍ណែនាំទាំងនេះបង្ហាញពីវិធីសាស្ត្ររបស់ Apple ចំពោះអ្វីគ្រប់យ៉ាងដែលវាធ្វើចាប់ពីការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផល រហូតដល់ការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមហ៊ុន។^{៦៧}

២.៣.១. ចក្ខុវិស័យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

ចក្ខុវិស័យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple គឺ "To make the best products on earth, and to leave the world better than we found it" មានន័យថាបង្កើតផលិតផលដែលល្អជាងគេនៅលើលោក និងបន្សល់នូវភាពល្អប្រសើរជាងមុនដល់ពិភពលោក។ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ចក្ខុវិស័យសាជីវកម្មនេះរួមបញ្ចូលទាំងឧត្តមភាព និងអត្ថប្រយោជន៍សុទ្ធនៃផលិតផលរបស់ក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យា។ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ចក្ខុវិស័យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple មានសមាសធាតុដូចខាងក្រោម៖

- ការបង្កើតផលិតផលល្អបំផុត
- ពិភពលោកជាទីផ្សារគោលដៅ
- ផ្តល់នូវពិភពលោកនូវភាពប្រសើរជាងមុន

ចំណុចនៃសេចក្តីថ្លែងការណ៍ចក្ខុវិស័យស្តីពី "The Best Products" ដែលមានន័យថាផលិតផលល្អជាងគេ តម្រូវឱ្យ Apple តម្រឹមគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ខ្លួនសម្រាប់គោលបំណងអាជីវកម្មនៃការសម្រេចបាននូវឧត្តមភាព។ ដើម្បីបង្កើតផលិតផលល្អបំផុត ក្រុមហ៊ុន Apple មានអង្គភាព ធនធាន និងសមត្ថភាពដើម្បីសម្រេចវាបាន។ ជាឧទាហរណ៍ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ចក្ខុវិស័យរបស់ក្រុមហ៊ុននេះធ្វើឱ្យការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការរបស់ Apple អនុវត្តនូវស្តង់ដារខ្ពស់សម្រាប់ផលិតភាព និងប្រសិទ្ធភាព។ ផ្នែកផ្សេងៗនៃអង្គភាពត្រូវតែកែលម្អ

^{៦៦} <https://www.apple.com/newsroom/2023/04/apple-announces-major-progress-toward-climate-goals-ahead-of-earth-day/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៣:០០នាទីរសៀល)

^{៦៧} <https://mission-statement.com/apple/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១:០០នាទីរសៀល)

ជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីការពារអាជីវកម្មប្រឆាំងនឹងដៃគូប្រកួតប្រជែង ដែលកំពុងតែបន្តពង្រឹងស្ថាប័ន និងបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មានរៀងៗខ្លួន។ ស្តង់ដារខ្ពស់សម្រាប់គុណភាពក៏អនុវត្តចំពោះកម្មវិធីសម្រាប់ iOS, iPadOS និង MacOS ផងដែរ។

ពាក្យ "Earth" ដែលមានន័យថាផែនដីនៅក្នុងចក្ខុវិស័យសាជីវកម្មនេះ មានន័យថាគោលបំណងជា យុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រុមហ៊ុន រួមមានភាពល្អឥតខ្ចោះនៅកម្រិតពិភពលោកនៃឧស្សាហកម្ម ដូចជាគ្រឿងអេឡិចត្រូនិចជាដើម។ ជាលទ្ធផល ល្បាយទីផ្សាររបស់ Apple (4Ps) និងយុទ្ធសាស្ត្រទីផ្សារគោលដៅអន្តរជាតិសម្រាប់ គ្រឿងអេឡិចត្រូនិច និងសេវាកម្មអនឡាញ ដែលត្រូវនឹងវត្តមានលើសកលលោកនៃហាង Apple ។ វិសាល ភាពនេះបង្កប់ន័យថាក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍផលិតផលរបស់ខ្លួន ដូចជាស្នាតហូន និងកុំព្យូទ័រយូដៃ ដើម្បីបំពេញតម្រូវ ការចម្រុះរបស់អតិថិជននៅទូទាំងពិភពលោក។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍លើចក្ខុវិស័យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple បានណែនាំប្រតិបត្តិការដើម្បី "Leaving the world better" ដែលមានន័យថាផ្តល់ពិភពលោកនូវភាពប្រសើរជាងមុន ដែលសំដៅទៅដល់ការពេញចិត្តចំពោះ ភាគីពាក់ព័ន្ធនៃអាជីវកម្ម។ គោលបំណងរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការគ្រប់គ្រងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្ដោតលើការសម្រេចបាននូវ អត្ថប្រយោជន៍សុទ្ធសម្រាប់ពិភពលោកតាមរយៈបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងសេវាកម្មពាក់ព័ន្ធ។ ដូច្នេះសេចក្តីថ្លែង ការណ៍ចក្ខុវិស័យនេះមានឥទ្ធិពលលើ CSR, ESG និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងជាពលរដ្ឋសាជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងរួមចំណែកក្នុងការកំណើនស្រាយចំពោះបញ្ហារបស់ពិភព លោក។ ទិដ្ឋភាពធុរកិច្ចផ្សេងទៀត ដូចជាវប្បធម៌អង្គភាពរបស់ Apple (វប្បធម៌ធុរកិច្ច) និងឥទ្ធិពលរបស់វាទៅលើ សមត្ថភាពនៃធនធានមនុស្ស ក៏ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍ និងគោលដៅដែលមាននៅក្នុងចក្ខុវិស័យសាជីវកម្ម នេះផងដែរ។^{៦៨}

២.៣.២. បេសកកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

បេសកកម្មរបស់ Apple គឺ "To create technology that empowers people and enriches their lives" មានន័យថាបង្កើតបច្ចេកវិទ្យាដែលផ្តល់ឥទ្ធិពលដល់មនុស្ស និងធ្វើឲ្យជីវិតរបស់ពួកគេមានភាពប្រសើរ។^{៦៩} ដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនគឺផ្អែកលើសេចក្តីថ្លែងការណ៍បេសកកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុននេះ ដែលប៉ះពាល់ដល់ ចំណុចប្រទាក់រវាងមនុស្ស និងបច្ចេកវិទ្យា។

^{៦៨} <https://mission-statement.com/apple/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៨:៣៩នាទីយប់)

^{៦៩} <https://mission-statement.com/apple/> (ចូលមើលថ្ងៃទី២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៨:៣៩នាទីយប់)

បេសកកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple មានសមាសធាតុដូចខាងក្រោម៖

- ការបង្កើតបច្ចេកវិទ្យា
- ការផ្តល់អំណាចដល់មនុស្ស
- ធ្វើឱ្យជីវិតប្រសើរឡើង

បច្ចេកវិទ្យា គឺជាលទ្ធផលអាជីវកម្មគោលដៅដែលមានចែងក្នុងបេសកកម្មរបស់ Apple។ គោលបំណងរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការចង្អុល និងអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផល គឺដើម្បីដាក់ចេញនូវទំនិញ និងសេវាកម្មបច្ចេកវិទ្យា ដូចជាស្អាតហ្វូន និងសេវាកម្មអនឡាញជាដើម។ ជាលទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រប្រកួតប្រជែងទូទៅរបស់ Apple និងយុទ្ធសាស្ត្រកំណើនដែលពឹងផ្អែកខ្លាំងមានគោលបំណងសម្រាប់បច្ចេកវិទ្យាទំនើបដើម្បីប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងទីផ្សារ។ គោលបំណងយុទ្ធសាស្ត្រនេះបង្ហាញឱ្យឃើញពីការប្រឹងប្រែងរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ និងពង្រឹងប្រព័ន្ធរបស់ខ្លួននៅលើបន្ទះឈើប ដូចជាសេរី M3 ជាដើម។

ដើម្បីបំពេញសេចក្តីថ្លែងការបេសកកម្មសាជីវកម្មរបស់ខ្លួនផ្តោតលើបច្ចេកវិទ្យា យុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រុមហ៊ុន Apple គឺគិតគូរដល់ក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាផ្សេងទៀត។ ក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាជាច្រើនមិនមែនជាដៃគូប្រកួតប្រជែងដោយផ្ទាល់ទេ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនទាំងនេះមានឥទ្ធិពលលើឧស្សាហកម្ម លក្ខខណ្ឌទីផ្សារ ដំណើរការអាជីវកម្ម និងការបំពេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍បេសកកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍បេសកកម្មនេះក៏ណែនាំគោលដៅក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងការរួមបញ្ចូលការពង្រឹងអំណាចសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ផលិតផលរបស់ក្រុមហ៊ុន។ ធាតុផ្សំនៃការពង្រឹងសមត្ថភាព ឆ្លុះបញ្ចាំងពីនិន្នាការនៅក្នុងទីផ្សារ ដូចជាការផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការសម្រាប់សេវាកម្មឌីជីថលដែលមានគុណភាពខ្ពស់ជាដើម។ និន្នាការទាំងនេះដែលត្រូវបានពិភាក្សានៅក្នុងការវិភាគ PESTEL/PESTLE របស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប៉ះពាល់ដល់ប្រភេទនៃផលិតផលបច្ចេកវិទ្យាដែលរួមបញ្ចូលនៅក្នុងការអនុវត្តរបស់ក្រុមហ៊ុននៃបេសកកម្មសាជីវកម្ម។^{៧០}

^{៧០}<https://research-methodology.net/apple-mission-statement-vision-statement-analysis/>

(ចូលមើលថ្ងៃទី ២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ៩:៥០នាទីយប់)

២.៤. អត្តសញ្ញាណក្រុមហ៊ុន Apple

២.៤.១. នាមករណ៍

នាមករណ៍របស់ក្រុម Apple គឺត្រូវបានប្តូរពី Apple Computer, Inc. ទៅជា Apple Inc. នៅថ្ងៃទី ៩ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៧ ដោយ លោក Steve Jobs។

២.៤.២. ស្លាកសញ្ញា

(រូបភាពទី២.១៖ ស្លាកសញ្ញារបស់ក្រុមហ៊ុន Apple)

២.៤.៣. អត្ថន័យនៃរូបសញ្ញា

និមិត្តសញ្ញាផ្លែប៉ោមនៅលើស្លាកសញ្ញារបស់ក្រុមហ៊ុន Apple តំណាងឱ្យចំណេះដឹង និងការច្នៃប្រឌិត។ ផ្នែកដែលបានខាំចេញពីផ្លែប៉ោម សម្គាល់ថាវាជាផ្លែឈើពិត ដែលជានិមិត្តរូបនៃភាពងាយស្រួលក្នុងការប្រើប្រាស់ និងដំណើរការ។ លើសពីនេះទៀតនោះ ផ្លែប៉ោមភាគច្រើនត្រូវបានភ្ជាប់ជាមួយនឹងប្រធានបទនៃការអប់រំ និងការកម្សាន្ត។ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ក្រុមហ៊ុនចំពោះការច្នៃប្រឌិត និងជាភ្លើងបំភ្លឺនៅក្នុងបច្ចេកវិទ្យា។

២.៤.៤. មូលហេតុ

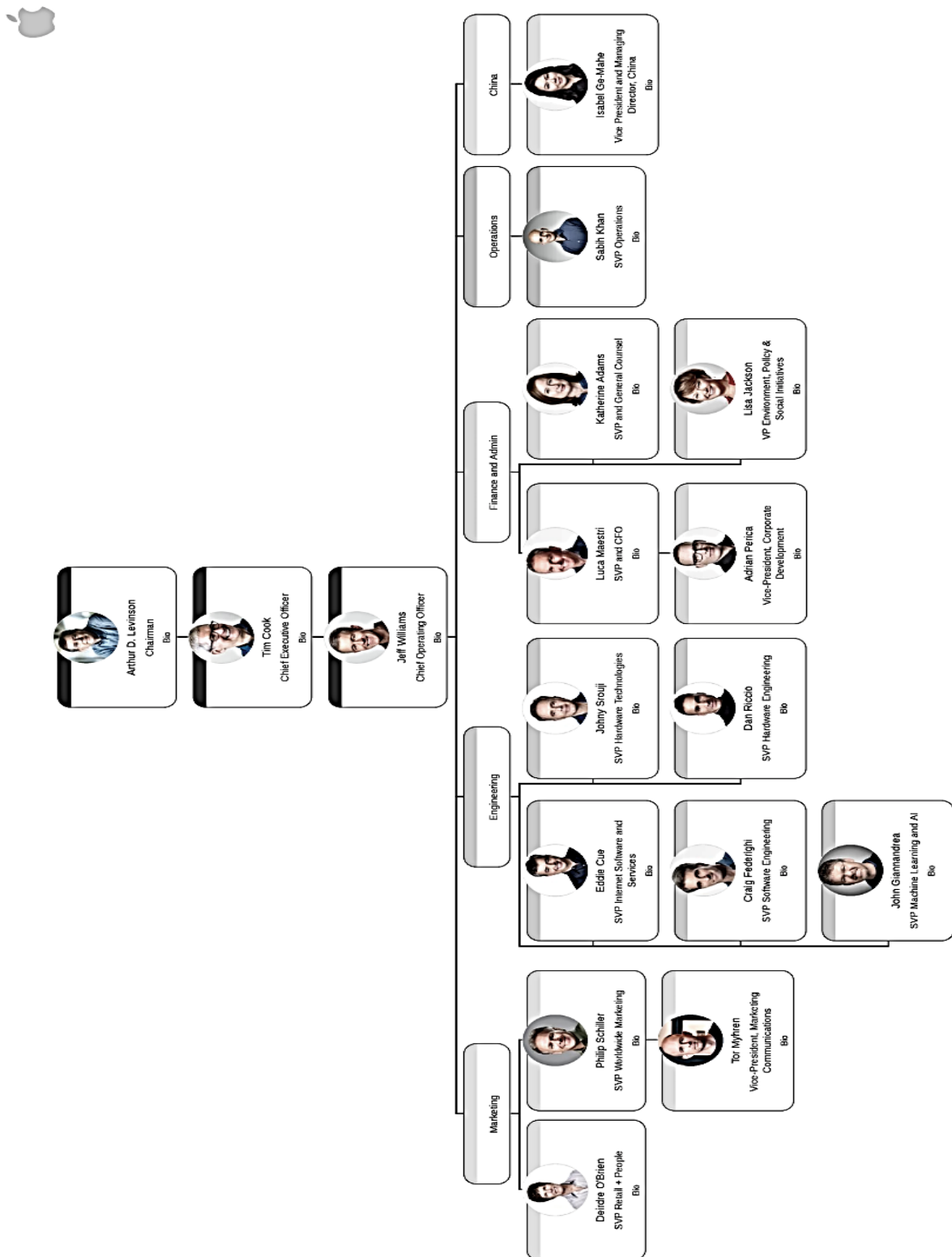
ការដែលដាក់រូបផ្លែប៉ោមនៅលើស្លាកសញ្ញានេះ ផ្ដើមគំនិតចេញពីពេលមួយដែលលោក Steve Jobs បានតមអាហារដោយបរិភោគតែផ្លែឈើតែប៉ុណ្ណោះ ហើយលោកក៏បានទៅមើលនៅចំការផ្លែប៉ោមមួយ។ ក្រោយមកវាក៏បានផ្តល់នូវគំនិតមួយនេះចេញមក ហើយលោក Rob Janoff ដែលជាជាងរចនាក្រាហ្វិកបានឱ្យជា

យោបល់បន្ថែមដោយប្រើប្រាស់នូវរូបផ្លែប៉ោម ដែលមានបាត់មួយចំណិតដោយសារការខាំចេញ ដើម្បីកុំឱ្យច្រឡំ ជាមួយផ្លែឈើផ្សេងទៀត។^{៧១}

ផ្លែឈើនេះត្រូវបានគេស្គាល់ថាជានិមិត្តសញ្ញានៃជីវិតនៅក្នុងទេវកថាបុរាណ។ ព្រះបានប្រមូលផ្តុំគ្នា សម្រាប់ការប្រជុំដ៏សំខាន់មួយនៅក្រោមដើមផ្លែប៉ោម ដោយពិភាក្សាអំពីសំណួរសំខាន់បំផុត អំពីជីវិត និង សេចក្តីស្លាប់ សុភមង្គល និងភាពអមតៈ។ សូម្បីតែសព្វថ្ងៃនេះផ្លែឈើនេះក៏ត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងជីវិត និង សុខុមាលភាពផងដែរ។

^{៧១}<https://www.businessinsider.com/apple-logo-bite-mark-rob-janoff-interview-2017-9>(ចូលមើលថ្ងៃទី ២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០២៤ ម៉ោង ១០:៣០នាទីយប់)

២.៥. រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

(រូបភាពទី២.២៖ រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple)

២.៦. ទីតាំងភូមិសាស្ត្រទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

ទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Apple គឺ Apple Park អគារ One Apple Park Way ដែលមានទីតាំងនៅទីក្រុង Cupertino រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា សហរដ្ឋអាមេរិច ដែលនៅចំកណ្តាល Silicon Valley ដែលមានលេខកូដប្រៃសណីយ៍ CA 0៩៥១៤។ Cupertino ជាទីក្រុងតូចមួយនៅ Santa Clara County ដែលត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាស្នាក់ការកណ្តាលនៅក្នុងឧស្សាហកម្មបច្ចេកវិទ្យា។ ទីតាំងនេះជាយុទ្ធសាស្ត្ររ៉ាំរ៉ៃដោយក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាធំៗផ្សេងទៀតដូចជា Google នៅ Mountain View និងនៅជិត Palo Alto ជាកន្លែងដែលសាកលវិទ្យាល័យ Stanford ស្ថិតនៅ។ តំបន់ Silicon Valley នេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាសកលថាជាចំណុចកណ្តាលនៃបច្ចេកវិទ្យា និងការច្នៃប្រឌិត ដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាកន្លែងដ៏ល្អសម្រាប់ការិយាល័យទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple។^{៧២}

អាសយដ្ឋានផ្ទៃក្នុងសំបុត្រ៖ One Apple Park Way ទីក្រុង Cupertino រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា សហរដ្ឋអាមេរិក
លេខកូដប្រៃសណីយ៍៖ CA 0៩៥១៤

លេខទូរស័ព្ទ៖ +១ (៤០៨) ៩៩៦-១០១០

អ៊ីមែល៖ ក្រុមហ៊ុន Apple មិនមានអាសយដ្ឋានអ៊ីមែលសាធារណៈនោះទេ។ ទំនាក់ទំនងក្រុមហ៊ុន Apple តាមរយៈគេហទំព័ររបស់ក្រុមហ៊ុន។

គេហទំព័រ៖ <https://www.apple.com>

(រូបភាពទី២.៣៖ ទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple)

^{៧២} <https://www.apple.com/contact/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១១:០០នាទីយប់)

២.៧. ប្រព័ន្ធសូហ្វត្វែរ SAP

Apple បានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធសូហ្វត្វែរ SAP របស់ ERP ទៅក្នុងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនតាំងពីឆ្នាំ ២០១៦។ កម្មវិធី SAP ជួយ Apple គ្រប់គ្រងទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗជាច្រើននៃអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន រួមទាំងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ខ្សែសង្វាក់នៃការផ្គត់ផ្គង់ និងសេវាកម្មអនឡាញ។

- ចំណុចសំខាន់ៗដែល SAP ជាជំនួយដល់ Apple៖
 - **ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ៖** ម៉ូឌុលហិរញ្ញវត្ថុរបស់ SAP ផ្តល់ឱ្យ Apple នូវទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុតាមពេលវេលាជាក់ស្តែង ជាជំនួយក្នុងការគ្រប់គ្រងគណនី ប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ រួម។ វាជួយ Apple រក្សាប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុដ៏ធំរបស់ខ្លួនដោយមានប្រសិទ្ធភាព និងភាពត្រឹមត្រូវខ្ពស់។
 - **ការគ្រប់គ្រងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់៖** SAP បានជួយសម្រួល Apple ទៅលើដំណើរការសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់របស់ក្រុមហ៊ុន ដោយសារៈសំខាន់របស់វានោះគឺផ្តល់នូវការគ្រប់គ្រងសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់បែបជាសកលរវាងអ្នកលក់ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ជាច្រើន។ SAP បានជួយក្រុមហ៊ុន Apple ទៅលើការចែកចាយផលិតផល និងការគ្រប់គ្រងសារពើភ័ណ្ឌ លទ្ធកម្ម និងភស្តុភារ ដោយធានាថាការអភិវឌ្ឍន៍នឹងមានការដំណើរការទៅយ៉ាងរលូននៅគ្រប់ដំណាក់កាល។
 - **សេវាកម្មអនឡាញ៖** វេទិកាអនឡាញរបស់ Apple ដូចជា App Store និង iTunes ក៏ទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពី SAP ផងដែរ។ ប្រព័ន្ធ SAP របស់ ERP ជួយគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការ ទិន្នន័យអតិថិជន និងការចែកចាយមាតិកា ធានាថាសេវាកម្មទាំងនេះដំណើរការយ៉ាងរលូន និងមានប្រសិទ្ធភាព។
 - **ធនធានមនុស្ស (HR)៖** SAP ជួយ Apple គ្រប់គ្រងកម្លាំងការងាររបស់ខ្លួន ចាប់ពីការជ្រើសរើសបុគ្គលិក និងរហូតដល់ការរៀបចំប្រាក់ខែ និងការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក។ ម៉ូឌុលធនធានមនុស្សជួយសម្រួលដំណើរការទាំងនេះ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុន Apple គ្រប់គ្រងកម្លាំងការងារជាសកលដ៏ធំរបស់ខ្លួនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
 - **ការគ្រប់គ្រងទំនាក់ទំនងអតិថិជន (CRM)៖** ឧបករណ៍ CRM របស់ SAP ជួយ Apple តាមដានទំនាក់ទំនងអតិថិជន គ្រប់គ្រងការលក់នាំមុខ និងផ្តល់សេវាកម្មផ្ទាល់ខ្លួនដល់អតិថិជន។ វាមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងការរក្សាបាននូវស្តង់ដារខ្ពស់ក្នុងការបម្រើសេវាកម្មអតិថិជន។

ការសម្រេចចិត្តរបស់ Apple ក្នុងការប្រើប្រាស់ SAP បង្ហាញពីតម្រូវការរបស់ក្រុមហ៊ុនសម្រាប់ដំណោះស្រាយដែលអាចធ្វើជាមាត្រដ្ឋានបានដោយមានទំនុកចិត្ត និងមានតម្លាភាព។^{៧៣}

២.៨. ផលិតផល និងសេវាកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

ក្រុមហ៊ុន Apple មានភាពល្បីល្បាញខាងផ្នែកប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៃផលិតផល និងសេវាកម្មដ៏ទូលំទូលាយ ដែលរួមបញ្ចូលផ្នែកHardware ផ្នែកSoftware និងសេវាកម្មអនុញ្ញាត។ ការផ្តល់ជូនរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ត្រូវបានចនាឡើងដើម្បីផ្តល់នូវបទពិសោធន៍ដ៏ស្មើគ្នាដល់អ្នកប្រើប្រាស់ ដោយរួមបញ្ចូលគ្នានូវបច្ចេកវិទ្យាទំនើបជាមួយនឹងការចនាសម្រួលស្រស់បំព្រង និងលក្ខណៈពិសេសប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត។

ខាងក្រោមនេះជាផលិតផល និងសេវាកម្មសំខាន់ៗរបស់ Apple៖

២.៨.១. ផលិតផល

ក្រុមហ៊ុន Apple បានផលិតផលល្បីៗដែលទទួលស្គាល់ពីសំណាក់អតិថិជននៅជុំវិញពិភពលោកជាច្រើនដូចខាងក្រោម៖^{៧៤}

- ❖ **iPhone**៖ ស្មាតហ្វូនកំពូលរបស់ Apple គឺ iPhone ត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់ដំណើរការដ៏មានអានុភាព និងអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់អាចទាក់ទងគ្នាដោយភាពឆ្លាតវៃ ជាមួយនឹងការចនាសម្រួលទំនើប។ ម៉ូដែលនីមួយៗមានបំពាក់នូវប្រព័ន្ធកាមេរ៉ាកម្រិតខ្ពស់ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ចាប់យករូបភាព និងវីដេអូដ៏អស្ចារ្យ។ ដំណើរការលើប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការ iOS នៃទូរស័ព្ទ iPhone ផ្តល់នូវបទពិសោធន៍ដ៏រលូន សុវត្ថិភាព និងមានភាពងាយស្រួលក្នុងការប្រើប្រាស់ ដែលពោរពេញទៅដោយការរាប់ជេតកម្មវិធីដោយឡែងទាត់ និងអាចចូលទៅកាន់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដ៏ធំនៃកម្មវិធី App Store ។

(រូបភាពទី២.៤៖ រូបតំណាងផលិតផល iPhone)

^{៧៣} <https://www.sap.com/partners/find/apple.html> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង ១២:០០នាទីយប់)

^{៧៤} <https://www.apple.com/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ម៉ោង ៦:៣០នាទីព្រឹក)

- ❖ **iPad**៖ គឺជាថេប្លេតដែលអាចប្រើប្រាស់បានច្រើនម៉ូដែល ដែលបំពេញតម្រូវការផ្សេងៗគ្នា ចាប់ពីការប្រើប្រាស់ធម្មតា រហូតដល់ការងារដែលមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈ។ ប្រភេទនៃ iPad រួមមាន Entry-level iPad, iPad mini, iPad Air និង iPad Pro កម្រិតថ្នាក់វិជ្ជាជីវៈ។ ម៉ូដែលនីមួយៗត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីឱ្យមានភាពឆ្លាតក្នុងការច្នៃប្រឌិត ផលិតភាព និងការកម្សាន្ត ដែលគាំទ្រដោយមុខងារដូចជា Apple Pencil និង Magic Keyboard ដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាឧបករណ៍សម្រាប់សិល្បករ សិស្ស និស្សិត និងអ្នកជំនាញជាដើម។

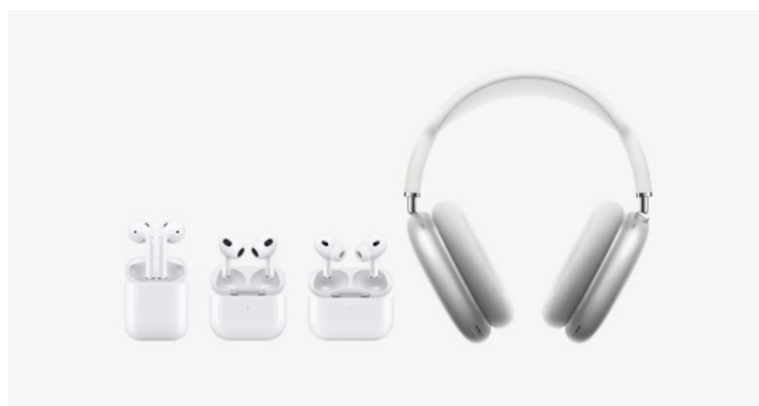
(រូបភាពទី២.៥៖ រូបតំណាងផលិតផល iPad)

- ❖ **Mac**៖ គឺជាប្រភេទកុំព្យូទ័រគ្រប់ប្រភេទ ដែលម៉ូដែលនីមួយៗត្រូវបានកែសម្រួលដើម្បីបំពេញតម្រូវការអ្នកប្រើប្រាស់ដែលប្រើក្នុងគោលបំណងជាក់លាក់ណាមួយ។ ស៊េរី MacBook ជាប្រភេទកុំព្យូទ័រយួរដៃ ចល័តមានដូចជា MacBook Air លក្ខណៈពិសេសរបស់វាគឺមានកម្រាស់ស្តើង និងមានទម្ងន់ស្រាល និង MacBook Pro ដែលលក្ខណៈពិសេសរបស់វាគឺមានថាមពលថ្លឺខ្លាំងដែលកាន់ថ្មបានយូរ។ សម្រាប់ដំណោះស្រាយកុំព្យូទ័រលើតុ iMac ផ្តល់ជូននូវការរចនាទាំងអស់នៅក្នុងប្រភេទនោះ ហើយ Mac mini ជាប្រភេទកុំព្យូទ័រលើតុដែលមានលក្ខណៈតូចល្អ និងអាចប្រើប្រាស់បាន ហើយ Mac Pro ផ្តល់នូវការអនុវត្តពិសេសសម្រាប់តម្រូវការការងារដែលមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈ។ Macs ទាំងអស់ត្រូវបានដំណើរការដោយ macOS ដែលត្រូវបានគេស្គាល់ថាវាប្រើសម្រាប់រក្សាស្ថេរភាពសុវត្ថិភាព និងមានសមភាពកម្មភាពជាមួយនឹងឧបករណ៍Appleផ្សេងទៀត។

(រូបភាពទី២.៦៖ រូបតំណាងផលិតផល Mac)

- ❖ **AirPods**៖ គឺជាកាសត្រចៀកឥតខ្សែសម្រាប់ស្តាប់ ដែលផ្តល់នូវគុណភាពសម្លេងពិសេស ងាយស្រួលក្នុងការតភ្ជាប់ និងមានមុខងារខ្ពស់ក្នុងការលុបចោលសំឡេងរំខានខាងក្រៅ។ ប្រភេទកាសត្រចៀកនេះរួមមាន AirPods, AirPods Pro, និង AirPods Max ដែលប្រភេទនីមួយៗត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីផ្តល់នូវបទពិសោធន៍ដ៏សម្បូរបែបនៃការស្តាប់ ។ ជាមួយនឹងសមភាពកម្មនៅលើឧបករណ៍ Apple ទាំងអស់ AirPods គឺល្អសម្រាប់ការស្តាប់តន្ត្រី ការហៅទូរស័ព្ទ និងការធ្វើអន្តរកម្មជាមួយ Siri ដោយ មិនចាំបាច់ប្រើដៃ។

(រូបភាពទី២.៧៖ រូបតំណាងផលិតផល AirPods)

- ❖ **HomePod**៖ គឺជាឧបករណ៍បំពងសម្លេងដ៏ល្អិតបំផុតរបស់ Apple ដែលផ្តល់នូវសម្លេងដ៏សម្បូរបែបដែលជាទូទៅគេយកទៅប្រើនៅក្នុងផ្ទះឆ្លាតវៃ (Smart Home)។ វាមានបំពាក់នូវបច្ចេកវិទ្យាសម្លេងកម្រិតខ្ពស់ដោយវាធ្វើការយល់ដឹងពីមជ្ឈដ្ឋាននៅទីនោះ ហើយធ្វើការសម្រួលសម្លេងដើម្បីបង្កើនគុណភាពសំឡេងនៅក្នុងបន្ទប់នោះ។ HomePod ក៏មានប្រើ Siri ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់អាចគ្រប់គ្រង និងបញ្ជាឧបករណ៍ផ្ទះឆ្លាតវៃ ចាក់តន្ត្រី ដឹងពីការព្យាករណ៍អាកាសធាតុ និងអ្វីៗជាច្រើនទៀតដោយគ្រាន់តែប្រើសម្លេងរបស់យើងទៅបញ្ជា។

(រូបភាពទី២.៨៖ រូបតំណាងផលិតផល HomePod)

- ❖ **Apple TV:** គឺជាឧបករណ៍ផ្សាយដែលនាំមកនូវភាពធំទូលំទូលាយនៃមាតិកាឌីជីថលទៅកាន់ទូរទស្សន៍របស់អ្នកប្រើប្រាស់មានដូចជា ភាពយន្ត កម្មវិធីទូរទស្សន៍ កីឡាផ្សាយផ្ទាល់ និងកម្មវិធីផ្សេងៗទៀត។ វាគាំទ្រ 4K HDR និង Dolby Atmos សម្រាប់បទពិសោធន៍នៃការមើលដ៏អស្ចារ្យ។ Apple TV ក៏មានបម្រើសម្រាប់ហ្គេម Apple Arcade និងរួមបញ្ចូលជាមួយសេវាកម្ម Apple ផ្សេងទៀតដូចជា Apple Music និង Apple Fitness+ ដោយផ្តល់ជូននូវដំណោះស្រាយកម្សាន្តដ៏ពេញលេញ។

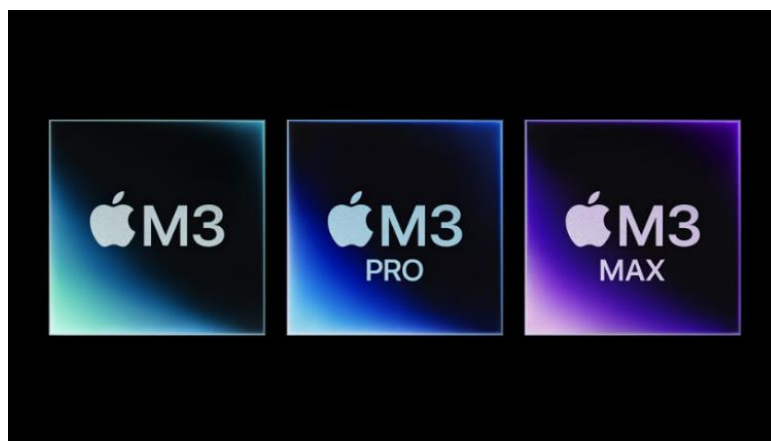
(រូបភាពទី២.៩៖ រូបតំណាងផលិតផល Apple TV)

- ❖ **Magic Keyboard, Magic Mouse និង Magic Trackpad:** គ្រឿងបន្ថែមទាំងនេះត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីបង្កើនបទពិសោធន៍នៃការបញ្ចូល និងអន្តរកម្មជាមួយឧបករណ៍ Mac និង iPad ។ Magic Keyboard ផ្តល់នូវបទពិសោធន៍ការវាយអក្សរប្រកបដោយជាសុកភាពជាមួយនឹងការចនាដ៏រលោង។ Magic Mouse រួមបញ្ចូលគ្នានូវមុខងារ Multi-touch ជាមួយនឹងទម្រង់ Ergonomic ខណៈពេលដែល Magic Trackpad ផ្តល់នូវផ្ទៃធំដែលអនុញ្ញាតឱ្យយើងអាចប្រើចលនាដៃបានល្អ និងលឿនជាងមុន។ គ្រឿងឧបករណ៍ទាំងនេះត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីសម្រួលការប្រើប្រាស់យ៉ាងរលូនជាមួយបាតវ៉ែរ និងសូហ្វវែររបស់ Apple ដោយផ្តល់នូវបទពិសោធន៍អ្នកប្រើប្រាស់ដែលសម្រិតសម្រាង និងមានប្រសិទ្ធភាព។

(រូបភាពទី២.១០៖ រូបតំណាងផលិតផល Magic)

- ❖ **Apple Silicon (M1, M2 chips) :** ជាដំណើរការដែលរចនាឡើងដោយ Apple ផ្ទាល់ បន្ទះឈីប M1 និង M2 ផ្តល់ថាមពលដល់ Macs និង iPads ចុងក្រោយបង្អស់ ដោយផ្តល់នូវប្រសិទ្ធភាពថាមពល និងដំណើរការល្អ។ បន្ទះឈីបទាំងនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅស្ថាបត្យកម្ម ARM កម្រិតខ្ពស់ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យវាដំណើរការលឿនជាងមុន មានក្រាហ្វិកល្អជាងមុន និងថាមពលថ្លៃថ្នូរបានយូរ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងម៉ូដែលមុនៗដែលផ្អែកលើ Intel ។ ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃបន្ទះឈីបទាំងនេះអាចឱ្យ Apple បង្កើនប្រសិទ្ធភាពទាំងផ្នែកហាតវ៉េ និងសូហ្វវ៉េ ដែលយើងអាចដំណើរការកិច្ចការបានច្រើនក្នុងពេលតែមួយយ៉ាងល្អនៃ ការបើកដំណើរការកម្មវិធីលឿនជាងមុន និងដំណើរការកាន់តែល្អនៅលើប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីទាំងមូល។

(រូបភាពទី២.១១៖ រូបតំណាងផលិតផល Apple Silicon)

- ❖ **Apple Pencil:** គឺជាប្រភេទខ្នាតដែលត្រូវបានរចនាឡើងសម្រាប់ប្រើជាមួយ iPads ដោយផ្តល់នូវបទពិសោធន៍នៃការគូរ និងការសរសេរប្រកបដោយភាពធម្មជាតិ និងល្អន។ វាចាំបាច់សម្រាប់ការគូរគំនូរ ការរចនា និងការកត់ចំណាំដែលត្រូវការភាពត្រឹមត្រូវ និងការឆ្លើយតបខ្ពស់។ Apple Pencil គឺ

សមកាលកម្មយ៉ាងរលូនជាមួយកម្មវិធី iPad ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់អាចគូសរៀសកំណត់ ចំណាំ ប្រកបដោយភាពងាយស្រួលនិងមានទំនុកចិត្តដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាឧបករណ៍ដ៏មានតម្លៃ សម្រាប់អ្នកជំនាញច្នៃប្រឌិត សិស្ស និងនិសិក្ស។

(រូបភាពទី២.១២៖ រូបតំណាងផលិតផល Apple Pencil)

- ❖ **Apple Watch:** ជាប្រភេទនាឡិការបស់ Apple ដែលជាឧបករណ៍ពាក់លើដៃ វាផ្តល់ជូននូវការតាមដាន សុខភាព ការត្រួតពិនិត្យសុខភាព និងការតភ្ជាប់ជាមួយនឹងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៃ Apple ដ៏ទូលំទូលាយ។ វាមាននូវម៉ូដែលជាច្រើនចាប់ពី Apple Watch SE ដែលមានតម្លៃសមរម្យ រហូតដល់ Apple Watch Ultra លំដាប់ខ្ពស់ ជាមួយនឹងមុខងារដូចជា ការត្រួតពិនិត្យចង្វាក់បេះដូងដូចជា ECG ការតាមដានអ្នកស៊ី ហ្វ្រេនក្នុងឈាម និងការហ្វឹកហាត់កាយសម្បទាផ្ទាល់ខ្លួនតាមរយៈ Apple Fitness+។ វាក៏ផ្តល់នូវភាពងាយស្រួលតាមរយៈការរួមបញ្ចូលគ្នាជាមួយ Apple Pay និងការជូនដំណឹងពី iPhone របស់ អ្នក។

(រូបភាពទី២.១៣៖ រូបតំណាងផលិតផល Apple Watch)

២.៨.២. សេវាកម្ម

ក្រៅពីការផលិតផលិតផលល្បីៗជាច្រើននិងមានការគាំទ្រពីសំណាក់អតិថិជន ក្រុមហ៊ុន Apple ក៏មាន ជាការបម្រើសេវាកម្មជាច្រើនដូចខាងក្រោម៖^{៧៥}

- ❖ **App Store**៖ គឺជាទីផ្សារឌីជីថលដែលអ្នកប្រើប្រាស់អាចស្វែងរក ទាញយក និងទិញកម្មវិធី និងហ្គេម រាប់លានដែលត្រូវបានរចនាឡើងសម្រាប់ឧបករណ៍ iOS, macOS, watchOS និង tvOS ។ វាផ្តល់ ជូននូវប្រភេទជាច្រើន ចាប់ពីឧបករណ៍ផលិតភាព និងកម្មវិធីអប់រំ រហូតដល់ការកម្សាន្ត និងហ្គេម។ App Store ត្រូវបានគេស្គាល់ថាសម្រាប់ដំណើរការត្រួតពិនិត្យកម្មវិធីដ៏តឹងរឹង ដោយធានាបាននូវស្តង់ ដារខ្ពស់នៃគុណភាព សុវត្ថិភាព និងភាពឯកជនសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់។ អ្នកអភិវឌ្ឍន៍ក៏អាចប្រើប្រាស់ App Store ដើម្បីឈានទៅដល់ទស្សនិកជនទូទាំងពិភពលោក ជាមួយនឹងការចូលប្រើឧបករណ៍ និង ធនធានកម្រិតខ្ពស់។

(រូបភាពទី២.១៤៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម App Store)

- ❖ **Apple Music**៖ គឺជាសេវាកម្មចាក់ផ្សាយតន្ត្រីដែលផ្តល់នូវការចូលស្តាប់បទចម្រៀងជាង ៩០ លានបទ រួមជាមួយនឹងបញ្ជីបទចម្រៀងដែលបានរៀបចំ មាតិកាផ្តាច់មុខ និងវិទ្យុបន្តផ្ទាល់។ អតិថិជនអាចរីករាយ ជាមួយតន្ត្រីពេលគ្មានអ៊ីនធឺណិត បង្កើតបញ្ជីចាក់ផ្ទាល់ខ្លួន និងស្វែងរកសិល្បករថ្មីតាមរយៈប្រព័ន្ធណែនាំ ស្វ័យប្រវត្តិ។ Apple Music មានសមភាពកម្មយ៉ាងរលូនជាមួយនឹងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដ៏ធំទូលាយនៃ Apple ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ស្តាប់នៅលើឧបករណ៍ទាំងអស់របស់ពួកគេ ចែករំលែកតន្ត្រី ជាមួយមិត្តភក្តិ និងធ្វើសមភាពកម្ម(Sync)បណ្តាលយតន្ត្រីរបស់ពួកគេជាមួយ iCloud ។

(រូបភាពទី២.១៥៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple Music)

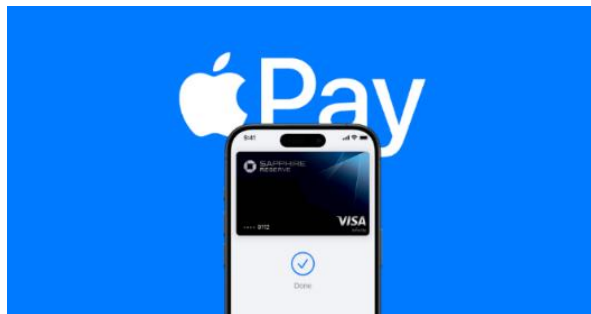
^{៧៥} <https://www.apple.com/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ៣០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ម៉ោង ៨:៤០នាទីព្រឹក)

- ❖ **iCloud**៖ គឺជាសេវាកម្មផ្ទុកទិន្នន័យលើពពករបស់ Apple ដែលរក្សាទុករូបថត ឯកសារ និងអ្វីៗជាច្រើនទៀតរបស់អ្នកប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ដោយរក្សាពួកវាឱ្យធ្វើសមកាលកម្ម (Sync) នៅលើឧបករណ៍ Apple របស់អ្នកទាំងអស់។ iCloud ផ្តល់មុខងារដូចជា iCloud Drive សម្រាប់ការផ្ទុកឯកសារ iCloud Photos សម្រាប់ការផ្ទុករូបថតដោយស្វ័យប្រវត្តិ និង iCloud Keychain សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងពាក្យសម្ងាត់ដែលមានសុវត្ថិភាព។ វាក៏ផ្តល់ឧបករណ៍សម្រាប់ការងារសហការគ្នាផងដែរ ដូចជាថតឯកសារ និងឯកសារដែលបានចែករំលែក ដែលធ្វើឱ្យវាងាយស្រួលក្នុងការធ្វើការលើឧបករណ៍និងធ្វើការជាមួយអ្នកដទៃ។

(រូបភាពទី២.១៦៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម iCloud)

- ❖ **Apple Pay**៖ គឺជាសេវាទូទាត់ប្រាក់តាមទូរស័ព្ទ និងប្រព័ន្ធទូទាត់ប្រាក់ឌីជីថលដែលមានសុវត្ថិភាពដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ធ្វើការបង់ប្រាក់ដោយផ្ទាល់ក្នុងកម្មវិធី និងនៅលើគេហទំព័រដោយប្រើឧបករណ៍ Apple របស់ពួកគេ។ វាប្រើមុខងារសុវត្ថិភាពកម្រិតខ្ពស់ដូចជា Face ID, Touch ID និងលេខសម្ងាត់ ដើម្បីការពារប្រតិបត្តិការរបស់អ្នក។ Apple Pay ត្រូវបានទទួលយកយ៉ាងទូលំទូលាយនៅទីតាំងរាប់លាននៅទូទាំងពិភពលោក ហើយវារួមបញ្ចូលជាមួយ Apple Wallet អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់រក្សាទុកប័ណ្ណឥណទាន ប័ណ្ណឡើងយន្តហោះ សំបុត្រ និងអ្វីៗជាច្រើនទៀតនៅកន្លែងតែមួយ។

(រូបភាពទី២.១៧៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple Pay)

- ❖ **Apple Arcade**៖ គឺជាសេវាកម្មលេងហ្គេមផ្នែកលើការងារ ដែលផ្តល់នូវការប្រមូលផ្តុំនៃហ្គេមលំដាប់ខ្ពស់ នៅទូទាំង iPhone, iPad, Mac និង Apple TV ។ បើផ្ដោតលើគុណភាព និងការច្នៃប្រឌិត Apple Arcade មានលក្ខណៈពិសេសដែលគ្មានការផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម ឬការទិញក្នុងកម្មវិធី ដោយផ្តល់នូវបទពិសោធន៍លេងហ្គេមដែលគ្មានការរំខាន។ អតិថិជនអាចរីករាយនឹងការចូលប្រើបណ្តាញដែលមានការរីកចម្រើនគ្មានដែនកំណត់ រាប់ចាប់ពីបទពិសោធន៍ធម្មតា រហូតដល់បទពិសោធន៍ដ៏អស្ចារ្យ។

(រូបភាពទី២.១៨៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple Arcade)

- ❖ **Apple TV+** គឺជាសេវាកម្មចាក់ផ្សាយដែលផ្តល់ជូននូវកម្មវិធីទូរទស្សន៍ ភាពយន្ត និងភាពយន្តឯកសារ ដែលផលិតដោយ Apple។ សេវាកម្មនេះមានលក្ខណៈពិសេសកាន់តែច្រើនឡើងនៃមាតិកាដែលទទួលបានការកោតសរសើរយ៉ាងខ្លាំង រួមទាំងរឿងភាគ និងភាពយន្តដែលទទួលបាននូវពានរង្វាន់ជាច្រើន។ Apple TV+ មាននៅលើឧបករណ៍ Apple ទាំងអស់ និងមានជ្រើសរើសក្នុងទូរទស្សន៍ឆ្លាតវៃមួយចំនួន ហើយវាផ្តល់នូវការមើលក្រៅបណ្តាញសម្រាប់ការកម្សាន្តនៅពេលធ្វើដំណើរ។ អតិថិជនក៏អាចភ្ជាប់ Apple TV+ ជាមួយសេវាកម្ម Apple ផ្សេងទៀតតាមរយៈ Apple One សម្រាប់តម្លៃបន្ថែម។

(រូបភាពទី២.១៩៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple TV+)

- ❖ **Apple Fitness+** គឺជាសេវាកម្មជាវដែលផ្តល់នូវកម្មវិធីហាត់ប្រាណ និងកាយសម្បទាដែលមានការណែនាំ ដែលត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីរួមសមកាលកម្មយ៉ាងរលូនជាមួយ Apple Watch ។ សេវាកម្មនេះផ្តល់ជូននូវប្រភេទលំហាត់ប្រាណជាច្រើនរួមមាន HIIT យូហ្គា ជិះកង់ និងការហ្វឹកហាត់កម្លាំង ដែល

ដឹកនាំដោយគ្រូបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ។ ជាមួយនឹងប្រព័ន្ធនៃការណែនាំ និងការវាស់វែងតាមពេលវេលា ជាក់ស្តែងដែលបង្ហាញនៅលើឧបករណ៍ Apple របស់អ្នក Fitness+ ជួយអ្នកប្រើប្រាស់រក្សាការលើកទឹកចិត្ត និងសម្រេចបាននូវគោលដៅសុខភាពល្អរបស់ពួកគេ មិនថានៅផ្ទះ ឬពេលធ្វើដំណើរ។

(រូបភាពទី២.២០៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple Fitness+)

- ❖ **Apple News+៖** គឺជាសេវាកម្មដែលផ្តល់សិទ្ធិចូលមើលទស្សនាវដ្តី កាសែត និងមាតិកាឌីជីថលរាប់រយប្រភេទ។ សេវាកម្មនេះផ្តល់នូវព័ត៌មាន និងរឿងរ៉ាវលើប្រធានបទផ្សេងៗ ដូចជានយោបាយ ការកម្សាន្ត បច្ចេកវិទ្យា និងអ្វីៗជាច្រើនទៀត។ ដោយផ្ដោតលើគុណភាពសារព័ត៌មាន Apple News+ បានផ្តល់ជូនអតិថិជននូវបទពិសោធន៍ការអានដ៏ទូលំទូលាយ ដែលមាននៅលើ iPhone, iPad និង Mac។

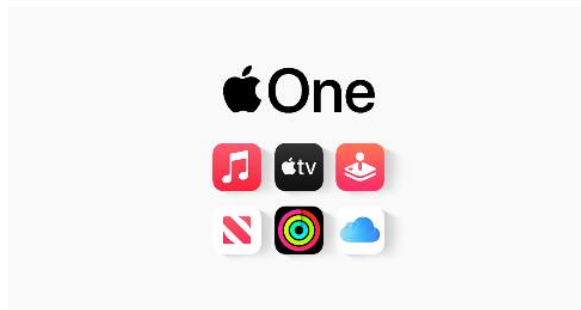
(រូបភាពទី២.២១៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple News+)

- ❖ **AppleCare៖** គឺជាការធានាបន្ថែម និងសេវាកម្មជំនួយបច្ចេកទេសសម្រាប់ឧបករណ៍ Apple។ វាផ្តល់នូវការធានារ៉ាប់រងបន្ថែមលើសពីការធានាស្តង់ដារ ដូចជាផ្តល់អាទិភាពចូលប្រើដល់អ្នកជំនាញ Apple ការជួសជុលផ្នែកហាត់វែរ និងការទ្រទ្រង់ផ្នែកសូហ្វវែរ។ AppleCare ក៏ផ្តល់ការការពារការខូចខាតដោយចៃដន្យផងដែរ ដែលផ្តល់ឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់នូវភាពស្ងប់ក្នុងចិត្តក្នុងករណីមានឧបទ្វីហេតុដែលមិននឹកស្មានដល់។ ការប្រើ AppleCare អ្នកប្រើប្រាស់អាចរីករាយជាមួយនឹងបទពិសោធន៍ផ្សេងៗដោយមិនមានការព្រួយបារម្ភ ដោយដឹងថាឧបករណ៍របស់ពួកគេត្រូវបានការពារ និងគាំទ្រដោយបណ្តាញសេវាកម្មដែលគួរឱ្យទុកចិត្តរបស់ Apple ។

(រូបភាពទី២.២២៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម AppleCare)

- ❖ **Apple One**៖ ជាសេវាកម្មជារៀងរាល់ឆ្នាំដែលមានរួមបញ្ចូលគ្នានូវសេវាកម្មពេញនិយមជាច្រើនរបស់ Apple ទៅក្នុងកញ្ចប់តែមួយជាមួយនឹងការបញ្ចុះតម្លៃ។ គម្រោង Apple One អាចរួមបញ្ចូលនូវ Apple Music, Apple TV+, Apple Arcade, iCloud storage, Apple News+ និង Apple Fitness+ក្នុងកញ្ចប់តែមួយ។ ការជាប់ប្រចាំតែមួយនេះផ្តល់នូវមធ្យោបាយងាយស្រួលសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ក្នុងការរីករាយជាមួយសេវាកម្មរបស់ Apple ដែលពេញលេញ ខណៈពេលដែលអ្នកប្រើប្រាស់អាចសន្សំប្រាក់ និងអាចសម្រួលដល់ដំណើរការទូទាត់លុយរបស់អតិថិជនផងដែរ។

(រូបភាពទី២.២៣៖ រូបតំណាងសេវាកម្ម Apple One)

២.៩. ដៃគូប្រកួតប្រជែងចម្បងរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

Apple ប្រឈមមុខនឹងការប្រកួតប្រជែងយ៉ាងសំខាន់ពីក្រុមហ៊ុនឧស្សាហកម្មយក្សជាច្រើន ដែលប្រកួតប្រជែងលើភាពលេចធ្លោរបស់ខ្លួនទាំងលើប្រភេទផលិតផល និងសេវាកម្មផ្សេងៗ។ ដៃគូប្រកួតប្រជែងចម្បង៣គឺ Samsung Electronics, Google និង Microsoft ដែលក្រុមហ៊ុននីមួយៗនាំមកនូវភាពខ្លាំងរៀងៗខ្លួនដែលនាំឲ្យខ្លួនក្លាយជាដៃគូប្រកួតប្រជែងចម្បងនឹងក្រុមហ៊ុន Apple។^{៧៦}

^{៧៦} <https://www.cheddarflow.com/blog/comprehensive-guide-to-apple-competitors-in-the-tech-market/> (ចូលមើលថ្ងៃទី

៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១០៥នាទីរសៀល)

២.៩.១. ដៃគូប្រកួតប្រជែងចម្បងក្រុមហ៊ុន Samsung Electronics

Samsung Electronics គឺជាដៃគូប្រកួតប្រជែងធំបំផុតរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ជាពិសេសនៅក្នុងទីផ្សារស្មាតហ្វូន ដែលការប្រកួតប្រជែងដែលត្រូវបានគេស្គាល់គឺរវាង iPhone របស់ Apple និងសេរី Galaxy របស់ Samsung។ ឧបករណ៍ Galaxy របស់ Samsung ជាពិសេសសេរី S និង Note ត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីប្រជែងដោយផ្ទាល់ជាមួយ iPhone របស់ Apple ដោយផ្តល់ជូននូវលក្ខណៈពិសេសកម្រិតខ្ពស់ ការរចនាពិសេស និងបច្ចេកវិទ្យាទំនើប។ ជាញឹកញយ Samsung ជំរុញការបង្កើតថ្មីក្នុងបច្ចេកវិទ្យាអេក្រង់ អាយុកាលថ្ម និងប្រព័ន្ធកាមេរ៉ា ឲ្យមានការប្រកួតប្រជែងខ្លាំងដែលជំរុញឱ្យក្រុមហ៊ុនទាំងពីរបង្កើននូវឧបករណ៍ស្មាតហ្វូនរបស់ពួកគេជាបន្តបន្ទាប់។ ជាងនេះទៅទៀត ផលប៉ះពាល់ដ៏ទូលំទូលាយរបស់ Samsung ដែលរួមបញ្ចូលផលិតផលជាច្រើនស្មាតហ្វូនលំដាប់ទាបរហូតដល់ស្មាតហ្វូនលំដាប់ខ្ពស់ អនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនអាចទាក់ទាញទស្សនិកជនទូទាំងពិភពលោក ដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាដៃគូប្រកួតប្រជែងដ៏ខ្លាំងក្លានៅក្នុងទីផ្សារនេះ។^{៧៧}

ក្រៅពីស្មាតហ្វូន Samsung ក៏ប្រកួតប្រជែងជាមួយ Apple ក្នុងប្រភេទផលិតផលផ្សេងៗទៀត រួមមានថេប្លេត ឧបករណ៍ដែលពាក់បាន និងឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះ។ ជាឧទាហរណ៍ សេរី Samsung Galaxy Tab គឺជាគូប្រជែងផ្ទាល់ជាមួយ iPad របស់ Apple ហើយសេរី Samsung Galaxy Watch បន្តឆ្ពោះទៅមុខជាមួយ Apple Watch ។ ភាពខ្លាំងរបស់ Samsung គឺស្ថិតនៅលើសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនក្នុងការរួមបញ្ចូលផលិតផលរបស់ខ្លួនទៅក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ដែលស្រដៀងទៅនឹងវិធីសាស្ត្ររបស់ Apple ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់អាចភ្ជាប់ និងធ្វើសមកាលកម្មលើឧបករណ៍របស់ពួកគេបានយ៉ាងរលូន។ លើសពីនេះទៅទៀត ទីតាំងរបស់ក្រុមហ៊ុន Samsung គឺជាកន្លែងផ្គត់ផ្គង់គ្រឿងបន្លាស់សំខាន់ៗដូចជាអេក្រង់ OLED និងបន្ទះឈីបអង្គចងចាំជាដើម មិនត្រឹមតែសម្រាប់ប្រើលើផលិតផលរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនផ្សេងទៀត (រួមទាំង Apple) ដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ពិសេសមួយនៅក្នុងឧស្សាហកម្មនេះ។^{៧៨}

^{៧៧}<https://www.forbes.com/sites/timbajarin/2021/08/12/why-apple-and-samsungs-device-competition-is-great-for-consumers/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង២:៥៥នាទីរសៀល)

^{៧៨}<https://thebrandhopper.com/2024/05/06/who-are-the-samsung-top-competitors-and-alternatives/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៣:២៥នាទីរសៀល)

(រូបភាពទី២.២៤៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Samsung)

២.៩.២. ដៃគូប្រកួតប្រជែងចម្បងក្រុមហ៊ុន Google

Google ក៏តំណាងឱ្យដៃគូប្រកួតប្រជែងដ៏សំខាន់មួយដែររបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ជាពិសេសនៅក្នុងវិស័យកម្មវិធី និងសេវាកម្ម។ ប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការ Android ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយ Google ផ្តល់ឥទ្ធិពលដល់ស្ថាពរជាច្រើននៅទូទាំងពិភពលោក ដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាគូប្រជែងដ៏សំខាន់ចំពោះ iOS របស់ Apple។ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីរបស់ Android បើកចំហដែលអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនផលិតផលផ្សេងៗជាច្រើនអាចទទួលយក និងប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធនេះទៅលើផលិតផលរបស់ខ្លួនក្នុងតម្លៃផ្សេងៗគ្នា។ ភាពបត់បែន និងការទទួលយកយ៉ាងទូលំទូលាយនេះផ្តល់ឱ្យ Google នូវចំណុចសំខាន់មួយទាក់ទងនឹងចំណែកទីផ្សារសកល។ លើសពីនេះទៅទៀត Play Store របស់ Google ប្រកួតប្រជែងដោយផ្ទាល់ជាមួយ App Store របស់ Apple ដោយផ្តល់ជូននូវកម្មវិធី និងសេវាកម្មរាប់លានដល់អ្នកប្រើប្រាស់ និងការបង្កើតប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីជីជីវិក (Digital Ecosystem) ស្របគ្នាដែលប្រជែងនឹង Apple ផ្ទាល់។^{៧៩}

^{៧៩}<https://techwithdom.com/blog/google-pixel-ecosystem-the-good-the-bad-and-the-apple/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៤:៤០នាទីរសៀល)

ការប្រកួតប្រជែងរបស់ Google និង Apple គឺលើសពីប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការទូរស័ព្ទ និងប្រព័ន្ធកម្មវិធីអេក្រង់ស៊ី។ ក្រុមហ៊ុនបានធ្វើការចូលទៅក្នុងផ្នែក Hardware ជាមួយនឹងស្ថាប័ន Pixel របស់ខ្លួនដែលត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីបង្ហាញពីប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការ Android ដែលល្អបំផុត និងប្រជែងដោយផ្ទាល់ជាមួយនឹង iPhone។ ក្រៅពីស្ថាប័ន Google មានឧបករណ៍ដូចជាផលិតផល Google Nest ផ្ទះឆ្លាតវៃ(Smart home products) ដែលប្រកួតប្រជែងជាមួយនឹង HomePod របស់ Apple និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីផ្ទះឆ្លាតវៃ(Smart home Ecosystem)។ សេវាកម្មរបស់ Google ដូចជា Google Assistant, Google Photos និង Google Drive ក៏ប្រកួតប្រជែងជាមួយកម្មវិធី Siri, iCloud និង Photos របស់ Appleផងដែរដោយបង្កើតការប្រកួតប្រជែងលើចំណុចផ្សេងៗជាច្រើននៅក្នុងការប្រើប្រាស់។^{៨០}

(រូបភាពទី២.២៥៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Google)

២.៩.៣. ដៃគូប្រកួតប្រជែងចម្បងក្រុមហ៊ុន Microsoft

Microsoft គឺជាដៃគូប្រកួតប្រជែងដ៏យូរអង្វែងមួយរបស់ Apple ចាប់តាំងពីសម័យដំបូងនៃកុំព្យូទ័រផ្ទាល់ខ្លួន (Personal Computing)។ ទិដ្ឋភាពដ៏ល្បីបំផុតនៃការប្រកួតប្រជែងនេះគឺរវាង macOS របស់ Apple និង Windows របស់ Microsoft។ ខណៈពេលដែល macOS ជាជម្រើសដ៏ពេញនិយមសម្រាប់អ្នកជំនាញច្នៃប្រឌិត និងអ្នកប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីរបស់ Apple នោះWindows នៅតែជាប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការដ៏លេចធ្លោនៅទូទាំងពិភពលោក ជាពិសេសក្នុងវិស័យសហគ្រាស។ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីរឹងដ៏ទូលំទូលាយរបស់ Microsoft រួមទាំងឈុតការិយាល័យ និងសេវាកម្ម Azure Cloud ក៏ប្រជែងដោយផ្ទាល់ជាមួយនឹង Apple ជាពិសេសនៅក្នុងវិស័យផលិតភាព និងអាជីវកម្ម។ ឧបករណ៍ Surface របស់ Microsoft រួមមានថេប្លេត កុំព្យូទ័រយួរដៃ និង all-in-one PCs ដែលត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីប្រជែងជាមួយ iPads និង MacBooks របស់ Apple។^{៨១}

^{៨០}<https://www.androidauthority.com/pixel-vs-iphone-3388298/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ០១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៦:៤៨នាទី ព្រឹក)

^{៨១}<https://www.thepcdoctor.com.au/the-tech-titans-unraveling-the-epic-rivalry-between-apple-and-microsoft> (ចូលមើលថ្ងៃទី ០២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៧:៤៦នាទីព្រឹក)

ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ក្រុមហ៊ុន Microsoft បានពង្រីកការប្រកួតប្រជែងរបស់ខ្លួនជាមួយ Apple ទៅក្នុងវិស័យថ្មីៗដូចជា Augmented Reality(AR) និងបញ្ញាសិប្បនិម្មិត (AI)។ HoloLens របស់ Microsoft ដែលជាឧបករណ៍បំពាក់លើក្បាល AR តំណាងឱ្យការជំរុញចូលទៅក្នុងវិស័យដែលកំពុងរីកចម្រើននៃការពិតចម្រុះ(Mixed Reality) ដែលជាតំបន់មួយដែល Apple កំពុងវិនិយោគយ៉ាងខ្លាំងទៅលើ ARKit របស់ខ្លួន និងវីនីសតា AR ផងដែរ។ លើសពីនេះ Microsoft ផ្ដោតលើ AI ជាពិសេសតាមរយៈសេវាកម្ម Azure AI របស់ខ្លួន និងការរួមបញ្ចូលទៅក្នុងផលិតផលដូចជា Office ប្រកួតប្រជែងជាមួយនឹង AI របស់ Apple មាននៅក្នុង Siri, macOS និង iOS កាន់តែខ្លាំង។ ការប្រកួតប្រជែងនេះកំពុងបង្កើតអនាគតនៃបច្ចេកវិទ្យាដែលត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃដោយក្រុមហ៊ុនទាំងពីរកំពុងប្រជែងគ្នាដើម្បីអាចឈានមុខគេក្នុងវិស័យច្នៃប្រឌិត ។^{៨២}

(រូបភាពទី២.២៦៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Microsoft)

២.១០. ដៃគូពាណិជ្ជកម្មសំខាន់ៗរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

ភាពជោគជ័យរបស់ Apple នៅក្នុងទីផ្សារពិភពលោក មិនមែនបានមកដោយសារតែផលិតផលច្នៃប្រឌិតរបស់ខ្លួនតែមួយមុខនោះទេ វាក៏មានរួមបញ្ចូលនូវការពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងទៅលើដៃគូសហការរបស់ខ្លួនជាមួយនឹងអ្នកសាងសង់កម្មសំខាន់ៗផ្សេងៗទៀតផងដែរ។ ភាពជាដៃគូទាំងនេះរួមមាន Foxconn, TSMC, និង Corning Incorporated ដែលបានផ្តល់ឱ្យ Apple នូវសេវាកម្មផលិតកម្ម សមាសធាតុ និងសម្ភារៈដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការផលិតផលិតផលរបស់ខ្លួន។^{៨៣}

^{៨២}<https://www.washingtonpost.com/technology/2024/05/20/microsoft-build-surface-ai-event-copilot/>

(ចូលមើលថ្ងៃទី ០២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៩:២៩នាទីព្រឹក)

^{៨៣}<https://www.theinformation.com/articles/inside-apples-eroding-partnership-with-foxconn>(ចូលមើលថ្ងៃទី ០២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១០:៣៥នាទីព្រឹក)

២.១០.១. ដៃគូពាណិជ្ជកម្មក្រុមហ៊ុន Foxconn

Foxconn ត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាក្រុមហ៊ុន Hon Hai Precision Industry Co., ដែលជាដៃគូផលិតចម្បងរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ដែលដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការប្រមូលផ្តុំផលិតផលភាគច្រើនរបស់ Apple រួមទាំង iPhone, iPad និង MacBook ។ សមត្ថភាពផលិតដ៏ធំរបស់ Foxconn អនុញ្ញាតឱ្យ Apple អាចផលិតឧបករណ៍របស់ខ្លួនក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំដែលអាចឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការខ្ពស់របស់អតិថិជន ជាមួយនឹងការត្រួតពិនិត្យគុណភាពយ៉ាងតឹងរឹង។ ទំនាក់ទំនងរវាង Apple និង Foxconn គឺមានភាពស៊ីមេទ្រី ដោយភាពជោគជ័យរបស់ Apple អាស្រ័យទៅលើសមត្ថភាពរបស់ Foxconn ក្នុងការចែកចាយផលិតផលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងស្តង់ដារច្បាស់លាស់ ខណៈពេលដែល Foxconn ពឹងផ្អែកខ្លាំងលើ Apple ដែលជាផ្នែកសំខាន់នៃប្រាក់ចំណូលរបស់ខ្លួន។ ភាពជាដៃគូបានដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបញ្ចេញសមត្ថភាពរបស់ Apple លើការបញ្ចេញផលិតផលទាន់ពេល និងជាមួយនឹងភាពជឿជាក់ដែលអតិថិជនបានរំពឹងទុក។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ភាពជាដៃគូក៏នៅតែអាចជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមផងដែរ ជាពិសេសទាក់ទងនឹងការអនុវត្តការងារនៅឆ្នេរចក្ររបស់ Foxconn ។ របាយការណ៍អំពីលក្ខខណ្ឌការងារមិនល្អ ម៉ោងច្រើន និងការសម្លាប់ខ្លួនរបស់កម្មករបានទាក់ទាញការរិះគន់ និងការពិនិត្យទៅលើក្រុមហ៊ុនទាំងពីរ។ ជាការឆ្លើយតប Apple និង Foxconn បានចាត់វិធានការកែលម្អលក្ខខណ្ឌការងារ ដូចជាការតម្កើងប្រាក់ឈ្នួល កាត់បន្ថយការថែមម៉ោង និងបង្កើនការត្រួតពិនិត្យ។ ទោះបីជាមានបញ្ហាទាំងនេះក៏ដោយ ភាពជាដៃគូនៅតែមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ Apple ដោយសារតែជំនាញ និងសមត្ថភាពរបស់ Foxconn គឺគ្មានអ្វីប្រៀបធៀបបានទេនៅក្នុងឧស្សាហកម្ម ដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាផ្នែកមួយដែលមិនអាចខ្វះបាននៃខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់របស់ Apple ។^{៨៤}

(រូបភាពទី២.២៧៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Foxconn)

^{៨៤} <https://manufacturingdigital.com/technology/manufacturing-profile-foxconn-apples-premier-production-partner/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ០២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១២:០៨នាទីថ្ងៃត្រង់)

២.១០.២. ដៃគូពាណិជ្ជកម្មក្រុមហ៊ុន TSMC

TSMC (Taiwan Semiconductor Manufacturing Company) គឺជាដៃគូសំខាន់មួយទៀតសម្រាប់ Apple ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការផលិតបន្ទះសៀគ្វីដែលរចនាតាមតម្រូវការដែលផ្តល់ថាមពលដល់ឧបករណ៍របស់ Apple។ TSMC គឺជារោងចក្រផលិត Semiconductor ឯករាជ្យដ៏ធំបំផុតរបស់ពិភពលោក ហើយវាផលិតបន្ទះឈីប A-series សម្រាប់ iPhones និង iPads ក៏ដូចជាបន្ទះឈីប M-series សម្រាប់ Macs។ បន្ទះសៀគ្វីទាំងនេះគឺជាស្នូលនៃឧបករណ៍របស់ Apple ដោយផ្តល់នូវដំណើរការ ប្រសិទ្ធភាព និងសមត្ថភាពដែលធ្វើឱ្យផលិតផលរបស់ Apple ឈានមុខគេបើប្រៀបធៀបទៅនឹងដៃគូប្រកួតប្រជែង។ ដំណើរការផលិតដ៏ទំនើបរបស់ TSMC ដូចជាបច្ចេកវិទ្យា ៥-nanometer និង ៣-nanometer នាពេលខាងមុខ អាចឱ្យ Apple ប្រើប្រាស់ផែនការនៃអ្វីដែលអាចធ្វើទៅបាននៅក្នុងកុំព្យូទ័រចល័ត និងកុំព្យូទ័រលើតុ។

ភាពជាដៃគូរវាង Apple និង TSMC គឺមានការសហការគ្នាយ៉ាងខ្លាំង ដោយ Apple តែងតែជាអ្នកដំបូងគេដែលទទួលយកបច្ចេកវិទ្យាចុងក្រោយបំផុតរបស់ TSMC ។ ទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធនេះអនុញ្ញាតឱ្យ Apple បន្តនាំមុខដៃគូប្រកួតប្រជែងរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងការអនុវត្ត និងប្រសិទ្ធភាពថាមពល ជាពិសេសនៅក្នុងផ្នែកនានាដូចជាប្រព័ន្ធដំណើរការចល័ត និងក្រាហ្វិក។ តួនាទីរបស់ TSMC គឺសំខាន់ណាស់ចំពោះយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ Apple ដែលការរំខានណាមួយនៅក្នុងភាពជាដៃគូនេះ ដូចជាភាពតានតឹងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ ឬបញ្ហាខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ អាចមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ Apple ក្នុងការបញ្ចេញផលិតផលថ្មី។ ដូចនេះ Apple បន្តវិនិយោគយ៉ាងច្រើនក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួនជាមួយ TSMC ដោយធានាថាវានៅតែជាដៃគូដ៏សំខាន់ក្នុងភាពជោគជ័យរយៈពេលវែងរបស់ខ្លួន។^{៤៥}

(រូបភាពទី២.២៨៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ TSMC)

^{៤៥}<https://semiconductor.substack.com/p/the-apple-tsmc-partnership>(ចូលមើលថ្ងៃទី ០២ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០២៤ ម៉ោង១:១៨ នាទីរសៀល)

២.១០.៣. ដៃគូពាណិជ្ជកម្មក្រុមហ៊ុន Corning Incorporated

Corning Incorporated គឺជាដៃគូដ៏សំខាន់សម្រាប់ Apple ជាពិសេសនៅក្នុងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រសម្ភារៈ។ Corning គឺជាអ្នកផលិតកញ្ចក់ Gorilla Glass ដែលជាកញ្ចក់ដែលប្រើក្នុងផលិតផលជាច្រើនរបស់ Apple រួមមាន iPhone, iPad និង Apple Watch ផងដែរ។ Gorilla Glass មានភាពល្បីល្បាញដោយសារភាពធន់ នឹងការធ្លាក់ និងភាពច្បាស់លាស់របស់វា ដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាធាតុផ្សំដ៏សំខាន់នៅក្នុងការចនាផលិតផលរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ។ ភាពជាដៃគូរវាង Apple និង Corning មានរយៈពេលយូរមកហើយ ដោយ Apple បានវិនិយោគជាង មួយពាន់លានដុល្លារក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍន៍របស់ Corning ដើម្បីបង្កើនលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់កញ្ចក់ និងធានាថាវាបំពេញតាមស្តង់ដារខ្ពស់ដែលទាមទារសម្រាប់ឧបករណ៍របស់ Apple ។

ការសហការគ្នានេះបាននាំឱ្យមានការអភិវឌ្ឍលើបច្ចេកវិទ្យាកញ្ចក់កម្រិតខ្ពស់សម្រាប់ក្រុមហ៊ុន Apple ដូចជា Ceramic Shield ដែលត្រូវបានប្រើលើ iPhone ១២ ។ Ceramic Shield គឺជាប្រភេទកញ្ចក់-សេរ៉ាមិក តែមួយគត់ដែលផ្តល់នូវភាពធន់ដែលធន់នឹងការធ្លាក់បានកាន់តែច្រើន។ ការច្នៃប្រឌិតរបស់ Corning ដើរតួនាទី យ៉ាងសំខាន់ក្នុងការរក្សាកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple សម្រាប់ឧបករណ៍គុណភាពខ្ពស់ ដែលរួមបញ្ចូលគ្នានូវ ភាពទាក់ទាញនៃសោភ័ណភាពជាមួយនឹងភាពធន់។ នៅពេលដែល Apple បន្តច្នៃប្រឌិតជាមួយនឹងការចនា ផលិតផលថ្មីៗ តួនាទីរបស់ Corning ជាដៃគូសម្ភារៈនៅតែសំខាន់ ដោយធានាថាផលិតផលរបស់ Apple មិន ត្រឹមតែមើលទៅល្អប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងអាចទប់ទល់នឹងភាពតឹងតែងនៃការប្រើប្រាស់ប្រចាំថ្ងៃផងដែរ។^{៨៦}

(រូបភាពទី២.២៩៖ រូបទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ Corning)

^{៨៦}<https://www.apple.com/newsroom/2021/05/apple-awards-corning-45-million-from-its-advanced-manufacturing-fund/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ០៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៩:០៤នាទីថ្ងៃព្រឹក)

ជំពូកទី ៣

ដំណើរការបិទបញ្ចប់

គណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន

APPLE

ជំពូកទី ៣

ដំណើរការវិទ្យាសាស្ត្រគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន APPLE

៣.១. ប្រភេទប្រតិបត្តិការមានឥទ្ធិពលលើការកត់ត្រាគណនេយ្យ

ប្រព័ន្ធគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីចាប់យក និងរាយការណ៍យ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ននូវប្រតិបត្តិការជាច្រើនដែលជះឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងដល់របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន។ ក្នុងនាមជាក្រុមហ៊ុនដ៏មានតម្លៃបំផុតមួយរបស់ពិភពលោក សុខភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ Apple អាស្រ័យទៅលើការកត់ត្រា និងការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការទាំងនេះបានត្រឹមត្រូវ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីទំហំប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុន ដែលអាចឈានទៅដល់សកលលោក និងគំរូអាជីវកម្មចម្រុះ (Diversified Business Model)។ ប្រភេទប្រតិបត្តិការសំខាន់ៗដែលប៉ះពាល់ដល់គណនីរបស់ Apple រួមានប្រតិបត្តិការចំណូល ប្រតិបត្តិការចំណាយ និងការទូទាត់ពន្ធ។ ប្រភេទនីមួយៗទាំងនេះដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការរៀបចំលទ្ធផលហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន ដោយជះឥទ្ធិពលលើអ្វីៗគ្រប់យ៉ាងចាប់ពីប្រាក់ចំណេញ និងលំហូរសាច់ប្រាក់ រហូតដល់កាតព្វកិច្ចពន្ធ និងការយល់ឃើញរបស់វិនិយោគិន។

លក្ខណៈចម្រុះនៃសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់ Apple រាប់ចាប់ពីការលក់ផលិតផលហាត់វ៉ែរ (Hardware) ដូចជា iPhones និង MacBooks ដល់ការផ្តល់សេវាកម្មឌីជីថលដូចជា Apple Music និង iCloud ដែលទាមទារប្រព័ន្ធគណនេយ្យដ៏ទំនើបដែលមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការដ៏ស្មុគស្មាញនេះអាចឆ្លងកាត់ប្រភពចំណូល និងប្រភពចំណាយជាច្រើន។ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក៏ត្រូវតែគោរពតាមស្តង់ដារគណនេយ្យផ្សេងៗ រួមទាំងគោលការណ៍គណនេយ្យដែលទទួលស្គាល់ជាទូទៅ (GAAP) នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ដែលកំណត់ពីរបៀបដែលប្រតិបត្តិការត្រូវបានទទួលស្គាល់ និងរាយការណ៍។ ការកត់ត្រាឲ្យបានត្រឹមត្រូវ និងទាន់ពេលវេលានៃប្រតិបត្តិការទាំងនេះ គឺចាំបាច់សម្រាប់ការធានានូវតម្លាភាព ការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ និងការរក្សាទុកចិត្តពីភាគីពាក់ព័ន្ធចំពោះសុចរិតភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន។^{៨៧}

៣.១.១. ប្រតិបត្តិការចំណូល (Revenue Transaction)

ប្រតិបត្តិការប្រាក់ចំណូល គឺជាសរសៃឈាមជីវិតនៃដំណើរការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីប្រាក់ចំណូលដែលបានមកពីការលក់ផលិតផលប្រព័ន្ធគណនេយ្យ និងសេវាកម្មចម្រុះរបស់ក្រុមហ៊ុន។ ក្នុងនាមជាក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាដែលមានអតិថិជននៅលើសកលជាមួយដ្ឋាន លំហូរប្រាក់ចំណូលរបស់

^{៨៧}https://www.apple.com/newsroom/pdfs/fy2023-q4/FY23_Q4_Consolidated_Financial_Statements.pdf (ចូលមើលថ្ងៃទី ០៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៨:៣០នាទីព្រឹក)

Apple មានភាពទូលំទូលាយ និងចម្រុះ ដោយរួមបញ្ចូលអ្វីៗគ្រប់យ៉ាងចាប់ពីគ្រឿងអេឡិចត្រូនិកដូចជា iPhones និង MacBooks រហូតដល់មាតិកាឌីជីថល (Digital Content) និងសេវាកម្មដែលជាវតាមរយៈ App Store ជាដើម។ ការកត់ត្រា និងការវាយការណ៍ត្រឹមត្រូវនៃប្រតិបត្តិការទាំងនេះគឺមានសារៈសំខាន់ក្នុងការធានាថារាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពពិត និងយុត្តិធម៌លើសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់ក្រុមហ៊ុន។

នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ ក្រុមហ៊ុន Apple បានបន្តឃើញកំណើនប្រាក់ចំណូលយ៉ាងច្រើន ដែលទទួលបានពីការលក់នូវផលិតផលស្នូលរបស់ខ្លួន និងផ្នែកសេវាកម្ម។ ប្រាក់ចំណូលដែលទទួលបានពីប្រតិបត្តិការទាំងនេះត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ នៅពេលដែលការគ្រប់គ្រងទំនិញ ឬសេវាកម្មត្រូវបានផ្ទេរទៅឱ្យអតិថិជនដោយអនុលោមតាម GAAP ។ វិធីសាស្ត្រនេះធានាថាប្រាក់ចំណូលត្រូវបានកត់ត្រានៅក្នុងកំឡុងការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យដែលសមស្រប ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីពេលវេលានៃអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចដែលហូរមកក្នុងក្រុមហ៊ុន។ តារាងខាងក្រោមផ្តល់នូវការវិភាគលម្អិតនៃប្រភពចំណូលសំខាន់ៗរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ ដោយបង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃប្រភេទនីមួយៗនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុទាំងមូលរបស់ក្រុមហ៊ុន។

Products and Services Performance in Year **2023** (dollars in millions)

iPhone	\$ 200,583
Mac	29,357
iPad	28,300
Wearables, Home and Accessories	39,845
Services	85,200
Total Net Sales	\$ 383,285

(តារាងទី៣.១៖ ប្រតិបត្តិការចំណូលរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣)

ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ ប្រាក់ចំណូលសរុបរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple បានឈានដល់ប្រមាណ ៣៨៣ ពាន់លានដុល្លារ ដែលបង្ហាញពីការរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់នៃចរន្តប្រាក់ចំណូលនីមួយៗចំពោះភាពជោគជ័យផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន។ iPhone ដែលជាផលិតផលកំពូលរបស់ Apple នៅតែជាអ្នកបង្កើតប្រាក់ចំណូលច្រើនជាងគេដោយបានរួមចំណែកប្រហែល ២០០ ពាន់លានដុល្លារ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ផ្នែកសេវាកម្មរួមមាន App Store, Apple Music និង iCloud បាននាំយកមកនូវទឹកប្រាក់ប្រមាណ ៨៥ ពាន់លានដុល្លារ ដែលបង្ហាញពីការផ្លាស់ប្តូរយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនឆ្ពោះទៅរកការធ្វើពិធីកម្មមូលដ្ឋានប្រាក់ចំណូលរបស់ខ្លួនឱ្យលើសពីការលក់ផ្នែកហាត់វែរ។ ផ្នែកគ្រឿងដែលអាចពាក់បាន និងគ្រឿងបន្លាស់ ដែលរួមមានផលិតផលពេញនិយមដូចជា Apple Watch និង AirPods ក៏ឃើញមានការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំងផងដែរ ដោយបង្កើតបានប្រហែល ៣៩ ពាន់លាន

ដុល្លារ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីតម្រូវការអ្នកប្រើប្រាស់សម្រាប់បច្ចេកវិទ្យាច្នៃប្រឌិត និងទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក។ ប្រាក់ចំណូលនីមួយៗទាំងនេះសុទ្ធតែដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការរក្សាស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ Apple និងគាំទ្រការវិនិយោគដែលកំពុងបន្តរបស់ខ្លួនក្នុងការច្នៃប្រឌិត និងការពង្រីកទីផ្សារ។^{៨៨}

៣.១.២. ប្រតិបត្តិការចំណាយ (Expense Transaction)

ប្រតិបត្តិការចំណាយ គឺជាទិដ្ឋភាពជាមូលដ្ឋាននៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីលំហូរចេញនៃធនធានដែលត្រូវការដើម្បីទ្រទ្រង់ប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុន ជំរុញការបង្កើតថ្មី និងរក្សាជំហរប្រកួតប្រជែងរបស់ខ្លួននៅក្នុងទីផ្សារពិភពលោក។ ប្រតិបត្តិការទាំងនេះរួមបញ្ចូលការចំណាយយ៉ាងទូលំទូលាយចាប់ពីការផលិត និងការដឹកជញ្ជូន រហូតដល់ការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍន៍(R&D) ទីផ្សារ និងការចំណាយរដ្ឋបាល។ សម្រាប់ក្រុមហ៊ុនដែលមានទំហំធំ និងមានភាពស្មុគស្មាញដូចជាក្រុមហ៊ុន Apple ការកត់ត្រា និងចាត់ថ្នាក់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវនៃការចំណាយទាំងនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងការចំណាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ការវិភាគប្រាក់ចំណេញ និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

នៅឆ្នាំ ២០២៣ ការចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple គឺមានសារៈសំខាន់ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីទំហំប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន និងការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការរក្សាភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់ខ្លួននៅក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យា។ រចនាសម្ព័ន្ធតម្លៃរបស់ក្រុមហ៊ុនរួមមានការវិនិយោគយ៉ាងច្រើននៅក្នុង R&D ដែលមានបំណងជំរុញការច្នៃប្រឌិតជាបន្តបន្ទាប់ដែលវាជាចំណុចកណ្តាលនៃអត្តសញ្ញាណម៉ាកយីហោ និងភាពជោគជ័យនៃទីផ្សាររបស់ក្រុមហ៊ុន Apple។ លើសពីនេះ តម្លៃនៃទំនិញដែលបានលក់ (COGS) តំណាងឲ្យផ្នែកសំខាន់នៃការចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ដោយរួមបញ្ចូលការចំណាយផ្ទាល់ដែលទាក់ទងនឹងការផលិតផលិតផលជាច្រើនប្រភេទចាប់ពីវត្ថុធាតុដើមរហូតដល់ដំណើរការផលិត។ តារាងខាងក្រោមផ្តល់នូវការវិភាគលម្អិតនៃប្រភេទការចំណាយសំខាន់ៗរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២៣ ដោយបង្ហាញពីការបែងចែកធនធានជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនដើម្បីគាំទ្រដល់គោលដៅអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន។^{៨៩}

^{៨៨}<https://www.apple.com/newsroom/2023/11/apple-reports-fourth-quarter-results/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ០៦ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០២៤ ម៉ោង ១០:០០នាទីព្រឹក)

^{៨៩}<https://www.forrester.com/blogs/apple-sales-and-profits-analysis-for-fy-2023-top-10-insights/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ០៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១០:១៥នាទីព្រឹក)

Expense Category of Apple 2023 (dollars in millions)

Cost of Goods sold (COGS)	
Products	\$ 189,282
Services	24,855
Operating Expenses	
Research and Development (R&D)	29,915
Selling, General, and Administrative (SG&A)	24,932
Total Expenses	\$ 268,984

(តារាងទី៣.២៖ ប្រតិបត្តិការចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣)

ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ ការចំណាយសរុបរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple មានចំនួនប្រហែល ២៦៩ ពាន់លានដុល្លារ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីធនធានហិរញ្ញវត្ថុសំខាន់ៗដែលត្រូវការដើម្បីទ្រទ្រង់ប្រតិបត្តិការជាសកលរបស់ក្រុមហ៊ុន និងគាំទ្រគំនិតផ្តួចផ្តើមយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ខ្លួន។ ការចំណាយលើទំនិញដែលបានលក់ (COGS) សរុបប្រហែល ២១៤ ពាន់លានដុល្លារ គឺជាការចំណាយដ៏ធំបំផុតដែលទាក់ទងនឹងការផលិតផលដែលមានគុណភាពខ្ពស់របស់ Apple និងរក្សាខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ការចំណាយលើការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ (R&D) មានចំនួនប្រហែល ២៩ ពាន់លានដុល្លារ ដែលបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ Apple ចំពោះការច្នៃប្រឌិត និងការវិនិយោគជាបន្តបន្ទាប់របស់ខ្លួនក្នុងការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យា និងផលិតផលថ្មីៗ។ ការលក់ទូទៅ និងចំណាយរដ្ឋបាល (SG&A) ដែលរាប់បញ្ចូលទាំងការចំណាយលើទីផ្សារ ការលក់ និងរដ្ឋបាល មានចំនួនសរុបប្រហែល ២៤ ពាន់លានដុល្លារ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការរក្សាវត្តមានម៉ាកយីហោរ និងការគ្រប់គ្រងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រតិបត្តិការដ៏ទូលំទូលាយរបស់ខ្លួន។ ការចំណាយទាំងនេះត្រូវបានគ្រប់គ្រងយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្នដើម្បីធានាថា Apple អាចរក្សាបាននូវប្រាក់ចំណេញរបស់ខ្លួន ខណៈពេលដែលនៅតែបន្តវិនិយោគលើផ្នែកសំខាន់ៗសម្រាប់ភាពជោគជ័យរយៈពេលវែងរបស់ខ្លួន។^{៩០}

៣.១.៣. ការបង់ពន្ធ

ការបង់ពន្ធ គឺជាធាតុសំខាន់នៃយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីកាតព្វកិច្ចរបស់ក្រុមហ៊ុនចំពោះរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗនៅទូទាំងពិភពលោក។ ក្នុងនាមជាសាជីវកម្មពហុជាតិដ៏ធំមួយ Apple មានប្រតិបត្តិការនៅក្នុងប្រទេសជាច្រើន ដែលនីមួយៗមានបទប្បញ្ញត្តិពន្ធជ្រាល្មើខ្លួន។ ការគ្រប់គ្រងកាតព្វកិច្ចទាំងនេះតម្រូវឲ្យ Apple ធ្វើផែនការពន្ធដ៏ស្មុគស្មាញដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពបំណុលពន្ធ

^{៩០}<https://www.statista.com/statistics/273006/apple-expenses-for-research-and-development/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ០៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៧:៣៧នាទីព្រឹក)

របស់ក្រុមហ៊ុន ខណៈពេលដែលធានាបាននូវការអនុលោមតាមច្បាប់ក្នុងស្រុក និងច្បាប់អន្តរជាតិ។ ផ្នែកនេះ នឹងនិយាយអំពីប្រភេទពន្ធសំខាន់ៗដែល Apple ទទួលខុសត្រូវដោយបញ្ជាក់ពីភាពស្មុគស្មាញ និងសារៈ សំខាន់នៃប្រភេទនីមួយៗ។^{៩១}

៣.១.៣.១. ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសាជីវកម្ម (Corporate Income Tax)

- ពន្ធសាជីវកម្មសហព័ន្ធ(សហរដ្ឋអាមេរិក)៖
 - Apple បង់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសាជីវកម្មសហព័ន្ធលើប្រាក់ចំណេញទូទាំងពិភពលោករបស់ ខ្លួនទៅឱ្យរដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិក។ ច្បាប់កាត់បន្ថយពន្ធឆ្នាំ ២០១៧ បានទម្លាក់អត្រាពន្ធ សាជីវកម្មសហព័ន្ធរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកពី ៣៥% ទៅ ២១%។^{៩២}
- ពន្ធសាជីវកម្មរដ្ឋ៖
 - បន្ថែមពីលើពន្ធសហព័ន្ធ Apple បង់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសាជីវកម្មរបស់រដ្ឋនៅក្នុងរដ្ឋនីមួយៗ ដែលខ្លួនមានប្រតិបត្តិការ ជាធម្មតាអត្រាពន្ធចាប់ពី០%ដល់១២%។ ឧទាហរណ៍ដូចជា រដ្ឋកាលី ហ្វ័រញ៉ាជាកន្លែងដែល Apple មានទីស្នាក់ការកណ្តាល នៅទីនោះគឺជាប្រាក់ចំណូលសាជីវកម្មរដ្ឋ ៨.១%។ អត្រាពន្ធរដ្ឋប្រែប្រួល ហើយរដ្ឋខ្លះមិនមានពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសាជីវកម្មទេ។^{៩៣}
- ពន្ធសាជីវកម្មអន្តរជាតិ៖
 - Apple បង់ពន្ធប្រាក់ចំណូលសាជីវកម្មលើប្រាក់ចំណេញដែលទទួលបានទៅតាមច្បាប់នៅក្នុង ប្រទេសនីមួយៗ។ តម្លៃអត្រាខុសគ្នាទៅតាមប្រទេស៖
 - ប្រទេសអៀរឡង់៖ ១២.៥% លើប្រាក់ចំណូលនៃការផ្ទេរដូរ។
 - ប្រទេសបារាំង៖ ២៥% (អត្រា ២០២៣ សម្រាប់ក្រុមហ៊ុនធំៗ)។
 - ប្រទេសអាស្រ៊ីម៉ង់៖ ប្រហែល ៣០% (រួមបញ្ចូលគ្នារវាងអត្រាសហព័ន្ធ និងក្នុងស្រុក)។^{៩៤}

^{៩១}<https://www.accelingo.com/apples-global-strategy/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ០៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៩:៤៥នាទីព្រឹក)

^{៩២}<https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/1/text> (ចូលមើលថ្ងៃទី ០៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១១:១៨ នាទីថ្ងៃត្រង់)

^{៩៣}https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_earnings/2023/q4/filing/_10-K-Q4-2023-As-Filed.pdf(ចូលមើលថ្ងៃទី ០៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង២:១១នាទីរសៀល)

^{៩៤}<https://taxfoundation.org/data/all/global/corporate-tax-rates-by-country-2022/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ០៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៧:១៥នាទីយប់)

❖ រូបមន្តសម្រាប់ការគណនាពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសាជីវកម្ម^{៩៥}

$$\text{ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសាជីវកម្ម} = \text{ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ} \times \text{អត្រាពន្ធសាជីវកម្ម}$$

ឧទាហរណ៍ផ្អែកលើទិន្នន័យឆ្នាំ២០២៣៖

- ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ = ១១៤.៥៥ ពាន់លានដុល្លារ
- អត្រាពន្ធសាជីវកម្ម(សហរដ្ឋអាមេរិក) = ២១%
- ⇒ ១១៤.៥៥ ពាន់លានដុល្លារ x ២១% = ២៤.០៦ ពាន់លានដុល្លារ

៣.១.៣.២. ពន្ធកាត់ទុក (Withholding Tax)

• ភាគលាភ៖

- នៅពេលដែល Apple បង់ភាគលាភទៅម្ចាស់ភាគហ៊ុនបរទេស វាអាចតម្រូវឱ្យកាត់ទុក ១% នៃការទូទាត់ភាគលាភជាពន្ធ ដែលបន្ទាប់មកត្រូវបញ្ជូនទៅអាជ្ញាធរពន្ធនៃប្រទេសម្ចាស់ភាគហ៊ុន។ អត្រាពន្ធកាត់ទុកអាចរងផលប៉ះពាល់ដោយសន្ធិសញ្ញាពន្ធរវាងប្រទេសនានា។

• សួយសារ និងការប្រាក់៖

- ប្រសិនបើ Apple ផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់ខ្លួន ឬទទួលបានចំណាប់អារម្មណ៍ពីការវិនិយោគនៅបរទេស ការទូទាត់អាចនឹងត្រូវបង់ពន្ធកាត់ទុកនៅក្នុងប្រទេសដែលការទូទាត់ត្រូវបានធ្វើឡើង។ ជាទូទៅអត្រាពន្ធសម្រាប់ការប្រាក់គឺ ០% ទៅ ៣០% អាស្រ័យទៅតាមប្រទេស។

❖ រូបមន្តសម្រាប់ការគណនាលើពន្ធកាត់ទុក^{៩៦}

$$\text{ពន្ធកាត់ទុក} = \text{ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលទូទាត់} \times \text{អត្រាពន្ធកាត់ទុក}$$

ឧទាហរណ៍ផ្អែកលើទិន្នន័យឆ្នាំ២០២៣៖

- ភាគលាភដែលបង់រួច = ២៥ ពាន់លានដុល្លារ
- មធ្យមអត្រាពន្ធកាត់ទុក = ១៥% (ប្រែប្រួលតាមយុត្តាធិការ)
- ⇒ ២៥ ពាន់លានដុល្លារ x ១៥% = ៣.៧៥ ពាន់លានដុល្លារ

^{៩៥}<https://taxfoundation.org/data/all/global/corporate-tax-rates-by-country-2022/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ០៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៩:៣៥នាទីយប់)

^{៩៦}<https://www.investopedia.com/terms/w/withholdingtax.asp>(ចូលមើលថ្ងៃទី ០៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១០:៤០នាទីព្រឹក)

៣.១.៣.៣. ពន្ធលើការលក់ និងការប្រើប្រាស់ (Sales and Use Tax)

- ពន្ធលើការលក់ (សហរដ្ឋអាមេរិក)៖
 - អត្រាពន្ធលើការលក់ប្រែប្រួលតាមរដ្ឋ និងតំបន់ ជាធម្មតាមានអត្រាចាប់ពី ០% ទៅ ១០%។ Apple ប្រមូលពន្ធនេះនៅពេលលក់ផលិតផលអ្វីមួយ ហើយផ្ញើទៅរដ្ឋ ឬរដ្ឋាភិបាលក្នុងតំបន់។
 - ពន្ធលើការប្រើប្រាស់
 - ក្នុងករណីដែលក្រុមហ៊ុន Apple មិនប្រមូលពន្ធលើការលក់ ដូចជាការទិញតាមអ៊ីនធឺណិតដែលបានដឹកជញ្ជូនទៅកាន់រដ្ឋដោយគ្មានវត្តមានរបស់ Apple អ្នកប្រើប្រាស់អាចនឹងត្រូវតម្រូវឱ្យបង់ពន្ធលើការប្រើប្រាស់ ទោះបីជាការអនុលោមតាមច្បាប់ភាគច្រើនមានកម្រិតទាបក៏ដោយ។ វាស្រដៀងគ្នាទៅនឹងពន្ធលើការលក់ ប៉ុន្តែអនុវត្តចំពោះទំនិញ ឬសេវាកម្មដែលបានទិញនៅក្រៅរដ្ឋ ប៉ុន្តែបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងនោះ។ ជាទូទៅតម្លៃគឺដូចគ្នានឹងពន្ធលើការលក់។
- ❖ រូបមន្តសម្រាប់ការគណនាពន្ធលើការលក់ និងការប្រើប្រាស់^{៩៧}

$$\text{ពន្ធលើការលក់ និងការប្រើប្រាស់} = \text{តម្លៃលក់} \times \text{អត្រាពន្ធលើការលក់}$$

ឧទាហរណ៍ផ្អែកលើទិន្នន័យឆ្នាំ២០២៣៖

- នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ប្រាក់ចំណូលពីការលក់ = ១៦៩.៦៥ ពាន់លានដុល្លារ
 - មធ្យមអត្រាពន្ធនៃការលក់សហរដ្ឋអាមេរិក = ៧%
- ⇒ ១៦៩.៦៥ ពាន់លានដុល្លារ x ៧% = ១១.៨៨ ពាន់លានដុល្លារ

៣.១.៣.៤. ពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម ឬ អាករលើតម្លៃបន្ថែម (VAT)

- ការលក់អន្តរជាតិ៖
 - នៅក្នុងសហភាពអឺរ៉ុប និងប្រទេសជាច្រើនទៀត Apple ប្រមូលពន្ធលើតម្លៃបន្ថែមលើផលិតផល និងសេវាកម្មដែលបានលក់ ហើយផ្ញើទៅរដ្ឋាភិបាលរៀងៗខ្លួន។ អត្រាពន្ធលើតម្លៃបន្ថែមប្រែប្រួលតាមប្រទេស។ ជាឧទាហរណ៍ នៅចក្រភពអង់គ្លេស Apple បន្ថែម VAT ២០% ទៅនឹងតម្លៃផលិតផលរបស់ខ្លួន។

^{៩៧}<https://taxfoundation.org/data/all/state/2024-sales-taxes/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ០៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៨:០០នាទីយប់)

- សេវាកម្មឌីជីថល៖
 - Apple ក៏ប្រមូលពន្ធលើតម្លៃបន្ថែមលើសេវាកម្មឌីជីថលដូចជាការទិញកម្មវិធី ការងារ និងមាតិកាឌីជីថលដែលលក់តាមរយៈ App Store ជាដើម។
- ❖ រូបមន្តសម្រាប់ការគណនាពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម ឬ អាករលើតម្លៃបន្ថែម^{៩៨}

$$\text{ពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម ឬ អាករលើតម្លៃបន្ថែម} = \text{តម្លៃលក់} \times \text{អត្រាពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម}$$

ឧទាហរណ៍ផ្អែកលើទិន្នន័យឆ្នាំ២០២៣៖

- នៅអឺរ៉ុប ប្រាក់ចំណូលពីការលក់ = ១១២ ពាន់លានដុល្លារ (ការប៉ាន់ប្រមាណ)
 - មធ្យមអត្រាពន្ធនៃការលក់អឺរ៉ុប = ២០%
- $\implies 112 \text{ ពាន់លានដុល្លារ} \times 20\% = 22.4 \text{ ពាន់លានដុល្លារ}$

៣.១.៣.៥. ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ (Property Tax)

- Apple កាន់កាប់អចលនទ្រព្យមួយចំនួនធំ រួមទាំងទីស្នាក់ការកណ្តាលសាងសង់កម្មវិធីរបស់ខ្លួន (Apple Park in Cupertino, California) ហាងលក់វាយ មជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ និងកន្លែងផ្សេងៗទៀត។ ពន្ធលើអចលនទ្រព្យត្រូវបានវាយតម្លៃដោយរដ្ឋាភិបាលក្នុងតំបន់ដោយផ្អែកលើតម្លៃនៃអចលនទ្រព្យនិងត្រូវបានប្រើដើម្បីផ្តល់មូលនិធិដល់សេវាកម្មក្នុងស្រុកដូចជាសាលារៀន និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាដើម។ អត្រាពន្ធលើអចលនទ្រព្យជាធម្មតាមានប្រហែលពី ១% ទៅ ១.៥% នៃតម្លៃអចលនទ្រព្យដែលបានវាយតម្លៃក្នុងមួយឆ្នាំ។
- ❖ រូបមន្តសម្រាប់ការគណនាពន្ធលើអចលនទ្រព្យ^{៩៩}

$$\text{ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ} = \text{តម្លៃទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានវាយតម្លៃ} \times \text{អត្រាពន្ធអចលនទ្រព្យ}$$

ឧទាហរណ៍ផ្អែកលើទិន្នន័យឆ្នាំ២០២៣៖

- តម្លៃទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានវាយតម្លៃ = ១០ ពាន់លានដុល្លារ (ការប៉ាន់ប្រមាណ)
 - អត្រាពន្ធអចលនទ្រព្យជាមធ្យម = ១.២%
- $\implies 10 \text{ ពាន់លានដុល្លារ} \times 1.2\% = 120 \text{ លានដុល្លារ}$

^{៩៨}<https://www.investopedia.com/terms/v/valueaddedtax.asp> (ចូលមើលថ្ងៃទី ០៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១០:៣០នាទីយប់)

^{៩៩}<https://www.taxpolicycenter.org/briefing-book/how-do-state-and-local-property-taxes-work> (ចូលមើលថ្ងៃទី ០៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១២:២១នាទីយប់)

៣.១.៣.៦. ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សរ៍ (Payroll Taxes)

- ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សរ៍របស់សហរដ្ឋអាមេរិក៖
 - សន្តិសុខសង្គម៖ Apple បង់ ៦.២% នៃប្រាក់បៀវត្សរ៍របស់និយោជិតម្នាក់ៗរហូតដល់កម្រិតប្រាក់ឈ្នួល (\$១៦០,២០០ សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២៣)។
 - Medicare៖ Apple បង់ ១.៤៥%នៃប្រាក់បៀវត្សរ៍របស់បុគ្គលិកម្នាក់ៗ ដោយមិនកំណត់លើប្រាក់ឈ្នួល។
 - ការធានារ៉ាប់រងគ្មានការងារធ្វើ៖ អត្រាប្រែប្រួលទៅតាមរដ្ឋ។ ឧទាហរណ៍ នៅរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា Apple បង់រហូតដល់ ៦.២% លើប្រាក់ឈ្នួល ៧,០០០ដុល្លារដំបូង។
- ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សរ៍អន្តរជាតិ៖
 - ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សរ៍ប្រែប្រួលទៅតាមប្រទេស ដែលជាញឹកញយមានការរួមចំណែកធានារ៉ាប់រងសង្គម ការធានារ៉ាប់រងសុខភាព និងការរួមចំណែកសោធននិវត្តន៍។
- ❖ រូបមន្តសម្រាប់ការគណនាពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សរ៍^{១០០}

$$\text{ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សរ៍} = \text{ប្រាក់ឈ្នួលបុគ្គលិក} \times \text{អត្រាពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សរ៍}$$

ឧទាហរណ៍ផ្អែកលើទិន្នន័យឆ្នាំ២០២៣៖

- ប្រាក់ឈ្នួលសរុបត្រូវបានបង់ = ២៥ ពាន់លានដុល្លារ
- អត្រាពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សរ៍បុគ្គលិក (សហរដ្ឋអាមេរិក) = ៧.៦៥%
- ⇒ ២៥ ពាន់លានដុល្លារ x ៧.៦៥% = ១.៩១ ពាន់លានដុល្លារ

៣.១.៣.៧. ពន្ធគយ (Excise Tax)

- ផលិតផលឯកទេស៖
 - Apple អាចនឹងជាប់ពន្ធលើផលិតផល ឬសេវាកម្មជាក់លាក់ ដូចជាពន្ធលើបរិស្ថានលើសំណល់អេឡិចត្រូនិក ឬពន្ធគយលើទូរគមនាគមន៍ អាស្រ័យលើយុត្តាធិការ។ អត្រាពន្ធប្រែប្រួលយ៉ាងទូលំទូលាយអាស្រ័យលើផលិតផល និងប្រទេស។ ជាឧទាហរណ៍ នៅសហរដ្ឋអាមេរិកមានពន្ធគយលើសេវាទូរគមនាគមន៍មួយចំនួន ដែលអាចមានប្រហែល ៣%។

^{១០០}<https://taxfoundation.org/state-and-local-tax-rates/>(ចូលមើលថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៦:៣០នាទីព្រឹក)

- ការអនុលោមតាមបរិស្ថាន៖
 - នៅក្នុងតំបន់មួយចំនួន ពន្ធត្រូវបានកំណត់ដើម្បីលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវផ្នែកបរិស្ថាន ដូចជាពន្ធលើការដុតបំបាត់ស្លាស្ទិក ឬកាកសំណល់អេឡិចត្រូនិច។

❖ រូបមន្តសម្រាប់ការគណនាពន្ធគយ

$$\text{ពន្ធគយ} = \text{បរិមាណឬតម្លៃនៃទំនិញ} \times \text{អត្រាពន្ធអាករ}$$

ឧទាហរណ៍ផ្នែកលើទិន្នន័យឆ្នាំ ២០២៣៖

- ប្រាក់ចំណូលពីការលក់ឧបករណ៍នៅសហរដ្ឋអាមេរិក = ១០០ ពាន់លានដុល្លារ
 - អត្រាពន្ធអាករ = ២%
- $$\implies ១០០ \text{ ពាន់លានដុល្លារ} \times ២\% = ២ \text{ ពាន់លានដុល្លារ}$$

៣.១.៣.៨. កាតព្វកិច្ចគយ (Customs Duties)

- ពន្ធនាំចូល៖
 - Apple អាចនឹងជាប់ពន្ធលើផលិតផល ឬសេវាកម្មជាក់លាក់ ដូចជាពន្ធលើបរិស្ថានលើសំណល់អេឡិចត្រូនិច ឬពន្ធអាករលើទូរគមនាគមន៍អាស្រ័យលើយុទ្ធសាស្ត្រការ។ អត្រាពន្ធប្រែប្រួលអាស្រ័យលើការចាត់ថ្នាក់របស់ផលិតផល។ ជាឧទាហរណ៍ គ្រឿងអេឡិចត្រូនិចដែលនាំចូលមកសហរដ្ឋអាមេរិកអាចនឹងត្រូវបង់ពន្ធពី ០% ទៅ ៥%។

❖ រូបមន្តសម្រាប់ការគណនាកាតព្វកិច្ចគយ^{១០១}

$$\text{កាតព្វកិច្ចគយ} = \text{តម្លៃផ្ទាល់ខ្លួននៃការនាំចូល} \times \text{អត្រាពន្ធ}$$

ឧទាហរណ៍ផ្នែកលើទិន្នន័យឆ្នាំ២០២៣៖

- តម្លៃផ្ទាល់ខ្លួននៃទំនិញនាំចូល = ៨០ ពាន់លានដុល្លារ
 - អត្រាពន្ធជាមធ្យម = ៥%
- $$\implies ៨០ \text{ ពាន់លានដុល្លារ} \times ៥\% = ៤ \text{ ពាន់លានដុល្លារ}$$

^{១០១}<https://www.investopedia.com/terms/c/customs-duty.asp>(ចូលមើលថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១១:៤៨នាទីព្រឹក)

៣.១.៣.៩. ពន្ធសេវាកម្មឌីជីថល (DST)

- ការបង់ពន្ធគោលដៅ៖
 - ប្រទេសមួយចំនួនដូចជាប្រទេសបារាំងបានណែនាំពន្ធសេវាកម្មឌីជីថល ដែលកំណត់គោលដៅជាក់លាក់នៃប្រាក់ចំណូលដែលបង្កើតដោយសេវាកម្មឌីជីថល ដែលផ្តល់ដោយក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានដូចជា Apple ជាដើម។ ពន្ធទាំងនេះជាធម្មតាជាភាគរយនៃប្រាក់ចំណូលដែលបង្កើតពីអ្នកប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រទេសបង់ពន្ធ។
- ❖ រូបមន្តសម្រាប់ការគណនាពន្ធសេវាកម្មឌីជីថល^{១០២}

$$\text{ពន្ធសេវាកម្មឌីជីថល} = \text{ប្រាក់ចំណូលពីសេវាកម្មឌីជីថល} \times \text{អត្រា DST}$$

ឧទាហរណ៍ផ្អែកលើទិន្នន័យឆ្នាំ២០២៣៖

- ប្រាក់ចំណូលពីសេវាកម្មឌីជីថល = ៥០ ពាន់លានដុល្លារ
 - អត្រា DST = ២%
- ⇒ ៥០ ពាន់លានដុល្លារ x ២% = ១ ពាន់លានដុល្លារ

៣.១.៣.១០. ឥណទានពន្ធ R&D

- ឥណទានពន្ធ R&D៖
 - ប្រទេសជាច្រើន រួមទាំងសហរដ្ឋអាមេរិក ផ្តល់ឥណទានពន្ធ ឬការកាត់បន្ថយសម្រាប់សកម្មភាពស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍។ Apple វិនិយោគយ៉ាងច្រើននៅក្នុង R&D ហើយឥណទានទាំងនេះអាចកាត់បន្ថយការទទួលខុសត្រូវពន្ធទាំងមូលរបស់វា។ ជាឧទាហរណ៍ សហរដ្ឋអាមេរិកផ្តល់ឥណទានពន្ធ R&D សហព័ន្ធដែល Apple អាចប្រើដើម្បីទូទាត់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលរបស់ខ្លួន។
- ❖ រូបមន្តសម្រាប់ការគណនាឥណទានពន្ធ R&D^{១០៣}

$$\text{ឥណទានពន្ធ} = \text{ការចំណាយលើ R\&D ដែលមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់} \times \text{អត្រាឥណទាន R\&D}$$

^{១០២}<https://pro.bloombergtax.com/insights/international-tax/understanding-digital-services-taxes-the-oecd/> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៥:០២ល្ងាច)

^{១០៣}<https://www.acenaconsulting.com/blog/rd-tax-credit-calculation-what-to-know-about-irs-form-6765> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៨:៣៧យប់)

ឧទាហរណ៍ផ្នែកលើទិន្នន័យឆ្នាំ២០២៣៖

- ប្រាក់ចំណូល R&D = ២៧ ពាន់លានដុល្លារ
- អត្រាឥណទាន R&D = ២០%

$$\implies 27 \text{ ពាន់លានដុល្លារ} \times 20\% = 5.4 \text{ ពាន់លានដុល្លារ (ឥណទាន)}$$

៣.១.៣.១១. ពន្ធចំណូលចុងក្រោយក្នុងករណីវិលត្រឡប់ (Repatriation Tax)

- ការធ្វើពន្ធចំណូលចុងក្រោយក្នុងករណីវិលត្រឡប់នៃប្រាក់ចំណេញនៅបរទេស៖
 - ក្រោមច្បាប់កាត់បន្ថយពន្ធ និងការងារឆ្នាំ ២០១៧ របស់សហរដ្ឋអាមេរិក ក្រុមហ៊ុនដូចជា Apple ត្រូវបានគេតម្រូវឱ្យបង់ពន្ធតែមួយដងលើប្រាក់ចំណេញដែលធ្វើឡើងនៅក្រៅប្រទេស គឺនៅពេលនាំយកត្រឡប់ទៅសហរដ្ឋអាមេរិកវិញ នេះជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទូលំទូលាយដើម្បីលើកទឹកចិត្តក្រុមហ៊ុនឱ្យធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ប្រាក់ចំណូលពីបរទេស។
- ❖ រូបមន្តសម្រាប់ការគណនាពន្ធចំណូលចុងក្រោយក្នុងករណីវិលត្រឡប់^{១០៤}

$$\text{ពន្ធចំណូលចុងក្រោយក្នុងករណីវិលត្រឡប់} = \text{ប្រាក់ចំណូលពន្យានៅបរទេស} \times \text{អត្រាពន្ធលើការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍}$$

ឧទាហរណ៍ផ្នែកលើទិន្នន័យឆ្នាំ២០២៣៖

- ប្រាក់ចំណូលពន្យានៅបរទេស = ៧០ ពាន់លានដុល្លារ
- អត្រាពន្ធលើការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ = ១៥.៥%

$$\implies 70 \text{ ពាន់លានដុល្លារ} \times 15.5\% = 10.85 \text{ ពាន់លានដុល្លារ}$$

៣.២. ប្លង់គណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន

ប្លង់គណនេយ្យ (Chart of Accounts) គឺជាប្រព័ន្ធគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្តល់នូវការចុះបញ្ជីយ៉ាងទូលំទូលាយនៃគណនីទាំងអស់ដែលប្រើប្រាស់ដោយអង្គភាពដើម្បីកត់ត្រាប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន។ វាបម្រើជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ប្រព័ន្ធគណនេយ្យរបស់អង្គភាព ហើយត្រូវបានប្រើដើម្បីរៀបចំ និងចាត់ថ្នាក់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុតាមវិធីស្តង់ដារ ហើយមានការបែងចែកតាមក្រុមរបស់វានីមួយៗ មាន ៥ ក្រុម ដូចជា ទ្រព្យសកម្ម បំណុល មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ ចំណូល និងចំណាយ។ ប្លង់គណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple មិនបានបង្ហាញជាសាធារណៈទេ ប៉ុន្តែក្រុមហ៊ុន Apple ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគណនេយ្យរបស់ SAP។

^{១០៤}<https://www.inc.com/carrie-mckeegan/tax-repatriation-what-multinational-business-owners-need-to-know.html>(ចូលមើលថ្ងៃទី ១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១១:២០នាទីព្រឹក)

ខាងក្រោមនេះជាប្លង់គណនេយ្យដែលផ្អែកតាមប្រព័ន្ធនេះ៖^{១០៥}

Assets៖

- 1000 - Cash and cash equivalents
- 1100 - Short-term marketable securities
- 1200 - Accounts receivable, net
- 1300 - Inventories
- 1400 - Vendor non-trade receivables
- 1500 - Prepaid expenses and other current assets
- 1600 - Long-term marketable securities
- 1700 - Property, plant and equipment, net
- 1800 - Goodwill
- 1810 - Acquired intangible assets, net
- 1900 - Deferred tax assets
- 1950 - Other non-current assets

Liabilities៖

- 2000 - Accounts payable
- 2100 - Accrued expenses
- 2200 - Deferred revenue
- 2300 - Short-term debt
- 2400 - Long-term debt
- 2500 - Other non-current liabilities

Equity៖

- 3000 - Common stock
- 3100 - Additional paid-in capital
- 3200 - Retained earnings

^{១០៥} <https://community.sap.com/t5/enterprise-resource-planning-blogs-by-members/the-chart-of-accounts-concept-sap-design-r-3-to-s-4hana/ba-p/13450190> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១២:៣៥នាទីថ្ងៃត្រង់)

- 3300 - Accumulated other comprehensive income/(loss)

Revenue៖

- 4000 - Net sales
- 4010 - iPhone
- 4020 - Mac
- 4030 - iPad
- 4040 - Wearables, Home and Accessories
- 4050 - Services

Expenses៖

- 5000 - Cost of sales
- 6000 - Research and development
- 6500 - Selling, general and administrative
- 7000 - Other income/(expense), net
- 8000 - Provision for income taxes

៣.៣. នីតិវិធីនៃការកត់ត្រាគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple**៣.៣.១. ការវិភាគប្រតិបត្តិការ**

ក្រោយពីបានទទួលបានព័ត៌មានព្រឹត្តិការណ៍ពី ប្រតិបត្តិការសព្វគ្រប់អស់ហើយ គណនេយ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ផ្ទៀងផ្ទាត់ និង វិភាគប្រតិបត្តិការទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យការបិទបញ្ជីគណនេយ្យមានប្រសិទ្ធភាព។ ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រើប្រាស់សូហ្វវែរ SAP ក្នុងការគ្រប់គ្រងនូវហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេ ហេតុដូច្នេះការវិភាគប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុនមិនសូវជាមានភាពស្មុគស្មាញខ្លាំងនោះទេ។ ខាងក្រោមយើងខ្ញុំនឹងរៀបរាប់ដំណាក់កាលនៃការវិភាគប្រតិបត្តិការនិង សូមលើកយកប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដែលកើតមាននៅក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ មកធ្វើការវិភាគដូចខាងក្រោម៖ ^{១០៦}

^{១០៦} https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_earnings/2023/q4/filing/_10-K-Q4-2023-As-Filed.pdf (ចូលមើលថ្ងៃទី

១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១៖៥០នាទីរសៀល)

❖ ដំណាក់កាលនៃការវិភាគប្រតិបត្តិការ៖

• ការចាប់យកទិន្នន័យ៖

- សមាហរណកម្ម៖ SAP រួមបញ្ចូលទិន្នន័យពីប្រភពផ្សេងៗដូចជាការលក់ លទ្ធកម្ម និងប្រព័ន្ធសារពើភ័ណ្ឌ។ ជាឧទាហរណ៍ នៅពេលដែល Apple លក់ iPhone មួយ គឺនឹងមានព័ត៌មានលម្អិតនៃប្រតិបត្តិការ (តម្លៃលក់ ថ្លៃដើម ពន្ធ) ត្រូវបានចាប់យកទិន្នន័យនៅក្នុងពេលជាក់ស្តែង តាមរយៈសមាហរណកម្មរបស់ SAP។

• ការចាត់ចំណាត់ថ្នាក់៖

- ការកំណត់អត្តសញ្ញាណគណនី៖ SAP កំណត់ដោយស្វ័យប្រវត្តិនូវគណនីពាក់ព័ន្ធដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយប្រតិបត្តិការ។ ជាឧទាហរណ៍ ក្នុងការលក់ គណនីដូចជាសាច់ប្រាក់ (Cash) ចំណូលពីការលក់ (Sales Revenue) និងថ្លៃដើមទំនិញលក់ចេញ (COGS) ត្រូវបានកំណត់។

• ការចុះប្រតិបត្តិការដោយស្វ័យប្រវត្តិ៖

- ការកំណត់ឥណពន្ធ និងឥណទាន៖ SAP ប្រើម៉ូឌុល Ledger ទូទៅរបស់ខ្លួនដើម្បីអនុវត្តគោលការណ៍គណនេយ្យទ្វេភាគី (Double-entry Accounting Principles)។ នៅក្នុងប្រតិបត្តិការលក់ វាឥណពន្ធ គណនីសាច់ប្រាក់(Cash) និងឥណទាន គណនីចំណូលពីការលក់(Sales Revenue)។

• ដំណើរការទៅតាមពេលវេលាជាក់ស្តែង៖

- អាប៊ុនដេកតាម៖ ប្រតិបត្តិការត្រូវបានកត់ត្រាភ្លាមៗទៅក្នុងប្រព័ន្ធ ដោយធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុរបស់ Apple ដោយមិនចាំបាច់ធ្វើដោយដៃ។ នេះធានាថាទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុតែងតែមានបច្ចុប្បន្នភាព និងត្រឹមត្រូវដែលអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងរាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុបានកាន់តែលឿន។

• ការផ្ទៀងផ្ទាត់ជាលើកដំបូង៖

- ការត្រួតពិនិត្យលើអនុលោមភាព៖ ប្រព័ន្ធរបស់ SAP ពិនិត្យមើលប្រតិបត្តិការសម្រាប់ការអនុលោមតាមស្តង់ដារគណនេយ្យដែលពាក់ព័ន្ធ និងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង មុនពេលបន្តទៅជំហានបន្ទាប់នៅក្នុងឧបគណនេយ្យ។

ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍ដែល Apple វិភាគប្រតិបត្តិការដោយប្រើប្រព័ន្ធ SAP ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣៖

❖ **ឧទាហរណ៍ទី ១៖** ការទូទាត់របស់អ្នកលក់សម្រាប់វត្ថុធាតុដើម (Vendor Payment for Raw Materials)

ប្រតិបត្តិការ៖ Apple ទិញវត្ថុធាតុដើមដែលមានតម្លៃ ២ លានដុល្លារពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់គោលបំណងផលិត។
ការវិភាគ៖

- ជំហានទី ១៖ ការចាប់យកទិន្នន័យ៖ ការបញ្ជាទិញ និងការទទួលសម្ភារៈជាបន្តបន្ទាប់ត្រូវបានកត់នៅក្នុង SAP នៅពេលសម្ភារៈមកដល់។
- ជំហានទី ២៖ ការចាត់ចំណាត់ថ្នាក់៖ SAP កំណត់គណនីដែលពាក់ព័ន្ធដូចជា Inventory (Asset) និង Accounts Payable (Liability)។
- ជំហានទី ៣៖ ការចុះដោយស្វ័យប្រវត្តិ៖

Debit: Inventory	\$2,000,000	
Credit: Account payable		\$2,000,000

- ជំហានទី ៤៖ ដំណើរការក្នុងពេលជាក់ស្តែង៖ SAP ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ និងគណនីដែលត្រូវបង់ (Account payable)។
- ជំហានទី ៥៖ ការផ្ទៀងផ្ទាត់ដំបូង៖ SAP ពិនិត្យមើលការអនុលោមតាមគោលការណ៍ផ្ទៃក្នុង និងស្តង់ដារខាងក្រៅ មុនពេលដំណើរការបន្ថែមទៀត។

❖ **ឧទាហរណ៍ទី ២៖** ការចំណាយលើប្រាក់បៀវត្ស (Payroll expenses)

ប្រតិបត្តិការ៖ ក្រុមហ៊ុន Apple ដំណើរការបញ្ជីប្រាក់បៀវត្សសម្រាប់បុគ្គលិករបស់ខ្លួនដែលមានចំនួន ១៥ លានដុល្លារ។

ការវិភាគ៖

- ជំហានទី ១៖ ការចាប់យកទិន្នន័យ៖ ទិន្នន័យប្រាក់បៀវត្ស រួមទាំងប្រាក់ឈ្នួលសរុប ពន្ធ និងការកាត់កង ត្រូវបានចាប់យកដោយ SAP ពីម៉ូឌុលធនធានមនុស្ស។
- ជំហានទី ២៖ ការចាត់ចំណាត់ថ្នាក់៖ SAP ចាត់ថ្នាក់គណនីដូចជាការចំណាយលើប្រាក់ខែ ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សដែលត្រូវបង់ និងសាច់ប្រាក់។
- ជំហានទី ៣៖ ការចុះដោយស្វ័យប្រវត្តិ៖

Debit: Salaries Expense	\$15,000,000	
Credit: Cash		\$10,000,000
Credit: Payroll tax payable		\$5,000,000

- ជំហានទី ៤៖ ដំណើរការក្នុងពេលជាក់ស្តែង៖ SAP ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មគណនីដែលពាក់ព័ន្ធភ្លាមៗ ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងពីការទូទាត់ប្រាក់បៀវត្សរ៍។
- ជំហានទី ៥៖ ការផ្ទៀងផ្ទាត់ដំបូង៖ SAP ធានាថាការគណនាប្រាក់បៀវត្សរ៍មានភាពត្រឹមត្រូវ និងអនុលោមតាមគោលការណ៍។

❖ **ឧទាហរណ៍ទី ៣៖** ការលក់ MacBooks (Sales of MacBooks)

ប្រតិបត្តិការ៖ Apple លក់ MacBook ចំនួន ៥,០០០គ្រឿងក្នុងតម្លៃ ១,២០០ដុល្លារក្នុងមួយគ្រឿង។

ការវិភាគ៖

- ជំហានទី ១៖ ការចាប់យកទិន្នន័យ៖ ប្រតិបត្តិការត្រូវបានកត់ត្រាតាមរយៈ SAP ដោយចាប់យកប្រាក់ចំណូលពីការលក់ និងការចំណាយដែលពាក់ព័ន្ធ។
- ជំហានទី ២៖ ចំណាត់ថ្នាក់៖ SAP កំណត់គណនីចំណូលពីការលក់ (Sales Revenue) និងថ្លៃដើមទំនិញលក់ចេញ (COGS)។
- ជំហានទី ៣៖ ការចុះដោយស្វ័យប្រវត្តិ៖

Debit: Account Receivable \$6,000,000

Credit: Sales Revenue \$6,000,000

Debit: COGS \$3,000,000

Credit: Inventory \$3,000,000

- ជំហានទី ៤៖ ដំណើរការក្នុងពេលជាក់ស្តែង៖ SAP ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មបញ្ជីរាយនាមទូទៅភ្លាមៗ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីប្រតិបត្តិការទាំងនេះ។
- ជំហានទី ៥៖ ការផ្ទៀងផ្ទាត់លើកដំបូង៖ SAP ធ្វើការត្រួតពិនិត្យការអនុលោមតាមច្បាប់ ដើម្បីធានាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវ។

៣.៣.២. ការកត់ត្រាប្រតិបត្តិការចូលក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ

ការកត់ត្រាប្រតិបត្តិការចូលក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ គឺជាជំហានបន្ទាប់ពីការវិភាគប្រតិបត្តិការក្នុងខួបគណនេយ្យ ដើម្បីបិទបញ្ជីគណនេយ្យបាន។ SAP អនុញ្ញាតឱ្យកត់ត្រាធាតុចូលទៅក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិការ ក្រុមហ៊ុនប្រតិបត្តិការរបស់ Apple អាចបង្កើតការបញ្ចូលទិន្នន័យប្រតិបត្តិការដោយដែលសម្រាប់ប្រតិបត្តិការផ្សេងៗ ដូចជាការកែតម្រូវការបន្ថែម និងការកែតម្រូវជាដើម។ SAP អាចធ្វើស្វ័យប្រវត្តិកម្មធាតុទិន្នន័យប្រតិបត្តិការដែលកើតឡើងដែលដូចជា

ប្រាក់បញ្ញើប្រចាំខែសម្រាប់ការចំណាយដូចជាការជួល ឬប្រាក់ខែ ដោយធានាថារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ Apple មានភាពត្រឹមត្រូវ និងទាន់សម័យ។

ការចុះទិន្នន័យវត្តមានចំនួនប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣របស់ក្រុមហ៊ុន Apple^{១០៧}

General Journal			
Date	Account Title and Explanation	Debit	Credit
Dec 31, 2022	Accounts Receivable Revenue (Revenue from Q1 2023 sales)	\$ 117,154 million	\$ 117,154 million
Apr 01, 2023	Accounts Receivable Revenue (Revenue from Q2 2023 sales)	\$ 94,836 million	\$ 94,836 million
May 04, 2023	Treasury Stock Cash (Stock repurchase authorization up to \$90B)	\$ 90,000 million	\$ 90,000 million
May 18, 2023	Retained Earnings Cash (Dividend payment (\$0.24 per share))	\$ 3,744 million	\$ 3,744 million
Jul 01, 2023	Accounts Receivable Revenue (Revenue from Q3 2023 sales)	\$ 81,797million	\$ 81,797 million
Sep 30, 2023	Depreciation Expense Accumulated Depreciation (Depreciation & amortization for FY 2023)	\$ 11,519 million	\$ 11,519 million
Sep 30, 2023	Cash Notes Payable (Issuance of commercial paper)	\$ 5,985 million	\$ 5,985 million
Sep 30, 2023	Note Payable Cash (Repayment of term debt)	\$ 2,984 million	\$ 2,984 million
Sep 30, 2023	Income Tax Expense Income Tax Payable (Income tax expense)	\$ 15,675 million	\$ 15,675 million

(តារាងទី៣.៣៖ ប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដែលបានកត់ចូលទិន្នន័យវត្តមានរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ២០២៣)

^{១០៧}https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_earnings/2023/q4/filing/_10-K-Q4-2023-As-Filed.pdf(ចូលមើលថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៣:៥៥នាទីរសៀល)

- ការទទួលស្គាល់ប្រាក់ចំណូល៖ ប្រាក់ចំណូលប្រចាំត្រីមាស គឺផ្អែកលើរបាយការណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន សម្រាប់ត្រីមាសទី១ ទី២ និង ទី៣ នៃឆ្នាំ២០២៣។
- ការទិញស្តុកយកមកវិញ៖ ដែលបានប្រកាសនៅថ្ងៃទី ៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០២៣ ពីការទិញស្តុកត្រឡប់ មកវិញដល់ទៅ ៩០ពាន់លានដុល្លារ។
- ការទូទាត់ភាគលាភ៖ បង់នៅថ្ងៃទី១៨ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២៣ ក្នុងតម្លៃ ០.២៤ ដុល្លារក្នុង ១ហ៊ុន។
- រំលស់ និងការបង់រំលស់៖ គណនាប្រចាំឆ្នាំដែលបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី ៣០ កញ្ញា ឆ្នាំ២០២៣។
- ការបោះផ្សាយ និងការសងបំណុល៖ ត្រូវបានចាត់ចែងពេញមួយឆ្នាំដូចបានរាយការណ៍ខាងលើ។

៣.៣.៣. ការចុះប្រតិបត្តិការចូលក្នុងសៀវភៅ

បន្ទាប់ពីកត់ត្រាប្រតិបត្តិការចូលក្នុងទិន្នន័យប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការ តមកទៀតគឺត្រូវចុះប្រតិបត្តិការចូលទៅក្នុង សៀវភៅធំ។ នៅក្នុងប្រព័ន្ធ SAP ដែលក្រុមហ៊ុន Apple ប្រើប្រាស់ ជំហាននេះគឺនឹងមានការចុះប្រតិបត្តិការ ដោយស្វ័យប្រវត្តិ និងដោយតាមពេលវេលាដែលជាក់លាក់ មានន័យថាប្រតិបត្តិការនឹងមានបច្ចុប្បន្នភាពភ្លាមៗ មកជាមួយនឹងគណនីដែលត្រូវគ្នានៅក្នុងសៀវភៅធំ។ ការចុះនេះគឺទាក់ទងនឹងការផ្លាស់ប្តូរប្រតិបត្តិការពីទិន្នន័យ ប្រព័ន្ធទៅគណនីរៀងៗខ្លួននៅក្នុងសៀវភៅធំ។

សៀវភៅធំនៅក្នុង SAP ត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាមួយនឹងសមតុល្យថ្មីសម្រាប់គណនីដែលរងផលប៉ះពាល់នីមួយៗ។ នេះធានាថារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឆ្លងបញ្ចាំងពីព័ត៌មានបច្ចុប្បន្នបំផុត។ ខាងក្រោមនេះគឺជាការ ចុះប្រតិបត្តិការចូលក្នុងទិន្នន័យប្រព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ ផ្អែកទៅលើទិន្នន័យដែលរកបាន៖

Cash (GL Account: 101000)						
Posting Date	Doc Date	Doc No.	Description	Debit	Credit	Balance
May 04, 2023	May 04, 2023	1000001	Treasury Stock (Stock Repurchase)	-	\$90,000 million	\$90,000 million
May 18 ,2023	May 18 ,2023	1000002	Retained Earnings (Dividend Payment)	-	\$93,744 million	\$93,744 million
Sep 30, 2023	Sep 30, 2023	1000003	Notes Payable (Issuance of Commercial Paper)	\$5,985 million	-	\$5,985 million
Sep 30, 2023	Sep 30, 2023	1000004	Note Payable (Repayment of Term Debt)	-	\$2,984 million	\$2,984 million

Account Receivable (GL Account: 1100000)						
Posting Date	Doc Date	Doc No.	Description	Debit	Credit	Balance
Dec 31, 2022	Dec 31, 2022	1000001	Revenue (Q1 2023 Sales)	\$117,154 million	-	\$117,154 million
Apr 01, 2023	Apr 01, 2023	1000002	Revenue (Q2 2023 Sales)	\$94,836 million	-	\$211,990 million
Jul 01, 2023	Jul 01, 2023	1000003	Revenue (Q3 2023 Sales)	\$81,797 million	-	\$293,787 million
Notes Payable (GL Account: 300000)						
Posting Date	Doc Date	Doc No.	Description	Debit	Credit	Balance
Sep 30, 2023	Sep 30, 2023	1000006	Cash (Issuance of Commercial Paper)	-	\$5,985 million	\$5,985 million
Sep 30, 2023	Sep 30, 2023	1000007	Cash (Repayment of Term Debt)	\$2,984 million	-	\$2,984 million
Treasury Stock (GL Account: 300000)						
Posting Date	Doc Date	Doc No.	Description	Debit	Credit	Balance
May 04, 2023	May 04, 2023	1000004	Cash (Stock Repurchase auth.)	\$90,000 million	-	\$90,000 million
Revenue (GL Account: 400000)						
Posting Date	Doc Date	Doc No.	Description	Debit	Credit	Balance
Dec 31, 2022	Dec 31, 2022	1000001	Account Receivable (Q1 2023 Sales)	\$117,154 million	-	\$117,154 million
Apr 01, 2023	Apr 01, 2023	1000002	Account Receivable (Q2 2023 Sales)	\$94,836 million	-	\$94,836 million
Jul 01, 2023	Jul 01, 2023	1000003	Account Receivable (Q3 2023 Sales)	\$81,797 million	-	\$81,797 million

(តារាងទី៣.៤៖ ប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដែលបានកត់ចូលសៀវភៅធនបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣)

- ❖ ចំណាំសម្រាប់លេខរបស់គណនី(Account Number)និងលេខរបស់ឯកសារ(Document Number) ដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងខាងលើគ្រាន់តែជាឧទាហរណ៍ផ្នែកទៅតាមទម្រង់SAP។^{១០៨}

៣.៣.៤. ការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បង

បន្ទាប់ពីចុះប្រតិបត្តិការចូលទៅក្នុងសៀវភៅធំរួចរាល់ហើយ ជំហានបន្ទាប់គឺការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បង។ Apple ប្រើប្រាស់ម៉ូឌុលគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ (FI) របស់ SAP ដើម្បីរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងរបស់ខ្លួនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដោយធ្វើឲ្យស្វ័យប្រតិបត្តិការនៃការប្រមូល និងការបង្រួបបង្រួមទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុពីគ្រប់ប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុន។ ប្រព័ន្ធនេះគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការនៅក្នុងទិន្នន័យប្រតិបត្តិ និង ធ្វើការកែតម្រូវដោយធានានូវភាពត្រឹមត្រូវ និងការអនុលោមតាមស្តង់ដារហិរញ្ញវត្ថុដូចជា GAAP និង IFRS ជាដើម។ សមត្ថភាពជាច្រើនរបស់ SAP អនុញ្ញាតឲ្យ Apple គ្រប់គ្រងការបំប្លែងរូបិយប័ណ្ណបានយ៉ាងរលូន ដែលធ្វើឲ្យការរាយការណ៍ដ៏រឹងមាំរបស់វាគាំទ្រដំណើរការការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ។ ការដែលប្រើ SAP វាបានជួយសម្រួលការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងរបស់ Apple ដោយធានាថាទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងត្រឹមត្រូវតាមពេលវេលាជាក់ស្តែង និងត្រៀមខ្លួនរួចរាល់សម្រាប់សវនកម្ម និងការត្រួតពិនិត្យបទប្បញ្ញត្តិ។

ខាងក្រោមនេះគឺជាការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ ផ្អែកទៅលើទិន្នន័យដែលរកបាន៖

Account No.	Account Description	Debit (\$ million)	Credit (\$ million)
101000	Cash	8,969	
110000	Accounts Receivable	293,787	
200000	Notes Payable		8,969
210000	Income Tax Payable		15,675
300000	Retained Earnings		3,744
320000	Treasury Stock	90,000	
400000	Revenues		293,787
500000	Depreciation Expense	11,519	
500000	Income Tax Expense	15,675	
600000	Accumulated Depreciation		11,519

(តារាងទី៣.៥៖ប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដែលបានរៀបចំចូលតារាងតុល្យការសាកល្បងរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣)

^{១០៨} https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_earnings/2023/q4/filing/_10-K-Q4-2023-As-Filed.pdf (ចូលមើលថ្ងៃទី

១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៩:២២នាទីព្រឹក)

- ❖ ចំណាំ^{១០៩}៖ សម្រាប់លេខរបស់គណនី (Account Number) និងលេខរបស់ឯកសារ (Document Number) ដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងខាងលើគ្រាន់តែជាឧទាហរណ៍ផ្អែកទៅតាមទម្រង់ SAP។

៣.៣.៥. ការកត់ត្រាកែតម្រូវ

ការកត់ត្រាកែតម្រូវ គឺជាជំហានបន្ទាប់ពីការរៀបចំតុល្យការសាកល្បង។ ការកត់ត្រាកែតម្រូវសម្រាប់ Apple ដោយប្រើ SAP General Ledger ពាក់ព័ន្ធនឹងការកែតម្រូវចុងបញ្ចប់នៃអំឡុងពេល ដូចជាសម្រាប់ការចំណាយបង្គរ ការរំលស់ និងប្រាក់ចំណូលពន្យារពេល។ លក្ខណៈពិសេសរបស់ SAP អនុញ្ញាតឱ្យ Apple រក្សាដានសវនកម្មលម្អិត និងភ្ជាប់ធាតុទៅគណនីជាក់លាក់សម្រាប់តម្លាភាព និងការវាយការណ៍។

ខាងក្រោមជាការកត់ត្រាកែតម្រូវរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ផ្អែកទៅលើទិន្នន័យដែលរកបាន^{១១០}៖

Date	Account	Debit (\$ million)	Credit (\$ million)	Description/Explanation
Sep 30, 2023	Depreciation Expense	11,519		To record depreciation for the period
	Accumulated Depreciation		11,519	
Sep 30, 2023	Prepaid Expenses (e.g Insurance)	xx		To adjust prepaid expenses that have been used
	Expense (e.g Insurance)		xx	
Sep 30, 2023	Accrued Revenue (e.g Interest Income)	xx		To record revenue earned but not yet received
	Revenue		xx	
Sep 30, 2023	Expense (e.g Salaries/Wages Expense)	xx		To record expenses incurred but not yet paid
	Accounts Payable (or Accrued Expenses)		xx	
Sep 30, 2023	Unearned Revenue	xx		To recognize earned revenue from advance payments
	Revenue		xx	

(តារាងទី៣.៦ ៖ ប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដែលបានធ្វើការកត់ត្រាកែតម្រូវរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣)

^{១០៩} <https://investor.apple.com/sec-filings/sec-filings-details/default.aspx?FilingId=17028298> (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០២៥ ម៉ោង ១១:៣៥នាទីព្រឹក)

^{១១០} https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_earnings/2023/q4/filing/_10-K-Q4-2023-As-Filed.pdf (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១:៥៨នាទីរសៀល)

❖ ចំណាំ៖ xx គឺជាទិន្នន័យដែលមិនត្រូវបានបង្ហាញជាសាធារណៈ។

៣.៣.៦. ការរៀបចំតារាងតុល្យការក្រោយពេលកែតម្រូវ

ជំហានបន្ទាប់ពីការកត់ត្រាកែតម្រូវគឺ ការរៀបចំតារាងតុល្យការក្រោយពេលកែតម្រូវ។ តារាងតុល្យការក្រោយពេលកែតម្រូវសម្រាប់ Apple ដោយប្រើប្រព័ន្ធ SAP នឹងរួមបញ្ចូលគណនីហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនទាំងអស់បន្ទាប់ពីការកែតម្រូវប្រតិបត្តិការត្រូវបានធ្វើឡើង។ ដំណើរការនេះធានាថាប្រាក់ចំណូល និងការចំណាយត្រូវបានរាយការណ៍យ៉ាងត្រឹមត្រូវ។ នៅក្នុង SAP សមតុល្យការសាកល្បងដែលបានកែសម្រួលនឹងត្រូវបានបង្កើតតាមរយៈម៉ូឌុល សៀវភៅធំ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីសមតុល្យគណនីត្រឹមត្រូវសម្រាប់ទ្រព្យសកម្ម បំណុល មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ ប្រាក់ចំណូល និងការចំណាយ។ តារាងតុល្យការក្រោយពេលកែតម្រូវធានាថារាល់ប្រតិបត្តិការទាំងអស់ត្រូវបានកត់ត្រាយ៉ាងត្រឹមត្រូវមុនពេលរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដោយផ្តល់នូវការត្រួតពិនិត្យចុងក្រោយសម្រាប់ភាពខុសគ្នា ឬកំហុសនៅក្នុងកំណត់ត្រាហិរញ្ញវត្ថុរបស់ Apple។ ខាងក្រោមជាការរៀបចំតារាងតុល្យការក្រោយពេលកែតម្រូវរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ២០២៣ ផ្អែកទៅលើទិន្នន័យដែលរកបាន^{១១១}៖

Account No.	Account Description	Debit(\$ million)	Credit(\$ million)
100000	Cash	8,969	
110000	Accounts Receivable	293,787	
120000	Prepaid Expenses	xx	
200000	Notes Payable		8,969
210000	Incoming Tax Payable		15,675
220000	Accounts Payable		xx
230000	Unearned Revenue		xx
300000	Retained Earnings		3,744
320000	Treasury Stock	90,000	
400000	Revenue		293,787
410000	Accrued Revenue		xx
500000	Depreciation Expense	11,519	
510000	Income Tax Expense	15,675	
520000	Accrued Expenses (e.g., Salaries)	xx	
530000	Prepaid Expenses (e.g., Insurance expenses)	xx	
150000	Accumulated Depreciation		11,519

(តារាងទី៣.៧៖ ប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដែលរៀបចំចូលក្នុងតារាងតុល្យការក្រោយពេលកែតម្រូវក្រុមហ៊ុន Apple ឆ្នាំ២០២៣)

❖ ចំណាំ៖ xx គឺជាទិន្នន័យដែលមិនបង្ហាញជាសាធារណៈ។

^{១១១} https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_earnings/2023/q4/filing/_10-K-Q4-2023-As-Filed.pdf (ចូលមើល

ថ្ងៃទី ១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៩:០៩នាទីយប់)

៣.៣.៧. ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

ជំហានបន្ទាប់មុននឹងឈានដល់ការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ គឺការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ខាងក្រោមនេះជារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងឆ្នាំ២០២៣ របស់ក្រុមហ៊ុន Apple ផ្អែកលើទិន្នន័យដែលរកបាន៖^{១១២}

៣.៣.៧.១. របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូល

Apple Inc.	
Income Statement	
For the Year Ended September 30 th , 2023	
(in millions, except the number of shares, which are reflected in thousands, and per-share amounts)	
Net Sales:	
Products	\$ 298,085
Services	85,200
Total Net Sales	383,285
Cost of sales:	
Products	189,282
Services	24,855
Total Cost of Sales	214,137
Gross Margin	169,148
Operating Expenses:	
Research and Development	29,915
Selling, General, and Administrative	24,932
Total Operating Expenses	54,847
Operating Income	114,301
Other Income/(expense), net	(565)
Income before provision for income taxes	113,736
Provision for income taxes	16,741
Net Income	\$ 96,995
Earnings per share:	
Basic	\$ 6.16
Diluted	\$ 6.13
Share used in computing earnings per share:	
Basic	15,744,231
Diluted	15,812,547

(តារាងទី៣.៨ ៖ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូលរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣)

^{១១២} https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_earnings/2023/q4/filing/_10-K-Q4-2023-As-Filed.pdf (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង១០:០៥នាទីយប់)

៣.៣.៧.២. របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យ^{១១៣}

Apple Inc.

Statements of Shareholder's Equity

For the Year ended September 30th, 2023

(in millions, except per-share amounts)

Total shareholders' equity, beginning balance	\$ 50,672
Common Stock and Additional paid-in capital:	
Beginning balances	64,849
Common Stock Issued	1,346
Common Stock withheld related to net share settlement of Equity Awards	(3,521)
Shared-based compensation	11,138
Ending Balance	73,812
Retained Earnings/ (Accumulated deficit):	
Beginning Balance	(3,068)
Net Income	96,995
Dividends and Dividend Equivalents Declared	(14,996)
Common Stock withheld related to Net Share Settlement of Equity Awards	(2,099)
Common Stock Repurchased	(77,046)
Ending Balances	(214)
Accumulated other Comprehensive Income/ (loss):	
Beginning Balances	(11,109)
Other Comprehensive income/(loss)	(343)
Ending Balances	(11,452)
Total Shareholders' equity, Equity Balance	\$ 62,146
Dividends and dividend equivalents declared per share or RSU	\$ 0.94

(តារាងទី៣.៩ ៖ របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣)

^{១១៣}https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_earnings/2023/q4/filing/_10-K-Q4-2023-As-Filed.pdf (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៧:៣៥នាទីយប់)

៣.៣.៧.៣. តារាងតុល្យការ^{១១៤}

Apple Inc.	
Balance Sheet	
For the Year Ended September 30 th , 2023	
(In millions, except the number of shares, which are reflected in thousands, and par value)	
Asset:	
Current Assets:	
Cash and cash equivalents	\$ 29,965
Marketable securities	31,590
Accounts receivable, net	29,508
Vendor non-trade receivables	31,477
Inventories	6,331
Other current assets	14,695
Total Current assets	143,566
Non-current assets:	
Market table securities	100,544
Property, Plant and Equipment, net	43,715
Other non-current assets	64,758
Total non-current assets	209,017
Total assets	\$ 352,583
Liabilities and Shareholder's Equity	
Current Liabilities:	
Accounts Payable	\$ 62,611
Other current liabilities	58,829
Deferred revenue	8,061
Commercial paper	5,985
Term Debt	9,822
Total current liabilities	145,308
Non-current liabilities:	
Term debt	95,281
Other non-current liabilities	49,848
Total non-current liabilities	145,129
Total liabilities	290,437
Commitments and contingencies	
Shareholders' equity:	
Common stock and additional paid-in capital, \$0.00001 par value:	
50,400,000 shares authorized; 15,550,061 and 15,943,425 shares issued and outstanding, respectively	73,812
Accumulated deficit	(214)
Accumulated other comprehensive loss	(11,452)
Total shareholders' equity	62,146
Total liabilities and shareholders' equity	\$ 352,583

(តារាងទី៣.១០៖ តារាងតុល្យការរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣)

^{១១៤} https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_earnings/2023/q4/filing/_10-K-Q4-2023-As-Filed.pdf (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៧:៣៥នាទីយប់)

៣.៣.៧.៤. របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់^{១១៥}

Apple Inc. Statement of Cash Flows For the Year Ended September 30 th , 2023 (in millions)	
Cash, cash equivalents, and restricted cash, beginning balance	\$ 24,977
Operating activities:	
Net Income	96,995
Adjustment to reconcile net income to cash generated by operating activities:	
Depreciation and amortization	11,519
Share-based compensation expense	10,833
Other	(2,227)
Changes in operating assets and liabilities:	
Accounts receivable, net	(1,688)
Vendor non-trade receivables	1,271
Inventories	(1,618)
Other current and non-current assets	(5,684)
Account payable	(1,889)
Other current and non-current liabilities	3,031
Cash generated by operating activities	110,543
Investing activities:	
Purchases of marketable securities	(29,513)
Proceeds from maturities of marketable securities	39,686
Proceeds from sales of marketable securities	5,828
Payments for the acquisition of property, plant, and equipment	(10,959)
Other	(1,337)
Cash generated by/(used in) investing activities	3,705
Financing activities:	
Payments for taxes related to net share settlement of equity awards	(5,431)
Payments for dividends and dividend equivalents	(15,025)
Repurchases of common stock	(77,550)
Proceeds from issuance of term debt, net	5,228
Repayments of term debt	(11,151)
Proceeds from/ (Repayments of) commercial paper, net	(3,978)
Other	(581)
Cash used in financing activities	(108,488)
Increase/ (Decrease) in cash, cash equivalents, and restricted cash	5,760
Cash, cash equivalents and restricted cash, ending balances	\$ 30,737
Supplemental cash flow disclosure:	
Cash paid for income taxes, net	\$ 18,679
Cash paid for interest	\$ 3,803

(តារាងទី៣.១១ ៖ របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់របស់ក្រុមហ៊ុន Apple ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៣)

^{១១៥} https://s2.q4cdn.com/470004039/files/doc_earnings/2023/q4/filing/_10-K-Q4-2023-As-Filed.pdf (ចូលមើលថ្ងៃទី ១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤ ម៉ោង៧:៣៥នាទីយប់)

៣.៤. ការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ

ការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ គឺជាជំហានចុងក្រោយនៃខួបគណនេយ្យ។ ក្នុងការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple មាន៤ ជំហានដូចជា៖^{១១៦}

- ជំហានទី ១ គឺ ការបិទគណនីចំណូលទៅគណនីកម្រៃសង្ខេប ដែលគណនេយ្យក្រុមហ៊ុនត្រូវផ្ទេរប្រាក់ចំណូលសរុបទៅគណនីកម្រៃសង្ខេប។
- ជំហានទី ២ គឺ ការបិទគណនីចំណាយទៅគណនីកម្រៃសង្ខេប ដែលគណនេយ្យក្រុមហ៊ុនត្រូវផ្ទេរប្រាក់ចំណាយសរុបទៅគណនីកម្រៃសង្ខេប។
- ជំហានទី ៣ គឺ ការបិទគណនីកម្រៃសង្ខេបទៅគណនីប្រាក់ចំណេញរក្សាទុក ដែលគណនេយ្យក្រុមហ៊ុនត្រូវផ្ទេរសមតុល្យនៃគណនីកម្រៃសង្ខេបទៅគណនីប្រាក់ចំណូលរក្សាទុក។
- ជំហានទី ៤ គឺ ការបិទគណនីភាគលាភទៅគណនីប្រាក់ចំណេញរក្សាទុក ដែលត្រូវបិទគណនីភាគលាភទៅគណនីប្រាក់ចំណូលរក្សាទុកប្រសិនបើភាគលាភត្រូវបានប្រកាស។

ខាងក្រោមនេះជាការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣

Apple Inc. Closing Entries September 30 th , 2023			
Date	Account	Debit (\$ in millions)	Credit (\$ in millions)
Sep 30, 2023	Revenue Income Summary (To close revenue accounts to income summary)	383,285	383,285
Sep 30, 2023	Income Summary Cost of sales Operating expenses Provision for income tax (To close expense accounts to income summary)	286,290	214,137 54,847 16,741
Sep 30, 2023	Income Summary Retained Earnings (To close income summary to retained earnings)	96,995	96,995
Sep 30, 2023	Retained Earnings Dividends (To close dividends account to retained earnings)	14,996	14,996

(តារាងទី៣.១២៖ ការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣)

^{១១៦} Larson, K. D., Dieckmann, H., & Harris, J. (២០២១). *Fundamental Accounting Principles ២៤th edition*.

McGraw-Hill Education., ទំព័រទី ១៨២-១៨៣

❖ ការរៀបចំតារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលបិទបញ្ជី

Apple Inc. Post-Closing Trial Balance September 30 th , 2023			
Account	Debit	Credit	
Cash and Cash Equivalents	\$ 29,965		
Marketable Securities (Current)	31,590		
Accounts Receivable, Net	29,508		
Vendor Non-trade Receivables	31,477		
Inventories	6,331		
Other Current Assets	14,695		
Marketable Securities (Non-current)	100,544		
Property, Plant, and Equipment, Net	43,715		
Other Non-Current Assets	64,758		
Accounts Payable		\$ 62,611	
Other Current Liabilities		58,829	
Deferred Revenue		8,061	
Commercial Paper		5,985	
Term Debt (current)		9,822	
Term Debt (non-current)		95,281	
Other Non-current liabilities		49,848	
Common stock and Additional Paid-in Capital		73,812	
Retained Earnings		(11,666)	
Total:	\$ 352,583	\$ 352,583	

(តារាងទី៣.១៣ ៖ តារាងតុល្យការសាកល្បងក្រោយពេលបិទបញ្ជីរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣)

៣.៥. ការវិភាគចំណុចខ្លាំង និង ចំណុចខ្សោយ

Apple គឺជាក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាឈានមុខគេមួយរបស់ពិភពលោក ដែលល្បីល្បាញខាងផ្នែកនវានុវត្តន៍ ភាពល្អឥតខ្ចោះនៃការចងចាំ និងភាពស្មោះត្រង់នៃម៉ាកយីហោដ៏រឹងមាំ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្រុមហ៊ុន Apple ក៏នៅតែមានទាំងចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ ដែលកំណត់ទីតាំងទីផ្សាររបស់ខ្លួន។ ការយល់ដឹងអំពីទិដ្ឋភាពទាំងនេះគឺមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ការវាយតម្លៃការអនុវត្តទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន និងបញ្ហាប្រឈមដែលអាចកើតមាន។

៣.៥.១. ការវិភាគចំណុចខ្លាំង

Apple គឺជាក្រុមហ៊ុនឈានមុខគេលើពិភពលោកផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា ដែលត្រូវបានគេស្គាល់ថាមានផលិតផលប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត និងវត្តមានម៉ាកយីហោដ៏រឹងមាំ។ ក្រុមហ៊ុនមានចំណុចខ្លាំងជាច្រើនដែលបានជំរុញឱ្យឈានទៅដល់កំពូលនៃឧស្សាហកម្មនេះ៖

- Apple រក្សាបាននូវប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការខ្ពស់តាមរយៈបច្ចេកទេសផលិតកម្មកម្រិតខ្ពស់ និងការគ្រប់គ្រងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដែលអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនទទួលបានប្រាក់ចំណេញអតិបរមា
- ក្រុមហ៊ុនពូកែក្នុងការបែងចែកធនធានជាយុទ្ធសាស្ត្រ ធានាការវិនិយោគឱ្យស្របនឹងគោលដៅរយៈពេលវែង វិធីសាស្ត្រនេះគាំទ្រដល់ការបង្កើតថ្មី ស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងការពង្រីកទៅក្នុងទីផ្សារថ្មី
- Apple ត្រូវបានគេស្គាល់ថាមានតម្លាភាពហិរញ្ញវត្ថុ ដោយផ្តល់នូវរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុច្បាស់លាស់ និងត្រឹមត្រូវ នេះបង្កើតទំនុកចិត្តជាមួយអ្នកវិនិយោគ និងពង្រឹងកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់ក្រុមហ៊ុននៅក្នុងទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ
- Apple គ្រប់គ្រងកម្លាំងពលកម្មទូទាំងពិភពលោកប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដោយប្រើប្រព័ន្ធធនធានមនុស្សកម្រិតខ្ពស់ ទាក់ទាញ និងរក្សាបាននូវទេពកោសល្យកំពូល នេះផ្តោតលើការអភិវឌ្ឍន៍បុគ្គលិកបង្កើនផលិតភាព និងគាំទ្រដល់កំណើនរបស់ក្រុមហ៊ុន
- ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីរបស់ Apple ផ្តល់នូវសមភាពកម្មវិធីលើឧបករណ៍ និងសេវាកម្ម បង្កើតនូវបទពិសោធន៍អ្នកប្រើប្រាស់ដ៏ស្មើគ្នា ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនេះជំរុញឱ្យអតិថិជនមានភាពជឿជាក់ខ្លាំងហើយធ្វើឱ្យអ្នកប្រើពិបាកក្នុងការប្តូរទៅប្រើប្រាស់ផលិតផលផ្សេង
- ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ Apple ក្នុងការបង្កើតថ្មីជំរុញឱ្យភាពជោគជ័យរបស់ខ្លួន ឈានមុខគេនៅក្នុងទីផ្សារដោយឥតឈប់ឈរជាមួយនឹងផលិតផលដែលពេញនិយមដូចជា iPhone និង Apple Watch ជាដើម ការបង្កើតថ្មីនេះកំណត់និន្នាការឧស្សាហកម្ម និងកំណត់ការរំពឹងទុករបស់អ្នកប្រើប្រាស់
- បណ្តាញលក់រាយជាសកលរបស់ Apple ផ្តល់នូវបទពិសោធន៍ដែលជាទីគាប់ចិត្តដល់អតិថិជនជាមួយនឹងមតិកែលម្អពីអតិថិជនដែលរួមចំណែកដល់ការពេញចិត្តរបស់អតិថិជន និងភាពស្មោះត្រង់
- ហិរញ្ញវត្ថុដ៏រឹងមាំរបស់ Apple ដោយមានទុនបម្រុងជាសាច់ប្រាក់ និងប្រាក់ចំណេញសំខាន់ៗ អាចឱ្យក្រុមហ៊ុនវិនិយោគលើបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចធ្លាក់ចុះ និងតម្លៃត្រឡប់មកវិញ (Return Value) ដល់ម្ចាស់ភាគហ៊ុន។

៣.៥.២. ការវិភាគចំណុចខ្សោយ

ទោះបីជាក្រុមហ៊ុន Apple ជាក្រុមហ៊ុនឈានមុខគេក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យា និងមានចំណុចខ្លាំងជាច្រើន យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ក្រុមហ៊ុននៅតែមានចំណុចខ្សោយមួយចំនួនដែរដូចជា៖

- ដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple មានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ ដោយសារក្រុមហ៊ុន មានប្រភពចំណូលច្រើនដែលវាធ្វើឲ្យមានភាពពិបាកក្នុងការស្វែងរកកំហុសនៅពេលដែលគេកត់ត្រា ប្រតិបត្តិការខុសដោយអចេតនា។
- ក្រុមហ៊ុន Apple ពឹងផ្អែកលើប្រព័ន្ធ SAP ក្នុងការធ្វើស្វ័យប្រវត្តិកម្មប្រព័ន្ធគណនេយ្យនៅក្នុងអង្គភាព ហើយដោយសារតែSAP ជាប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិ ដូចនេះហើយវាអាចកើតមានការ error ក្នុងដំណើរការ ដែលអាចធ្វើឲ្យមានកំហុសឬបាត់ទិន្នន័យ ដែលធ្វើឲ្យមានបញ្ហាដល់ការបិទបញ្ជីរបស់ក្រុមហ៊ុន។

សេចក្តីសង្ឃឹម

និង

ការផ្តល់អនុសាសន៍

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

១. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ឆ្លងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវជាច្រើន និងយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់លើការរំលឹកទ្រឹស្តី ស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន និងជាពិសេសការស្រាវជ្រាវទៅលើប្រតិបត្តិការដែលបានអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែងរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទ “ ដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple ” ដោយប្រើប្រាស់នូវទិន្នន័យនិងឯកសារដែលក្រុមហ៊ុនបានបង្ហាញជាសារធារណៈ នៅក្នុងជំពូកទី៣។ តាមរយៈការសិក្សានេះ យើងឃើញថាក្រុមហ៊ុន Apple ជាក្រុមហ៊ុនមួយមានភាពល្បីល្បាញខាងផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា ហើយផលិតផលនីមួយៗដែលបានបង្កើតដោយក្រុមហ៊ុននេះសុទ្ធតែមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ និងមានឥទ្ធិពលខ្លាំងទៅលើការប្រើប្រាស់នៅក្នុងពិភពលោកទាំងមូល។ បន្ថែមពីនេះទៀតក្រុមហ៊ុននេះត្រូវបានគេស្គាល់ថាជា ក្រុមហ៊ុនដែលមានការច្នៃប្រឌិតឥតឈប់ឈរ ជាមួយនឹងការចេញលក់ ផលិតផលថ្មីៗ រួមមានម៉ូដែល iPhone ថ្មី, ភាពជឿនលឿនរបស់ Apple Watch និងការអាប៊ែរដេតទៅលើប្រព័ន្ធអេកូស៊ីស្វ័យ (Software Ecosystem) ។ ចំពោះដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុនវិញ យើងឃើញថាក្រុមហ៊ុន Apple ធ្វើការរាយការណ៍របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនតាមស្តង់ដារគណនេយ្យ GAAP របស់សហរដ្ឋអាមេរិក និងបានប្រើប្រាស់តាមកម្មវិធី SAP សម្រាប់កត់ត្រាប្រតិបត្តិការគណនេយ្យផងដែរ។ កាលដែលប្រើប្រាស់នូវកម្មវិធីមួយនេះបានជួយក្រុមហ៊ុន Apple បង្កើនប្រសិទ្ធភាពការគ្រប់គ្រងសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់របស់ខ្លួន ដែលបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងកាត់បន្ថយចំណាយប្រតិបត្តិការ។ ឧបករណ៍វិភាគទិន្នន័យដ៏មានអានុភាពដែលផ្តល់ដោយ SAP អាចឱ្យ Apple ធ្វើការសម្រេចចិត្តដែលផ្អែកលើទិន្នន័យ ធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផល និងការចូលរួមរបស់អតិថិជន។ លើសពីនេះទៅទៀតនោះ ដំណោះស្រាយគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ SAP ជួយសម្រួលដំណើរការគណនេយ្យ ធានាបាននូវការអនុលោមតាម និងបង្កើនប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុរួម។

សរុបសេចក្តីមកក្រុមហ៊ុនកាន់តែមានការល្បីល្បាញ ជោគជ័យ និង រីកចម្រើនជាលំដាប់ ហើយសម្រាប់ដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុនដ៏ធំមួយនេះក៏មិនសូវមានភាពស្មុគស្មាញដោយសារមានជំនួយពីប្រព័ន្ធ SAP ដែលធានាថាហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនមានភាពត្រឹមត្រូវ សុក្រឹត និងអាចជឿទុកចិត្តបាន។

២. ការផ្តល់អនុសាសន៍

ថ្វីត្បិតតែក្រុមហ៊ុន Apple ជាក្រុមហ៊ុនដែលឈានមុខនៅក្នុងពិភពលោកខាងវិស័យបច្ចេកវិទ្យា និងមានការទុកចិត្តពីសំណាក់អចិន្តិជនជុំវិញពិភពលោកក៏ដោយ ក៏ភាពជោគជ័យនេះបានបង្កឱ្យមានចន្លោះខ្វះខាតមួយចំនួនដែលគួរកែលម្អផងដែរ ដូច្នេះយើងខ្ញុំទាំងពីរសូមឆ្លៀតឱកាសនេះ លើកជូនជាមតិយោបល់ដើម្បីជាជំនួយទៅដល់ ដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ក្រុមហ៊ុនឱ្យកាន់តែមានភាពប្រសើរឡើង។ ទាក់ទងនឹងចំណុចខ្វះខាតដែលបានលើកឡើងខាងលើ ក្រុមហ៊ុនក៏ដូចជាគណនេយ្យករគួរតែ៖

- ប្រើឧបករណ៍សូហ្វវែរ (Software tool) ដើម្បីត្រួតពិនិត្យមើលកំហុសដោយស្វ័យប្រវត្តិ។ ឧបករណ៍សូហ្វវែរនេះនឹងត្រួតពិនិត្យរាល់ការបញ្ចូលទិន្នន័យថ្មីៗ និងផ្តល់ជាសញ្ញាភ្លាមៗនៅពេលទិន្នន័យមិនមានតុល្យភាព។ ការផ្តល់សញ្ញាប្រាប់ឱ្យដឹងនេះអាចជួយឱ្យក្រុមហ៊ុនអាចកែនៅកំហុសក្នុងទិន្នន័យរបស់ខ្លួនបានទាន់ពេលវេលា។
- ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព និងត្រួតពិនិត្យមើលប្រព័ន្ធ SAP ដោយទៀងទាត់ ដើម្បីការពារបញ្ហាបច្ចេកទេស។ ហើយត្រូវមានប្រព័ន្ធបម្រុង ឬអាចប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្ទុកទិន្នន័យលើពពក (Cloud-based Solution) ដែលអាចឱ្យក្រុមហ៊ុនជៀសវាងពីការបាត់បង់ទិន្នន័យសំខាន់ៗក្នុងអំឡុងពេលធ្វើដំណើរការបិទបញ្ជីគណនេយ្យ។

ឯកសារយោង

ឯកសារយោង

សៀវភៅ

- Apple Inc. (2023). *Form 10-K Annual Report to the Securities and Exchange Commission*
- Deegan, C. (2014). *Accounting Information for Business Decisions*. McGraw-Hill Education.
- Dudovskiy, J. (2023). *Apple Mission Statement and Vision Statement Analysis*. Business Research Methodology
- Kieso, D. E., Weygandt, J. J., & Warfield, T. D. (2016). *Intermediate Accounting*. John Wiley & Sons.
- Larson, K, Wild, J, & Chiappetta, B (2002). *Fundamental Accounting Principles 16th edition*.
- Larson, K. D., Dieckmann, H., & Harris, J. (2021). *Fundamental Accounting Principles*. McGraw-Hill Education.
- Weygandt, J. J., Kieso, D. E., & Kimmel, P. D. (2013). *Financial Accounting: IFRS Edition*.

វចនានុក្រម

- សន្និដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច របស់វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា បោះពុម្ពផ្សាយឆ្នាំ ២០១៦

គេហទំព័រ (Website)

- *Apple Logo and symbol, meaning, history, PNG, brand*. (2024). www.1000logos.net/
- Bragg, S. (2023). *Post-closing trial balance definition — AccountingTools*. AccountingTools. www.accountingtools.com/

- Bragg, S. (2023). *Reversing entries — AccountingTools*. AccountingTools.
www.accountingtools.com/
- Levy, S. & Montevirgen, K. (2024). *Apple Inc.. Encyclopedia Britannica*.
www.britannica.com/
- Liberto, D. (2024). *Closing Entry: What it is and how to record one*. Investopedia.
www.investopedia.com/
- Murphy, C. B. (2024). *Financial Statements: List of types and how to read them*. Investopedia. www.investopedia.com/
- Warnes, B. (2022). *Adjusting Entries: A simple introduction*.
<https://www.bench.co/blog/bookkeeping/adjusting-entries>

ଅଧ୍ୟାୟ

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១៖ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូលប្រចាំត្រីមាសក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ របស់ក្រុមហ៊ុន

Apple

Apple Inc.

Consolidated Income Statement

Quarterly Data

US\$ in millions

	3 months ended:	Sep 30, 2023	Jul 1, 2023	Apr 1, 2023	Dec 31, 2022
Products		67,184	60,584	73,929	96,388
Services		22,314	21,213	20,907	20,766
Net sales		89,498	81,797	94,836	117,154
Products		(42,586)	(39,136)	(46,795)	(60,765)
Services		(6,485)	(6,248)	(6,065)	(6,057)
Cost of sales		(49,071)	(45,384)	(52,860)	(66,822)
Gross margin		40,427	36,413	41,976	50,332
Research and development		(7,307)	(7,442)	(7,457)	(7,709)
Selling, general and administrative		(6,151)	(5,973)	(6,201)	(6,607)
Operating expenses		(13,458)	(13,415)	(13,658)	(14,316)
Operating income		26,969	22,998	28,318	36,016
Other income (expense), net		29	(265)	64	(393)
Income before provision for income taxes		26,998	22,733	28,382	35,623
Provision for income taxes		(4,042)	(2,852)	(4,222)	(5,625)
Net income		22,956	19,881	24,160	29,998

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៖ របាយការណ៍តុល្យការប្រចាំត្រីមាសក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ របស់ក្រុមហ៊ុន Apple

Apple Inc.

Consolidated Balance Sheet: Assets

Quarterly Data

US\$ in millions

	Sep 30, 2023	Jul 1, 2023	Apr 1, 2023	Dec 31, 2022
Cash and cash equivalents	29,965	28,408	24,687	20,535
Current marketable securities	31,590	34,074	31,185	30,820
Accounts receivable, net	29,508	19,549	17,936	23,752
Vendor non-trade receivables	31,477	19,637	17,963	30,428
Inventories	6,331	7,351	7,482	6,820
Other current assets	14,695	13,640	13,660	16,422
Current assets	143,566	122,659	112,913	128,777
Non-current marketable securities	100,544	104,061	110,461	114,095
Property, plant and equipment, net	43,715	43,550	43,398	42,951
Other non-current assets	64,758	64,768	65,388	60,924
Non-current assets	209,017	212,379	219,247	217,970
Total assets	352,583	335,038	332,160	346,747

Apple Inc.

Consolidated Balance Sheet: Liabilities and Stockholders' Equity

Quarterly Data

US\$ in millions

	Sep 30, 2023	Jul 1, 2023	Apr 1, 2023	Dec 31, 2022
Accounts payable	62,611	46,699	42,945	57,918
Other current liabilities	58,829	58,897	56,425	59,893
Deferred revenue	8,061	8,158	8,131	7,992
Commercial paper	5,985	3,993	1,996	1,743
Current portion of term debt	9,822	7,216	10,578	9,740
Current liabilities	145,308	124,963	120,075	137,286
Non-current portion of term debt	95,281	98,071	97,041	99,627
Other non-current liabilities	49,848	51,730	52,886	53,107
Non-current liabilities	145,129	149,801	149,927	152,734
Total liabilities	290,437	274,764	270,002	290,020
Common stock and additional paid-in capital, \$0.00001 par value	73,812	70,667	69,568	66,399
Retained earnings (accumulated deficit)	(214)	1,408	4,336	3,240
Accumulated other comprehensive income (loss)	(11,452)	(11,801)	(11,746)	(12,912)
Shareholders' equity	62,146	60,274	62,158	56,727
Total liabilities and shareholders' equity	352,583	335,038	332,160	346,747

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣៖ របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ប្រចាំត្រីមាសក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ របស់ក្រុមហ៊ុន

Apple

Apple Inc.

Consolidated Cash Flow Statement

Quarterly Data

US\$ in millions

	3 months ended:	Sep 30, 2023	Jul 1, 2023	Apr 1, 2023	Dec 31, 2022
Net income		22,956	19,881	24,160	29,998
Depreciation and amortization		2,653	3,052	2,898	2,916
Share-based compensation expense		2,625	2,617	2,686	2,905
Other		(576)	81	(1,415)	(317)
Accounts receivable, net		(9,297)	(1,987)	5,321	4,275
Vendor non-trade receivables		(11,840)	(1,674)	12,465	2,320
Inventories		952	(22)	(741)	(1,807)
Other current and non-current assets		(821)	(771)	7	(4,099)
Accounts payable		14,901	3,974	(14,689)	(6,075)
Other current and non-current liabilities		45	1,229	(2,132)	3,889
Changes in operating assets and liabilities		(6,060)	749	231	(1,497)
Adjustments to reconcile net income to cash generated by operating activities		(1,358)	6,499	4,400	4,007
Cash generated by operating activities		21,598	26,380	28,560	34,005
Purchases of marketable securities		(8,557)	(9,759)	(6,044)	(5,153)
Proceeds from maturities of marketable securities		11,829	10,733	9,997	7,127
Proceeds from sales of marketable securities		1,869	2,062	1,388	509
Payments for acquisition of property, plant and equipment		(2,163)	(2,093)	(2,916)	(3,787)
Other		(584)	(506)	(106)	(141)
Cash (used in) generated by investing activities		2,394	437	2,319	(1,445)
Payments for taxes related to net share settlement of equity		(312)	(2,385)	(418)	(2,316)
Payments for dividends and dividend equivalents		(3,758)	(3,849)	(3,650)	(3,768)
Repurchases of common stock		(21,003)	(17,478)	(19,594)	(19,475)
Proceeds from issuance of term debt, net		—	5,228	—	—
Repayments of term debt		—	(7,500)	(2,250)	(1,401)
Proceeds from (repayments of) commercial paper, net		1,993	1,989	254	(8,214)
Proceeds from repurchase agreement		—	—	—	—
Other		(73)	(53)	(66)	(389)
Cash used in financing activities		(23,153)	(24,048)	(25,724)	(35,563)
Increase (decrease) in cash, cash equivalents and restricted cash		839	2,769	5,155	(3,003)

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤៖ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

Apple Inc.

CONSOLIDATED STATEMENTS OF OPERATIONS

(In millions, except number of shares, which are reflected in thousands, and per-share amounts)

	Years ended		
	September 30, 2023	September 24, 2022	September 25, 2021
Net sales:			
Products	\$ 298,085	\$ 316,199	\$ 297,392
Services	85,200	78,129	68,425
Total net sales	383,285	394,328	365,817
Cost of sales:			
Products	189,282	201,471	192,266
Services	24,855	22,075	20,715
Total cost of sales	214,137	223,546	212,981
Gross margin	169,148	170,782	152,836
Operating expenses:			
Research and development	29,915	26,251	21,914
Selling, general and administrative	24,932	25,094	21,973
Total operating expenses	54,847	51,345	43,887
Operating income	114,301	119,437	108,949
Other income/(expense), net	(565)	(334)	258
Income before provision for income taxes	113,736	119,103	109,207
Provision for income taxes	16,741	19,300	14,527
Net income	\$ 96,995	\$ 99,803	\$ 94,680
Earnings per share:			
Basic	\$ 6.16	\$ 6.15	\$ 5.67
Diluted	\$ 6.13	\$ 6.11	\$ 5.61
Shares used in computing earnings per share:			
Basic	15,744,231	16,215,963	16,701,272
Diluted	15,812,547	16,325,819	16,864,919

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥៖ របាយការណ៍ប្រាក់ចំណេញទូទៅប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

Apple Inc.

CONSOLIDATED STATEMENTS OF COMPREHENSIVE INCOME

(In millions)

	Years ended		
	September 30, 2023	September 24, 2022	September 25, 2021
Net income	\$ 96,995	\$ 99,803	\$ 94,680
Other comprehensive income/(loss):			
Change in foreign currency translation, net of tax	(765)	(1,511)	501
Change in unrealized gains/losses on derivative instruments, net of tax:			
Change in fair value of derivative instruments	323	3,212	32
Adjustment for net (gains)/losses realized and included in net income	(1,717)	(1,074)	1,003
Total change in unrealized gains/losses on derivative instruments	(1,394)	2,138	1,035
Change in unrealized gains/losses on marketable debt securities, net of tax:			
Change in fair value of marketable debt securities	1,563	(12,104)	(694)
Adjustment for net (gains)/losses realized and included in net income	253	205	(273)
Total change in unrealized gains/losses on marketable debt securities	1,816	(11,899)	(967)
Total other comprehensive income/(loss)	(343)	(11,272)	569
Total comprehensive income	\$ 96,652	\$ 88,531	\$ 95,249

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦៖ របាយការណ៍មូលនិធិម្ចាស់ទ្រព្យប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

Apple Inc.

CONSOLIDATED STATEMENTS OF SHAREHOLDERS' EQUITY

(In millions, except per-share amounts)

	Years ended		
	September 30, 2023	September 24, 2022	September 25, 2021
Total shareholders' equity, beginning balances	\$ 50,672	\$ 63,090	\$ 65,339
Common stock and additional paid-in capital:			
Beginning balances	64,849	57,365	50,779
Common stock issued	1,346	1,175	1,105
Common stock withheld related to net share settlement of equity awards	(3,521)	(2,971)	(2,627)
Share-based compensation	11,138	9,280	8,108
Ending balances	73,812	64,849	57,365
Retained earnings/(Accumulated deficit):			
Beginning balances	(3,068)	5,562	14,966
Net income	96,995	99,803	94,680
Dividends and dividend equivalents declared	(14,996)	(14,793)	(14,431)
Common stock withheld related to net share settlement of equity awards	(2,099)	(3,454)	(4,151)
Common stock repurchased	(77,046)	(90,186)	(85,502)
Ending balances	(214)	(3,068)	5,562
Accumulated other comprehensive income/(loss):			
Beginning balances	(11,109)	163	(406)
Other comprehensive income/(loss)	(343)	(11,272)	569
Ending balances	(11,452)	(11,109)	163
Total shareholders' equity, ending balances	\$ 62,146	\$ 50,672	\$ 63,090
Dividends and dividend equivalents declared per share or RSU	\$ 0.94	\$ 0.90	\$ 0.85

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៧៖ តារាងតុល្យការប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

Apple Inc.

CONSOLIDATED BALANCE SHEETS

(In millions, except number of shares, which are reflected in thousands, and par value)

	September 30, 2023	September 24, 2022
ASSETS:		
Current assets:		
Cash and cash equivalents	\$ 29,965	\$ 23,646
Marketable securities	31,590	24,658
Accounts receivable, net	29,508	28,184
Vendor non-trade receivables	31,477	32,748
Inventories	6,331	4,946
Other current assets	14,695	21,223
Total current assets	143,566	135,405
Non-current assets:		
Marketable securities	100,544	120,805
Property, plant and equipment, net	43,715	42,117
Other non-current assets	64,758	54,428
Total non-current assets	209,017	217,350
Total assets	<u>\$ 352,583</u>	<u>\$ 352,755</u>
LIABILITIES AND SHAREHOLDERS' EQUITY:		
Current liabilities:		
Accounts payable	\$ 62,611	\$ 64,115
Other current liabilities	58,829	60,845
Deferred revenue	8,061	7,912
Commercial paper	5,985	9,982
Term debt	9,822	11,128
Total current liabilities	145,308	153,982
Non-current liabilities:		
Term debt	95,281	98,959
Other non-current liabilities	49,848	49,142
Total non-current liabilities	145,129	148,101
Total liabilities	290,437	302,083
Commitments and contingencies		
Shareholders' equity:		
Common stock and additional paid-in capital, \$0.00001 par value: 50,400,000 shares authorized; 15,550,061 and 15,943,425 shares issued and outstanding, respectively	73,812	64,849
Accumulated deficit	(214)	(3,068)
Accumulated other comprehensive loss	(11,452)	(11,109)
Total shareholders' equity	62,146	50,672
Total liabilities and shareholders' equity	<u>\$ 352,583</u>	<u>\$ 352,755</u>

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៨៖ របាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

Apple Inc.

CONSOLIDATED STATEMENTS OF CASH FLOWS
(In millions)

	Years ended		
	September 30, 2023	September 24, 2022	September 25, 2021
Cash, cash equivalents and restricted cash, beginning balances	\$ 24,977	\$ 35,929	\$ 39,789
Operating activities:			
Net income	96,995	99,803	94,680
Adjustments to reconcile net income to cash generated by operating activities:			
Depreciation and amortization	11,519	11,104	11,284
Share-based compensation expense	10,833	9,038	7,906
Other	(2,227)	1,006	(4,921)
Changes in operating assets and liabilities:			
Accounts receivable, net	(1,688)	(1,823)	(10,125)
Vendor non-trade receivables	1,271	(7,520)	(3,903)
Inventories	(1,618)	1,484	(2,642)
Other current and non-current assets	(5,684)	(6,499)	(8,042)
Accounts payable	(1,889)	9,448	12,326
Other current and non-current liabilities	3,031	6,110	7,475
Cash generated by operating activities	110,543	122,151	104,038
Investing activities:			
Purchases of marketable securities	(29,513)	(76,923)	(109,558)
Proceeds from maturities of marketable securities	39,686	29,917	59,023
Proceeds from sales of marketable securities	5,828	37,446	47,460
Payments for acquisition of property, plant and equipment	(10,959)	(10,708)	(11,085)
Other	(1,337)	(2,086)	(385)
Cash generated by/(used in) investing activities	3,705	(22,354)	(14,545)
Financing activities:			
Payments for taxes related to net share settlement of equity awards	(5,431)	(6,223)	(6,556)
Payments for dividends and dividend equivalents	(15,025)	(14,841)	(14,467)
Repurchases of common stock	(77,550)	(89,402)	(85,971)
Proceeds from issuance of term debt, net	5,228	5,465	20,393
Repayments of term debt	(11,151)	(9,543)	(8,750)
Proceeds from/(Repayments of) commercial paper, net	(3,978)	3,955	1,022
Other	(581)	(160)	976
Cash used in financing activities	(108,488)	(110,749)	(93,353)
Increase/(Decrease) in cash, cash equivalents and restricted cash	5,760	(10,952)	(3,860)
Cash, cash equivalents and restricted cash, ending balances	\$ 30,737	\$ 24,977	\$ 35,929
Supplemental cash flow disclosure:			
Cash paid for income taxes, net	\$ 18,679	\$ 19,573	\$ 25,385
Cash paid for interest	\$ 3,803	\$ 2,865	\$ 2,687

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៩៖ ចំណូលសុទ្ធជាទីការលក់ផលិតផល និងសេវាកម្ម ប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន

Apple

Net sales disaggregated by significant products and services for 2023, 2022 and 2021 were as follows (in millions):

	2023	2022	2021
iPhone ⁽¹⁾	\$ 200,583	\$ 205,489	\$ 191,973
Mac ⁽¹⁾	29,357	40,177	35,190
iPad ⁽¹⁾	28,300	29,292	31,862
Wearables, Home and Accessories ⁽¹⁾	39,845	41,241	38,367
Services ⁽²⁾	85,200	78,129	68,425
Total net sales	\$ 383,285	\$ 394,328	\$ 365,817

(1) Products net sales include amortization of the deferred value of unspecified software upgrade rights, which are bundled in the sales price of the respective product.

(2) Services net sales include amortization of the deferred value of services bundled in the sales price of certain products.

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១០៖ តារាងចំណាយប្រតិបត្តិការប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រុមហ៊ុន Apple

Operating Expenses

Operating expenses for 2023, 2022 and 2021 were as follows (dollars in millions):

	2023	Change	2022	Change	2021
Research and development	\$ 29,915	14 %	\$ 26,251	20 %	\$ 21,914
Percentage of total net sales	8%		7%		6%
Selling, general and administrative	\$ 24,932	(1)%	\$ 25,094	14 %	\$ 21,973
Percentage of total net sales	7%		6%		6%
Total operating expenses	\$ 54,847	7 %	\$ 51,345	17 %	\$ 43,887
Percentage of total net sales	14%		13%		12%

